

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 21 decembrie 2017

SUMAR

1.	Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (<i>Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.</i>)	6
2.	Dezbateri la ordinea de zi. Votat. (Pro – majoritatea)	6 – 24
3.	Proiectul de Hotărîre privind numirea în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova (<i>Vitalie PÎRLOG</i>). Nr. 392 din 19.12.2017. (Pro – 55) (Prezintă – Raisa Apolschii, deputat) (Raportor – Raisa Apolschii, președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități)	26 – 38
4.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar – anexa nr.2, anexa nr.12; Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public – art.9; Legea cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică – art.2,8; ș.a.</i>). Nr. 141 din 05.05.2017. Lectură finală. (Pro – 57) (Raportor – Elena Bacalu, vicepreședinte al Comisiei administrație publică)	38 – 40 106
5.	Proiectul de Lege pentru completarea unor acte legislative (<i>Legea privind descentralizarea administrativă – art.4; Legea privind administrația publică locală – art.14, 29, 43, 53</i>). Nr. 482 din 09.12.2016. Lectura II. (Pro – 61) (Raportor – Elena Bacalu, vicepreședinte al Comisiei administrație publică)	40 106 – 107
6.	Proiectul de Lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”. Nr. 343 din 08.11.2017. Lectura II. (Pro – 61) (Raportor – Ștefan Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe)	41 – 45 107 – 112
7.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea taxei de stat – art.3; Codul de executare – art.11, 38, anexa; Legea cu privire la metodologia calculării</i>	45 – 46 112

	<p><i>plății pentru serviciile notariale – art.8; Legea privind birourile istoriilor de credit – art.2).</i> Nr. 344 din 08.11.2017. Lectura II. (Pro – 71)</p> <p>(Raportor – Ștefan Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe)</p>	
8.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi – art.10, 12; Legea cu privire la asociațiile obștești – art.38; Codul fiscal – art.133, 216, 241; ș.a.</i>). Nr. 223 din 11.07.2017. Lectura II. (Pro – 57)</p> <p>(Raportor – Ștefan Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe)</p>	46 – 47 112
9.	<p>Proiectul Codului aerian al Republicii Moldova. Nr. 36 din 21.02.2017. Lectura II. (Pro – 57)</p> <p>(Raportor – Ștefan Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe)</p>	47 – 55 116 – 119
10.	<p>Proiectul de Lege privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare. Nr. 294 din 02.10.2017. Lectura II. (Pro – 61)</p> <p>(Raportor – Ion Balan, președinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară)</p>	55 – 56 113
11.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social (<i>în tot textul legii, art.3, 5, 7, 8, 9, 12, 13 ș.a.</i>). Nr. 330 din 24.10.2017. Lectura II. (Pro – 57)</p> <p>(Raportor – Valentina Buliga, președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie)</p>	56 – 59 113 – 115
12.	<p>Proiectul de Lege privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri. Nr. 406 din 20.10.2016. Lectura II. (Pro – 57)</p> <p>(Raportor – Valentina Buliga, președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie)</p>	59 – 60 115
13.	<p>Proiectul de Lege cu privire la Serviciul Vamal. Nr. 102 din 14.03.2016. Lectura II. (Pro – 57)</p> <p>(Raportor – Roman Boțan, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică)</p>	60 – 64 119 – 121

14.	Proiectul de Lege privind Concepția securității informaționale a Republicii Moldova. Nr. 396 din 10.10.2016. Lectura II. (Pro – 62) (Raportor – Roman Boțan, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică)	64 – 68 115 – 116
15.	Proiectul de Lege cu privire la sistemul administrației penitenciare. Nr. 367 din 13.09.2016. Lectura II. (Pro – 57) (Raportor – Roman Boțan, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică)	68 116
16.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (<i>art.27</i>). Nr. 291 din 27.09.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Prezintă – Valentina Buliga, deputat) (Raportor – Elena Bacalu, vicepreședinte al Comisiei administrație publică)	68 – 70 121 – 122
17.	Proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Serbia și membrii Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est privind sediul Secretariatului Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est. Nr. 364 din 27.11.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) Lectura II. (Pro – 94) (Prezintă – Elena Belei, secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării) (Raportor – Violeta Ivanov, președinte al Comisiei politică externă și integrare europeană) (Coraportor – Vladimir Hotineanu, președinte al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media)	70 – 73 122
18.	Proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la statutul judecătorului –art.6; Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei – art.23; Legea cu privire la sistemul penitenciar – art.18; ș.a.</i>). Nr. 311 din 13.10.2017. Lectura II. (Pro – 61) (Raportor – Roman Boțan, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică)	73 – 74 128 – 129
19.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală – art.10; Legea privind sistemul public de</i>	74 – 76 122

	<p><i>asigurări sociale – art.5; Codul vamal – art.202¹⁰; ș.a.). Nr. 328</i> din 24.10.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Nicolae Eșanu, secretar de stat al Ministerului Justiției)</p> <p>(Raportor – Serghei Sîrbu, membru al Comisiei juridice, numiri și imunități)</p>	
20.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul civil – art.1245¹, Legea cu privire la ipotecă – art.27</i>). Nr. 367 din 04.12.2017. Lectura II. (Pro – 57)</p> <p>(Raportor – Serghei Sîrbu, membru al Comisiei juridice, numiri și imunități)</p>	77 – 79 128
21.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova (<i>art.1, 5, 10, 11, 12, 19, 20, 23, 24, 27, 28 ș.a.</i>). Nr. 395 din 07.10.2016. Lectură finală. (Pro – 57)</p> <p>(Raportor – Roman Boțan, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică)</p>	79 – 80 129
22.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la organizarea judecătorească – art.45; Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public – art.9; Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice – anexa; Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici – anexa 2</i>). Nr. 361 din 23.11.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea)</p> <p>(Prezintă – Nicolae Eșanu, secretar de stat al Ministerului Justiției)</p> <p>(Raportor – Serghei Sîrbu, membru al Comisiei juridice, numiri și imunități)</p>	80 – 81 123
23.	<p>Proiectul de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova (<i>art.135, 136</i>). Nr. 506 din 22.12.2016. Lectura I. (Pro – majoritatea) Lectura II. (Pro – 53 de voturi, nu este susținut)</p> <p>(Prezintă – Nicolae Eșanu, secretar de stat al Ministerului Justiției)</p> <p>(Raportor – Serghei Sîrbu, membru al Comisiei juridice, numiri și imunități)</p>	81 – 104 123 – 128
24.	<p>Prezentarea informației referitor la îndeplinirea recomandărilor grupului de lucru privind problemele legate de concesionarea activelor Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” – răspuns</p>	131 – 134

	domnului deputat Iurie Țap la întrebarea adresată în ședințele plenare din 12 octombrie 2017 și 7 decembrie 2017 repetat. (Raportor – Dorina Cebotarean, director adjunct al Agenției Proprietății Publice)	
25.	Prezentarea informației referitor la beneficiarii finali ai creditului alocat de către Banca Națională a Moldovei și Banca de Economii în noiembrie 2014 și martie 2015 – răspuns domnului deputat Iurie Țap la întrebarea adresată în ședințele plenare din 12 octombrie 2017 și 7 decembrie 2017 repetat. (Raportor – Octavian Armașu, ministru al finanțelor)	134 – 140
26.	Prezentarea informației referitor la transportarea elevilor cu privire la cazul elevilor din satul Ivanovca, r-nul Florești, care sînt transportați într-un microbuz reutilat și supraîncărcat – răspuns domnului deputat Iurie Țap la întrebarea adresată în ședința plenară din 7 decembrie 2017. (Raportor – Elena Belei, secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării)	140 – 142
27.	Prezentarea informației referitor la transpunerea Directivelor Europene privind demonopolizarea și asigurarea concurenței loiale în contextul aprobării de către Guvern a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, precum și alte documente de politici care vizează demonopolizarea și asigurarea concurenței loiale – răspuns domnului deputat Iurie Țap la întrebarea adresată în ședințele plenară din 23 noiembrie 2017 și 7 decembrie 2017 repetat. (Raportor – Veaceslav Guțuțui, membru al plenului Consiliului Concurenței)	143 – 145
28.	Prezentarea informației referitor la depozitarea substanțelor radioactive pe teritoriul orașului Florești – răspuns domnului deputat Iurie Țap la întrebarea adresată în ședința plenară din 7 decembrie 2017. (Raportor – Aliona Serbulenco, viceministru al sănătății, muncii și protecției sociale în exercițiu) (Raportor – Radu Burduja, secretar general de stat al Ministerului Apărării)	145 – 150
29.	Întrebări.	150 – 152

Ședința începe la ora 10.18.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președinte al Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc și domnul Iurie Leancă, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Colegii din Grupul parlamentar al Partidului Popular European ne-au rugat să începem, în vreo 5 minute ei revin. Dar eu zic să începem, că oricum noi avem discuție interesantă, ca de obicei, în fiecare joi dimineață, ce ține de ordinea de zi. De aceea, ei vor scăpa un moment foarte interesant și vor reveni la lucrările ședinței plenare taman în toiul dezbaterilor la ordinea de zi, cu siguranță.

Dragi colegi,

Înainte de a începe, ca de obicei, să rugăm Secretariatul să ne anunțe prezența în sală

Domnul Maxim Ganaciuc – *șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la începutul ședinței de astăzi, din totalul celor 101 deputați, și-au înregistrat prezența 100 de deputați. Nu s-a înregistrat deputatul: Vlas Ștefan – concediu medical.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Sînt 100 de deputați în sală, bineînțeles, avem cvorumul, putem începe. Însă, înainte de toate să onorăm Drapelul de Stat. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Dragi colegi,

Avem cîteva anunțuri, doar să le găsec. În primul rînd, aș începe cu un anunț frumos, ca de obicei, ca o tradiție că, în perioada premergătoare ședinței de astăzi, și-a sărbătorit ziua de naștere colegul Nicolae Olaru. Îi urăm „La mulți ani”, multă sănătate, succese, realizări frumoase în activitatea pe care o desfășoară. *(Aplauze.)*

Mergem mai departe, domnule președinte Voronin, sigur că da.

Dragi colegi,

Ieri, la ședința Biroului permanent, a fost propus un supliment la ordinea de zi pentru perioada 21–22 decembrie. După cum vedeți, avem o ordine de zi destul de voluminoasă și cu suplimentul care se mai adaugă propus de Biroul permanent.

Înainte de a trece la votul pentru a aproba suplimentul la ordinea de zi, au fost făcute câteva propuneri în mod regulamentar, în baza articolului 46 din Regulamentul Parlamentului. Și eu voi începe cu o propunere care vine repetat din partea Frațiunii Partidului Liberal, și anume de a introduce pe ordinea de zi a ședinței în plen de astăzi, 21 decembrie 2017, a proiectului nr.373 din 6 decembrie 2017, proiect de Hotărîre privind declararea anului 2018 – Anul unirii.

Din partea Frațiunii Partidului Liberal, domnule Ghimpu, vă rog frumos, aveți posibilitatea, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi rămînem pe aceeași poziție ca Parlamentul Republicii Moldova să declare anul 2018 – Anul unirii. Dar ca să nu supărăm Frațiunea PD-lui, că am ascultat punctul de vedere al domnului Lupu, îl rog pe dumnealui să se expună ce dorește PD-ul față de acest proiect. Dacă acceptați să faceți parte din acest grup, bine, dacă nu, atunci modificăm și cerem Guvernului să prezinte proiectul ce ține de declararea anului 2018 – Anul unirii.

Dar vreau să reamintesc, domnule Președinte al Parlamentului, că am ascultat cu multă atenție și cu mare dragoste ceea ce ați vorbit dumneavoastră fiind în vizită la București. Și acolo am auzit că dumneavoastră, ca Președinte al Parlamentului, nu sînteți împotriva să avem acțiuni comune ce țin de actul unirii, fiindcă este doar un moment istoric. Nu vorbim de unire, știu că vă sperie unirea cu România, dar de ce vă temeți de aceea nu scăpați.

Și cred că e un lucru bun. Fiindcă la 27 martie 1918 Sfatul Țării, adică românii moldoveni din această parte a Prutului au dat start unirii. Și ar fi mare rușine ca noi, cei care am fost pionierii acestei uniri, să stăm undeva ascunși în tufari și să ne temem să vorbim de ceea ce au făcut înaintașii noștri. Este vorba doar de istorie.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.

Domnule președinte Lupu,

Dumneavoastră ați fost menționat, la fel și fracțiunea, aveți dreptul și la replică, dar, totodată, și puteți să exprimați opinia fracțiunii ce ține de această propunere.

Poftiți. Trei minute.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Cu siguranță, domnule Președinte, că eu vreau să mulțumesc pentru prilejul care mi-a fost oferit să exprim poziția Frațiunii Partidului Democrat, dar și a întregului partid, conform documentelor lui statutare și documentelor de program,

și ideologie, care a fost mereu promovată de către Partidul Democrat și va fi promovată și în continuare.

Întîi de toate, remarca nr.1, mi-a plăcut mereu o frază, nu-mi aduc aminte cine este autorul care a spus că: „Istoria nu trebuie să fie transformată în politică, întoarsă mereu cu fața în trecut”.

Noi avem în fața noastră prezentul și viitorul, iar poziția Partidului Democrat a fost și rămîne a fi în continuare că statul Republica Moldova nu este un proiect temporar. Statalitatea, suveranitatea și independența țării sînt lucruri sfinte, noi nu le vedem schimbate și vom contribui, ca și echipă, prin acțiunile noastre, prin pozițiile noastre, la consolidarea reintegrării teritoriale și asigurarea statalității și suveranității Republicii Moldova. De altfel, este și o poziție foarte clară care de multe ori a fost subliniată și de partenerii noștri strategici la Bruxelles, UE, SUA și alți parteneri strategici. Noi toți împreună, inclusiv colegii de la PL au fost prezenți la aceste ședinței.

Iar în privința adevărului, că este ceva inevitabil. Haideți să închei prin ... dau o citată din Friedrich Nietzsche care spunea că: „Multă lume nu vrea să asculte adevărul, fiindcă nu-și dorește iluziile distruse”. Proiectul unirii este o iluzie.

Poftim, vorbiți, promovați, promovați-vă, etalați-vă, faceți-vă capital politic. Noi reieșim, însă, din realități, iar realitatea este și este realitatea europeană, principiile și standardele europene care vor susține și vor asigura doar o singură cale – integrarea europeană a statului suveran și independent Republica Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult. (*Rumoare în sală.*)

Domnule președinte Voronin,

La acest subiect vreți să vă referiți? Aveți tot dreptul, din numele fracțiunii, să vă expuneți pe marginea acestei propuneri venite din partea Fraecțiunii Partidului Liberal.

Vă rog frumos. Aveți două minute.

Domnul Vladimir Voronin:

Da. Mulțumesc.

Într-adevăr, tot ceea ce s-a petrecut în acești 27 de ani și situația la care a ajuns astăzi Moldova este rezultatul acestei nestabilități politice în general. Pentru că o parte nu așa de mare din societate tot timpul trage Moldova în trecut, trage Moldova în altă parte.

De aceea și politicienii, și toți acei care au ocupat și ocupă diferite posturi de conducere în Republica Moldova nu se uită înainte, dar se uită prin părți, în cel mai bun caz, dacă nu înapoi. Aici și este rădăcina tuturor insucceselor noastre pe care noi le avem astăzi în dezvoltarea social-economică și îmbunătățirea traiului cetățenilor Republicii Moldova. Și noi trebuie să terminăm cu acest lucru.

Eu am propus data trecută, nu s-a luat în atenție nici de organele respective, am vorbit despre Procuratură, despre alte instituții, inclusiv Serviciul de Informații și Securitate. Trebuie de clarificat odată și odată cu acei care vor să destrame țara, care vor să lipsească țara de independență, de suveranitate. Trebuie de clarificat.

Eu am propus atunci o formulă mai simplă, dacă nu convine ceea ce avem noi și ce vrem noi să construim, Moldova, ca stat suveran, independent, băieți, nu pierdeți timpul, sînteți acceptați acolo în România, duceți-vă, duceți-vă, duceți-vă și nici nu vă uitați înapoi.

Treceți Prutul, noi vă vom ajuta, v-am spus, cu tot ce trebuie. Și terminați să ne duceți pe noi în eroare și să duceți în eroare mai ales generația în creștere, fiindcă încă noi mai înțelegem, am mai trăit ceva și mai ținem minte ceva, dar aceștia tineri, de fapt, nu țin minte nimic. Și acum voi duceți otrava asta în capul lor, în inimile lor și stricați generația de cetățeni ai Republicii Moldova. Faceți o daună extrem de mare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, la acest subiect din Frațiunea Partidului Socialiștilor...

Domnule președinte,

Domnule președinte Ghimpu,

La propunerea făcută de o fracțiune parlamentară privind introducerea unui subiect nou pe agendă celelalte fracțiuni se pot expune pînă la vot. (*Rumoare în sală.*) Nu trebuie.

Domnule Novac,

Vă trebuie sau nu?

Le trebuie au zis. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Novac,

Poftiți, aveți două minute la dispoziție.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Pe lîngă faptul că nu este clar, în genere, cu cine se propune unirea asta, noi avem mai multe semne de întrebare. Cîteva clipe în urmă parcă, la începutul ședinței în plen, inclusiv cei care propun toată epopeea asta cu unirea cu nu știu cine, așa ședeau drepti ca lumînările, au onorat Drapelul de Stat al Republicii Moldova, pe cînd în față aveau cu totul alt drapel.

Da, stimați colegi, noi cred că de la... eu bănuiesc cam cu cine se propune totuși unirea asta, dar dacă să luăm ceva bun, poate vom lua exemple din legislația statului vecin, cum se protejează statalitatea statului vecin. Și în acest sens, poate vom lua exemplul de la articolul 30 alineatul (7) din Constituția României ori poate

din articolul 3 litera h) din Legea nr.51 privind siguranța națională a României. Iată, dacă vom lua exemple de aici, să știți că noi vom avea un viitor foarte luminos pentru Republica Moldova.

Stimați colegi,

Noi nu o dată am discutat la tema asta, domnule Candu, și se pare că unii colegi, din lipsă de idei, deja au pus pe bandă rulantă tot propunerile acestea, propuneri care, de fapt, vin, în esență, să distrugă Republica Moldova.

Eu zic că azi am văzut și un proiect de hotărâre unde parcă avem un nou candidat la funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate, care sper eu că totuși odată domnul candidat, ajungând în funcție, va aplica legislația națională a Republicii Moldova existentă, pentru a pune odată și odată la punct toate curentecele acestea care nu-și au loc în Republica Moldova.

Republica Moldova este un stat independent, suveran și cred că așa și o să rămână, chiar dacă pentru unii așa-numita unire... eu îl înțeleg pe cel care a propus proiectul de... proiectul acesta de introdus pe ordinea de zi, având în vedere că de-a lungul anilor pentru ei a fost nu altceva decât un business.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă mulțumim.

Pur și simplu, au expirat două minute.

Eu vreau să vă spun sincer că m-ați impresionat că cunoașteți foarte bine legislația României. Și rog... (*Rumoare în sală.*)

Dacă fracțiunile și grupurile parlamentare nu mai vor să se expună, înainte de a supune votului, aveți dreptul să mai argumentați după ce ați auzit pozițiile celorlalte fracțiuni.

Un minut la dispoziție. Un minut.

Dar domnul Dudnic nu-i în fracțiune parlamentară. Nu, încă nu. (*Rumoare în sală.*)

Sînteți 5 cumva?

Apropo, rog Secretariatul să aprindă lumina, că nu vrem Frațiunea Partidului Socialiștilor să stea în întuneric.

Dragi colegi din Frațiunea Partidului Socialiștilor,

Ne cerem scuze, avem un picuț probleme cu lumina în sectorul vostru. Nu este intenționat să vă ținem... (*Rumoare în sală.*) Nu este intenționat să vă ținem în întuneric nici la propriu, nici la figurat.

Domnule Ghimpu,

Un minut la dispoziție, înainte de a fi supus votului.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Stimați socialiști,

Nu vă supărați, dar voi ați fost și o să fiți, rămîneți întunericul Republicii Moldova.

Ce ține de proiectul hotărîrii noastre, în primul rînd, este un proiect ce ține de numirea anului 2018 Anul unirii și asta este cu totul altceva, este istoric, cum am spus.

Doi. Vreau să vă spun că nu este în trecut, domnule Voronin și stimați colegi, ceea ce vorbim noi – unirea înseamnă viitor. Un președinte al unui grup parlamentar al Parlamentului European, și un grup foarte puternic, mi-a zis cîtiva ani în urmă că nu înțelege de ce moldovenii vor să ajungă în Bruxelles direct din Chișinău, o distanță atît de mare, cînd distanța cea mai scurtă să ajungi la Bruxelles este Chișinău – București.

A dat de înțeles că astfel noi putem avea și statut de membru al NATO, și statut de membru al Uniunii Europene. Și acesta este viitorul Republicii Moldova. Acum noi vorbim cu totul despre altceva. Noi nu vorbim de unirea Republicii Moldova cu România. Noi vorbim despre un eveniment care a avut loc cu 100 de ani în urmă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Am înțeles. 5 secunde, vă rog.

Poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Și acest eveniment despre formarea statului român mare, cum se spune, România Mare, a fost început de pe acest teritoriu. Care-i problema aici? Ce vă temeți voi de istorie?

Acei care uită sau nu vor să cunoască istoria riscă s-o... și aceștia sînt dușmanii zilei de azi și zilei de mîine. Asta trebuie s-o înțelegeți.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Se va pune la vot acum subiectul.

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi propunerea făcută de colegii din Frațiunea Partidului Liberal privind introducerea proiectului nr.373 din 6 decembrie 2017, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Cine este pentru.

Propunerea nu a fost susținută.

Vă mulțumim foarte mult.

O altă propunere vine din partea colegilor din Frațiunea Partidului Liberal Democrat privind introducerea pe ordinea de zi de astăzi sau de mâine a chestiunii ce ține de audierea Guvernului privind Acordul de funcționare a Complexului energetic Dnestrovsk.

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Și stimați colegi,

Subiectul râului Nistru este nu doar problema apei potabile, este problema durabilității Republicii Moldova și odată ce în 2015 Republica Moldova și-a asumat obiectivele de dezvoltare durabilă care urmează să se transpună în Strategia „Moldova 2030”, ar fi bine ca Guvernul să vină în plenul Parlamentului să răspundă la întrebările deputaților privind Acordul de funcționare a centralei respective.

Or, acest subiect pe parcursul acestui an a fost de mai multe ori readus în plenul Parlamentului. Noi chiar convenisem, domnule Președinte, pentru că este o problemă de interes comun și chiar nu înțeleg acest refuz al Primului-ministru absolut nefondat.

De aceea noi insistăm pentru ca Primul-ministru să răspundă exact la condițiile acestui acord.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Dacă fracțiunile vor să se expună pe marginea acestui subiect.

Domnule Batrîncea,

Vă rog frumos, aveți două minute la dispoziție.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Bineînțeles că susținem demersul înaintat de domnul Țap, dar nu înainte de a vă aduce aminte, domnule Președinte, că deja am ieșit cu o asemenea inițiativă, am atenționat Parlamentul Republicii Moldova că problema este foarte gravă și, practic, ne așteaptă o catastrofă ecologică ca și rezultat al construirii de către Ucraina a centralelor pe râul Nistru și Republica Moldova riscă să rămână fără apă potabilă.

Dumneavoastră, domnule Candu, atunci ați promis că va veni domnul Filip și va informa Parlamentul ce pași eroici a întreprins Guvernul Republicii Moldova, care, după spusele dumneavoastră, negociază intens cu Ucraina.

Iată sîntem, practic, la ultima sută de metri a acestei sesiuni. Domnul Filip așa și nu s-a prezentat în Parlament și nici un reprezentant al Guvernului așa și nu a fost invitat în Parlament ca să ne informeze care este situația în acele negocieri cu partea ucraineană.

Încă o dată informez deputații din Parlamentul Republicii Moldova că deja este pregătit un draft al Acordului, deja este, practic, o înțelegere cu Guvernul Ucrainei și partea noastră – Guvernul Republicii Moldova deja acceptă construirea acestor centrale pe râul Nistru. Și, respectiv, Guvernul Republicii Moldova nu a întreprins absolut nimic în vederea soluționării acestei probleme.

Așadar, susținem acest demers și ne alăturăm și noi cerinței de a-l invita, în mod de urgență, pe domnul Prim-ministru Filip ca să ne informeze pe marginea situației cu referire la râul Nistru.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Am să vă rog: puțină liniște în sala plenului! Haideți să terminăm cu acest subiect și să revenim la procedurile de vot, pentru că votul este, pînă la urmă ... doar prin vot plenul Parlamentului se poate expune.

Domnule Președinte Voronin,

Vă rog frumos, poziția fracțiunii pe care o conduceți. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Vladimir Voronin:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Relațiile mele cu fostul președinte Leonid Kucima, nu era nici o întrevvedere în care el să nu pună problema alocării unui teren la Новоднестровская ГЭС pentru Ucraina din partea noastră de la Naslavcea... cum se cheamă localitatea?... de la Naslavcea. Se vorbea despre acele 18 hectare de pămînt care nu ajungeau, conform formulei, ca să fie acumulată necesitatea cantitativă de apă pentru activitatea acestei stații electrice.

Mai mult decît atît, domnul Kucima propunea ca Moldova să aibă în folosință permanentă, adică să ne aparțină nouă, un agregat... care elaborează energie electrică, o turbină... cum se numesc aceste construcții, da.

Noi n-am mers la acest lucru.

Următorii care au venit după noi la conducere, care sînteți dumneavoastră mulți azi în sală, aici, și din Guvern, în primul rînd, ați luat această decizie și ați alocat Ucrainei aceste hectare de pămînt. *(Gălăgie în sală.)*

Încă mai mult ați aglomerat situația, încă mai mult ați deschis paranteze părții ucrainene pentru a face acest rău râului Nistru.

Și mai departe, tratativele pe care noi le citim, așa, foarte scurte și foarte neînțelese, care au loc confidențial sau semiconfidențial între Guvernul Ucrainei și al Moldovei pe marginea acestei probleme, noi nu înțelegem nimic despre ce se discută și ce urmări o să fie după aceasta.

De aceea eu susțin această propunere că noi trebuie să primim o informație foarte serioasă din partea Guvernului, dar să împuternicim și organele respective.

Același SIS, printre altele, eu îi felicit pe toți lucrătorii SIS-ului cu centenarul de ieri de când a fost format ВЧК (Всесоюзная чрезвычайная комиссия), în frunte cu Felix Edmundovici Dzerjinski, care pe urmă a devenit КГБ – era o instituție foarte bună și foarte necesară, da, ca să verifice tot ce se plămădește în jurul acestor proiecte, în jurul acestei hidrocentrale.

Domnul Andrian Candu:

Un minut, 10 secunde, vă rog.

Domnul Vladimir Voronin:

Dar noi să luăm o decizie a Parlamentului și să întoarcem înapoi Moldovei acele 18 hectare de pământ care nelegitim au fost transferate Ucrainei. Cu ce ocazie, din partea noastră, a Nistrului, noi să transmitem Ucrainei aceste hectare de pământ? Și trebuie de făcut lucrul acesta urgent.

Noi trebuie să luăm niște măsuri, nu numai cu lea-lea-lea, cu lea-lea-lea noi vom cânta acum la Anul Nou și iar vom cânta.

Dar de Nistru trebuie să avem grijă.

Mai mult decât atât, eu nu-i înțeleg pe ucraineni că ei aprovizionează Odessa cu apă din Nistru, și nu numai Odessa, Belgorod-Dnestrovsc și tot ce este pe dimensiunea aceasta, Transnistria cu apă din Nistru. Nu-i înțeleg categoric pe ei, nu înțeleg instituțiile internaționale, acele care se ocupă cu spălarea de bani pe domeniul ocrotirii mediului. Ce înseamnă aceasta? Să lăsăm... (*Rumoare în sală.*)

Eu am avut ocazia, când am fost în vizită oficială în Tadjikistan, Kirghizia, am cerut de la piloți să coboare avionul asupra râurilor Amudaria și Sîrdaria și eu am văzut catastrofa aceasta ecologică, aceste râuri uscate. E o catastrofă extraordinară, ceva strașnic. Noi așa vrem să facem și în Moldova cu râul Nistru?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Poziția este clară.

Din partea Frațiunii Partidului Liberal, înțeleg că domnul Boțan.

Vă rog frumos.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Noi vom susține propunerea înaintată de către domnul Țap. Considerăm că este o problemă de interes național și, bineînțeles că, ea merită discutată, iar Parlamentul trebuie să aibă o poziție în acest sens și nu putem să închidem ochii la o asemenea problemă.

Vă mulțumesc.

Vom susține propunerea.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Pozițiile fracțiunilor sînt clare. Și în continuare, voi supune votului această propunere.

Am să rog numărătorii să fie foarte atenți, deoarece s-ar putea să fie solicitare pentru numărarea voturilor.

Dragi colegi,

Se pune la vot introducerea pe ordinea de zi de astăzi sau de mâine a audierilor Guvernului ce țin de Acordul de funcționare a Complexului energetic Dnestrovsk.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Sectorul nr.2 – 6.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 41 de voturi, această propunere nu a fost susținută.

Mai e o propunere din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat de a introduce pe ordinea de zi de astăzi sau de mâine a chestiunii privind audierea Guvernului în probleme ce țin de activitatea acestuia.

Vă rog frumos, domnule Țap, aveți la dispoziție un minut pentru a vă argumenta propunerile.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi, (*Rumoare în sală.*)

Conform Constituției Republicii Moldova, Guvernul este responsabil în fața Parlamentului.

Legea privind Regulamentul Parlamentului prevede expres: o dată în sesiune Parlamentul audiază Guvernul privind problemele activității acestuia. Cu atât mai mult că sîntem în pragul, dacă vreți, deja constatării anumitor realizări ale acestuia și normal ar fi ca să avem aceste audieri.

Pentru că, stimați colegi, eu aș insista: atunci cînd Guvernul, de fapt, nu se prezintă în plenul Parlamentului, cînd miniștrii nu vin să răspundă la interpelările și întrebările deputaților, atunci cînd aprobă documente, de fapt, pentru care nu au împuterniciri, poate să fie vorba și despre elemente ale uzurpării puterii.

Iată de ce, Guvernul, de fapt, domnule Președinte, aș atenționa: trebuia să prezinte raportul, iar noi trebuia doar să aprobăm ordinea de zi.

Domnul Andrian Candu:

Da, continuați, 10 secunde, vă rog.

Domnul Iurie Țap:

Guvernul încalcă grav prevederile Constituției și legii. De aceea atenționez și Primul-ministru, atenționez și majoritatea parlamentară.

Stimați colegi,

Noi trebuie să fim model pentru cetățeni și să demonstrăm acea deschidere.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Din partea fracțiunilor parlamentare, dacă vreți să vă expuneți pe această problemă, vă rog frumos, domnule Batrîncea, două minute la dispoziție.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Într-adevăr, se încalcă grav legea care prevede că există controlul parlamentar și Guvernul se subordonează Parlamentului.

Parlamentul aprobă Programul de activitate al Guvernului și pe urmă exercită controlul parlamentar cum se implementează acest program.

Țin să vă informez că se comite astăzi încă o ilegalitate – numirea a... 6, 7 miniștri – majoritatea din acest Guvern care se face tot în afara Parlamentului, fără poziția Parlamentului și fără examinarea Parlamentului.

Parlamentul este abilitat într-o republică care voi pretindeți că este parlamentară să aprobe Programul și componența Guvernului.

Și iarăși aceste lucruri se fac din oficiul de partid, iar Prim-ministrul nu găsește necesar să se prezinte în Parlament măcar la sfîrșitul sesiunii.

Și este o întrebare către dumneavoastră, domnule Candu: dumneavoastră personal la ședința Biroului permanent ați promis că veți discuta cu Prim-ministrul și odată chiar ați spus că Prim-ministrul a acceptat, la propunerea dumneavoastră, să vină, pînă la sfîrșitul sesiunii, și să prezinte informația despre activitatea Guvernului Republicii Moldova.

Vă recomand, domnule Candu, să vă țineți de cuvînt și să realizați promisiunea.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Doamnă Șupac,

Vă rog frumos, la acest subiect, vă rog.

Doamna Inna Șupac:

Da, domnule Candu,

Și eu, în calitate de membru al Biroului permanent, vroiam să vă reamintesc faptul că două săptămîni în urmă dumneavoastră personal nu ați văzut nici o problemă ca să vină domnul Filip cu raport.

Ba, mai mult decît atît, ați adăugat că nu va fi o problemă ca în cadrul acestui raport domnul Filip să informeze și despre situația cu referire la râul Nistru. Și, într-adevăr, ați spus că ați avut o discuție telefonică cîteva săptămîni în urmă și domnul Filip era gata să vină. Ce s-a schimbat, nu înțelegem?

Dar chiar dacă domnul Filip nu are dispoziție sau nu are voie să vină în Parlament, dar există, într-adevăr, o lege. Și vreau să vă reamintesc, domnule Candu, că și în cadrul acestui an, 2017, au fost desfășurate mai multe evenimente, inclusiv cheltuieli au fost și din partea bugetului Parlamentului, să înțelegem, cu privire la controlul legislativ. Atunci care era sensul să fie cheltuiți bani pentru mai multe astfel de discuții, în cazul în care nu există, vedem, acest control parlamentar din partea deputaților, din păcate?

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Și ultima intervenție – Frațiunea Partidului Liberal.

Vă rog frumos, doamnă Zotea.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Frațiunea Partidului Liberal va susține propunerea domnului Țap. Domnul Filip, Prim-ministrul actual, e obligat de Constituție, în primul rînd, să vină în Parlament. Și dacă tot vă lăudați cu acele reforme grandioase, de ce vă este frică să veniți să le expuneți de la tribuna Parlamentului?

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Se supune votului propunerea de a introduce pe ordinea de zi de astăzi sau de mâine a audierii Guvernului în probleme ce țin de activitatea acestuia.

Vă rog frumos să vă pronunțați prin vot, cine este pentru.

Nu a fost susținută această propunere.

Vă mulțumim foarte mult.

La fel, este... (*discuții în sală*). Următoarea propunere făcută în mod regulamentar este propunerea venită din partea colegilor din Frațiunea Partidului Liberal Democrat privind introducerea pe ordinea de astăzi sau de mâine a raportului Guvernului privind evoluția procesului de descentralizare.

Domnule Țap,

Vă rog frumos, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Conform Strategiei de reformă a administrației publice, aprobată de Guvern la 25 iulie 2016, reforma de descentralizare a puterii este una crucială pentru reforma întregului sistem. Totodată, strategia prevede necesitatea ca Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia să fie corelat cu Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de descentralizare.

Și în acest sens, voi constata, de fapt, anul acesta Guvernul a blocat implementarea prevederilor acțiunilor din ambele planuri de acțiuni și descentralizarea financiară, descentralizarea patrimonială, de fapt, blochează reforma de descentralizare.

În conformitate cu Legea nr.435 privind descentralizarea administrativă, solicit ca Guvernul să prezinte raportul anual privind evoluția procesului de descentralizare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Se pare că nu sînt alte viziuni din partea fracțiunilor. Iată de ce voi supune votului și această propunere.

Cine este pentru, rog să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținută această propunere.

Vă mulțumim foarte mult.

O altă propunere venită din partea Comisiei economie, buget și finanțe este de a introduce pe ordinea de zi a proiectului de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții pentru realizarea Proiectului de reabilitare a drumurilor din Republica Moldova. Este vorba de proiectul nr.396 din 20 decembrie 2017.

Domnule Creangă,

Potrivit procedurii, măcar un cuvânt trebuie să spuneți pentru a vă argumenta propunerea. Aveți un minut, dar...

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Solicit includerea acestui proiect în ordinea de zi, deoarece este un amendament tehnic, este vorba de modificarea unui termen de implementare.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Dacă nu sînt alte opinii din partea fracțiunilor, voi supune votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.396 din 20 decembrie 2017.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut introducerea pe ordinea de zi de mîine, înțeleg, a acestui subiect.

Secretariatul,

Vă rog frumos, ulterior, să ne completați suplimentul ordinii de zi de mîine.

Și luînd în considerare că mai sînt încă cîteva chestiuni tehnice din partea autorilor sau comisiilor,

Doamnă Buliga,

Vă rog frumos.

Doamna Valentina Buliga:

... Președinte,

Stimați colegi,

Am cîteva propuneri. În primul rînd, să transferăm pentru ziua de mîine proiectul nr.299, pentru că mîine dimineață mai am o ședință. În calitate de autor, îmi retrag nr.375 pentru că este altul nr.291.

Domnul Andrian Candu:

Spuneți-ne care e numărul de ordine, ca să-l găsim mai ușor, nr.375.

Doamna Valentina Buliga:

Nr.299 este nr.5 în supliment.

Domnul Andrian Candu:

Nr.299 noi l-am găsit. Îl propuneți pe mâine?

Doamna Valentina Buliga:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Dar nr.375 este subiectul de ordine nr.15 din ordinea de zi de bază.

Doamna Valentina Buliga:

Da. Acesta mi-l retrag, în calitate de autor.

Domnul Andrian Candu:

Și propuneți, în calitate de autor, să-l retrageți complet.

Doamna Valentina Buliga:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Bine.

Doamna Valentina Buliga:

Și vă rog mult să acceptați introducerea pentru ziua de mâine a proiectului nr.394. Este vorba despre modificarea Legii privind sistemul public de pensii, ca să urgentăm valorizarea pentru 100 și ceva de mii de pensionari. Mâine în agendă să-l introducem, domnule Președinte. Nu e în... nr.394, el nu este în supliment. Este un proiect foarte bun.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Se supune votului transferul proiectului nr.299 din 4 octombrie 2017, de fapt, este vorba mai mult de o chestiune tehnică, că oricum noi suplimentul nu l-am votat. Îl transferăm atunci când aprobăm prin vot suplimentul și să... deoarece se referă la ordinea de zi de bază deja votată, propunerea doamnei Buliga, în calitate de autor, de a exclude de pe ordinea de zi nr.375, tehnic, doar vot pentru a aproba solicitarea autorului.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Mulțumesc foarte mult.

A fost susținută propunerea privind excluderea de pe ordinea de zi a proiectului nr.375 din 26 septembrie 2016.

La fel, comisia propune introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.394. Înțelegem că e din data de 20 decembrie 2012... 20 decembrie 2017, cer scuze, cu referire la reforma pensiilor.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut introducerea în supliment și a acestui proiect de lege.

Domnule Mudreac,

Vă rog frumos.

Comisia are ceva propuneri tehnice de reamplasare de pe ordinea de zi a subiectelor?

Domnul Radu Mudreac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia propune includerea în ordinea de zi a proiectului nr.255 pentru lectura a doua. Se poate și pentru ziua de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Cerem scuze, dar care e proiectul nr.255? El este...

Domnul Radu Mudreac:

El nu este inclus, de aceea cerem de a fi inclus în ordinea de zi.

Domnul Andrian Candu:

Nu, dragi colegi, haideți așa. Comisiile să pregătească în scris și atunci o să le pun la vot în mod... în scris, așa pur și simplu, nici deputații nu cunosc subiectele.

Domnule Creangă.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Solicit excluderea proiectului de Lege nr.331 privind delimitarea proprietății publice din ordinea de zi de bază pentru ziua de mâine. Am avut o discuție cu Guvernul, urmează să mai discutăm și cu Banca Mondială asupra acestui proiect, în calitate de cofinanțator al implementării acestui proiect de lege. Și, respectiv, propun ca să fie exclus și să fie examinat în sesiunea următoare.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Propunerea din partea comisiei privind excluderea de pe ordinea de zi a proiectului nr.331 din 24 octombrie 2017 care este prevăzut pentru ziua de mâine în ordinea de zi de bază, proiect de Lege privind delimitarea proprietății publice.

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Mulțumesc foarte mult.

A fost exclus acest proiect de lege.

Domnule Balan,

Vă rog frumos.

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

În calitate de președinte al comisiei, solicit ca proiectul nr.128 din 27 aprilie 2017 să fie retras din ordinea de zi. Au apărut unele circumstanțe noi care urmează să mai fie discutate în comisie.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Subiectul nr.8 de pe ordinea de zi de bază, proiectul de Lege nr.128 din 27 aprilie 2017 cu privire la medicamentele de uz veterinar, este propunerea comisiei de a-l exclude de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut excluderea proiectului nr.128 din 27 aprilie 2017 de pe ordinea de zi.

Domnule Diacov,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Dumitru Diacov:

Noi data trecută ne-am înțeles, am propus din numele fracțiunii ca proiectul nr.260 să fie transferat în sesiunea următoare, poate venim cu o viziune mai largă asupra chestiunii date.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Proiectul este supus doar votului, fiindcă dezbaterile au fost încheiate, dar am primit solicitarea fracțiunii și vom supune votului excluderea acestuia de pe ordinea de zi.

Și domnule Bejan,

Vă rog frumos.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să mă refer la proiectul nr.394 care a fost introdus pe ordinea de zi suplimentar. Cum poate fi introdus un proiect pe ordinea de zi dacă în comisie n-a fost discutat acest proiect? În primul rând.

În al doilea rând, când a fost pus la vot, nu s-au numărat voturile necesare pentru a fi introdus acest proiect în ordinea de zi, nu erau voturile necesare. Vă rog numărătorii să revotați încă o dată, să fie renumărate voturile.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Aveți tot dreptul, într-adevăr, să solicitați renumărarea voturilor dacă considerați că nu au fost voturile.

Rog numărătorii să fie atenți și să supună numărării voturile care vor fi exprimate.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.394 din 20 decembrie 2017, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

– 4.

– 3 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Încă o dată, domnule Sîrbu.

Domnul Oleg Sîrbu:

– 3.

Domnul Andrian Candu:

3 voturi „pentru”?

Numai eu am văzut că mai mult de jumătate din sector a votat. (*Rumoare în sală.*) Bine, dacă numărătorul spune 3, atunci 3.

Domnul Sîrbu...

Domnul Mocan,

Cer scuze.

Domnul Gheorghe Mocanu:

– 3.

Domnul Andrian Candu:

Tot 3?

Cu 10 voturi, proiectul nu a fost introdus pe ordinea de zi, îl retragem.
Nr.394 din 20 decembrie 2017.

Doamnă Buliga,

Pregătiți raportul comisiei și mâine mai aveți posibilitatea să mai propuneți încă o dată.

Vă mulțumim foarte mult.

Și mulțumim foarte mult colegilor din sectorul centru, în mod special din Frațiunea Partidului Democrat, care sînt foarte atenți la lucrările plenului și mai ales la voturile care le solicită speakerul.

Mulțumesc frumos pentru cooperare.

Și în continuare, se supune votului, în general, suplimentul la ordinea de zi.

Cine este pentru a aproba suplimentul la ordinea de zi, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea suplimentului la ordinea de zi.

Și în continuare....

Domnule Țap,

De procedură, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Două subiecte de procedură.

Domnule Președinte Candu,

Rog mai întîi să stabilim și Ora Guvernului pentru a le crea condiții favorabile colegilor noștri de la Guvern, dar și, în special, să fie invitați ministrul economiei și infrastructurii și ministrul finanțelor care au o datorie încă din luna octombrie.

Și al doilea subiect.

Stimați colegi,

Vineri Parlamentul a votat politica bugetar-fiscală în lectura a doua, toate bune, doar că am aflat din presă despre amendamentele care au fost introduse, aprobate de Guvern și trecute repejor. Voi aminti doar că noi am primit acea sinteză cu ceva mai mult de jumătate de oră înainte de a fi votat, peste 200 de pagini și nu am reușit s-o vedem.

Și aș atenționa, domnule Președinte, că Regulamentul Parlamentului expres prevede faptul sau necesitatea dezbaterii pe articole și pe amendamente. Or, fracțiunile parlamentare au dreptul să se expună la toate amendamentele care sînt propuse. În acest sens, voi face referire la amendamentul care prevede stabilirea cotei de 35 la sută din impozitul pe venit al persoanelor fizice pentru municipii și aș spune, stimați colegi de la Ministerul Finanțelor, este unul ilegal, contravine Legii nr.435, articolul 3 litera c) și litera i).

Or, litera i) a articolului 3 spune despre condiții și oportunități egale în realizarea competențelor, iar litera i) spune despre responsabilitatea autorităților privind calitatea serviciilor prestate. La aceleași funcții, la aceleași competențe avînd venituri duble este, de fapt, o discriminare. Articolul 16 din Constituția Republicii Moldova spune că cetățenii sînt egali în fața legii și autorităților publice. Cetățenii din celelalte orașe, de fapt, au aceleași drepturi să ceară servicii de calitate.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.

Ce ține de Ora Guvernului, dragi colegi, să agreăm, într-adevăr, o oră...

Da, vă rog frumos, domnule Țap, continuați. 10 secunde, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Ca să termin gîndul. Este, de fapt, o solicitare ca să fie respectat Regulamentul Parlamentului, pentru că sînt interesele cetățenilor, pe care noi, în calitate de deputați, avem și obligativitatea să le apărăm.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

În privința Orei Guvernului. Într-adevăr, astăzi avem o zi foarte încărcată și vă propun atunci să agreăm o oră, de exemplu, ora 17.00 pentru a organiza Ora Guvernului. Păi, astăzi e joi. Dacă vreți 18.00. Aud în sală 21.00. E mai complicat.

Luînd în considerare că ora de muncă e pînă la 17.00, membrii Guvernului ar putea să aibă astăzi ore suplimentare de lucru și să declarăm atunci Ora Guvernului cu începere de la ora 18.00 și miniștrii să fie prezenți.

Secretariatul,

Vă rugăm frumos să transmiteți și ministrului economiei și infrastructurii, și ministrului finanțelor să fie prezenți astăzi în sala plenului pentru a discuta subiectele la Ora Guvernului. 18.00 – Ora Guvernului.

Și acum să trecem la subiectele care sînt de pe ordinea de zi de bază și din supliment. Și deoarece avem invitați astăzi mai mulți, vă propun să trecem la examinarea **subiectului nr.4 de pe ordinea de zi din supliment, proiect de Hotărîre privind numirea în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova. Proiectul nr.392 din 19 decembrie 2017.** Fiind vorba de domnul Vitalie Pîrlog. Este o inițiativă legislativă, potrivit legii un grup de deputați au înaintat această propunere.

Și am să-l rog pe domnul Reșetnicov în calitate de coautor.

Doamna Apolschii nu este ... Sînteți. Cer scuze. Sînteți și autor. De aceea, vă rog frumos, dumneavoastră, în calitate de autor, dar și în calitate de președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, să propuneți, să ne descrieți despre ce este vorba și să ne prezentați și raportul comisiei.

Vă rugăm.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am să dau citire proiectului de Hotărîre privind numirea în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

„În temeiul articolului 13 alineatul (1) din Legea nr.753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre:

Articolul 1. – Domnul Vitalie Pîrlog se numește în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova pentru un mandat de 5 ani.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.”

Vreau să informez plenul Parlamentului că comisia a examinat proiectul de Hotărîre nr.392 din 19 decembrie 2017 privind numirea în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, inițiativă legislativă a unui grup de deputați. Prin proiectul de hotărîre se propune numirea domnului Vitalie Pîrlog în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate pentru un termen de 5 ani.

Conform articolului 13 alineatul (1) din Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Serviciul este condus de un director numit în funcție de Parlament, la propunerea a cel puțin 10 deputați, cu avizul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului, pe un termen de 5 ani.

În acest sens, comisia a examinat avizul pozitiv al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică nr.439 din 20 decembrie 2017. În rezultatul examinării, a decis, cu majoritatea voturilor, să propună Parlamentului pentru examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.392 din 19 decembrie 2017.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Întrebări în adresa comisiei sau a candidatului? Vă anunț că în sală este prezent și domnul Pîrlog. Dacă sînt întrebări în adresa dumnealui.

Vă mulțumim frumos, domnule Pîrlog, că sînteți aici alături.

Domnule Boțan,

Vă rog frumos, întrebări.

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Noi, în cadrul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, am adresat cîteva întrebări, am primit cîteva răspunsuri.

Domnule Pîrlog,

Erați unul din persoanele care urmau să accedă în funcția de deputat pe lista Partidului Comuniștilor. Ați fost înaintat de un grup de deputați care reprezintă astăzi majoritatea parlamentară: PPEM și, respectiv, Partidul Democrat.

Conform legii, colaboratorii și... angajații Serviciului de Informații și Securitate nu pot fi membri de partid. În cadrul ședinței comisiei dumneavoastră ați menționat că nu sînteți membru al unui partid, nici al Partidului Comuniștilor, nici al unui partid care... al căror reprezentanți v-au înaintat la această funcție. Și în acest context, vreau să vă întreb, în cazul în care dumneavoastră veți accede și Parlamentul va vota candidatura dumneavoastră, astăzi la ordinea de zi a Parlamentului vom discuta concepția securității informaționale, vreau să vă întreb ce viziune aveți dumneavoastră asupra acestei concepții în linii generale?

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnule Pîrlog.

Aveți posibilitatea să răspundeți la întrebări.

Vă rog, poftiți.

Domnul Vitalie Pîrlog – candidat la funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova:

Da. Vă mulțumesc frumos pentru întrebare.

Deci, stimate domnule președinte al comisiei,

Ceea ce am abordat în cadrul ședinței comisiei de ieri, absolut este valabil. La moment nu sînt membru de partid și acest lucru, de fapt, l-am declarat chiar și public, că de vreo ... din 2014 pînă în prezent nici nu am fost implicat de o manieră activă în activitatea de partid și, la drept vorbind, nici nu mi-o doresc pentru moment.

În ceea ce privește concepția care, după cum ați remarcat dumneavoastră, se propune spre examinare, evident că nu sînt la curent cu proiectul propriu-zis care astăzi este propus spre examinare. De aceea mă abțin de a face anumite comentarii pe marginea acestuia.

În situația în care voi avea acces, în situația în care voi avea posibilitatea să-l supun unei analize profunde, atunci evident că voi veni și cu propunerile de rigoare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Vitalie Pîrlog:

Și cu poziția respectivă vizavi de aceasta.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Boțan,

Dacă aveți precizare sau a doua întrebare.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc pentru răspuns.

Concepția securității informaționale este un document important, în baza căruia va fi elaborată strategia și, respectiv, Planul de implementare a acțiunilor privind securitatea informațională a Republicii Moldova, care este parte integrantă a sistemului de securitate.

De aceea principiul dacă veți accede la această funcție, Serviciul de Informații și Securitate, fiind autoritatea care va coordona acest proces, veți avea tangențe directe cu procesul de asigurare a securității informaționale.

A doua întrebare ține de faptul că în aprilie 2009 dumneavoastră ați exercitat funcția de ministru al justiției. În cazul în care veți fi numit de către Parlament în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate, veți depune toate eforturile necesare ca să ajungă pe masa justiției cazurile maltratărilor zecilor de tineri din 7 aprilie care încă nu au fost elucidate pînă la capăt?

Domnul Andrian Candu:

Tehnicienii,

Vă rog frumos să lăsați microfonul domnului Pîrlog deschis permanent.

Vă mulțumesc.

Domnul Vitalie Pîrlog:

Vă mulțumesc iarăși pentru întrebare.

Stimate domnule deputat,

Nu aş fi vrut acum să revin la evenimentele de la 7 aprilie 2009, să utilizăm această platformă pentru discuții, fiindcă dacă vor genera aceste discuții nu se va ajunge nici pînă mîine, nici pînă poimîine să închidem, de fapt, aceste dezbateri.

Cel puțin vreau să remarc un singur lucru. Atitudinea, poziția pe care am avut-o atunci în perioada respectivă a fost una în strictă conformitate cu prevederile legii.

Puteți să vedeți, puteți să analizați absolut toate exprimările, toate luările de poziții pe care le-am am avut în perioada ceea, inclusiv în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv în cadrul comisiei de specialitate, care, de altfel, a fost prezidată de domnul Țurcan.

Deci toate luările de atitudine, toate pozițiile, ca și ministru al justiției, au fost în strictă conformitate cu prevederile legii. Toate insinuările care au fost lansate în presă vizavi de comportamentul inclusiv al autorităților, inclusiv de comportamentul meu personal, evident că sînt de natură, mai bine zis, politică pentru cineva de a-și acumula dividende politice sau pentru anumiți așa-zis ONG-iști, care pe alocuri sînt chiar și în afara țării, încearcă să distorsioneze acest mesaj, folosindu-se de această platformă nonguvernamentală de a induce lumea în eroare.

În ceea ce privește acțiunile care au fost întreprinse în perioada respectivă, sigur că sînt organele competente abilitate, potrivit legii, care au menirea să se pronunțe și să adopte deciziile de rigoare.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare...

Da, o precizare, domnule Boțan.

Vă rog frumos.

Domnul Roman Boțan:

Domnule Pîrlog,

Toată lumea, și este bine cunoscut acest fapt, ține minte de așa-numitele coridoare ale morții, de tineri judecați în comisariate, de decedați, iar aceste cazuri încă rămîn sub semnul întrebării.

Iar în calitate de director, dacă veți accede în această funcție, sper să depuneți toate eforturile, în limitele competențelor care sînt atribuite Serviciului, pentru a elucida aceste cazuri.

Totodată, în cazul în care veți accede, vă doresc ca în activitatea dumneavoastră să vă conduceți doar de interesele naționale ale Republicii

Moldova, inclusiv în contextul în care pe teritoriul Republicii Moldova se află staționate ilegal trupe ale Federației Ruse.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, doamna Spatari.

Vă rog frumos.

Doamna Mihaela Spatari:

Da. Mulțumesc.

Domnule Pîrlog,

Prima mea întrebare ține de viziunea dumneavoastră asupra unui domeniu discutat tangențial anterior, și anume domeniul securității informaționale. Noi știm că un fenomen, de fapt, care constituie din ce în ce mai mult o amenințare la adresa securității statului, dar și a regiunii în care ne aflăm noi este ascensiunea acestor fenomene de dezinformare și altor acțiuni, de fapt, orientate spre dezinformare, acțiuni, precum am precizat, care au deseori acest caracter extern. Astfel, cooperarea între instituțiile statului este, de fapt, primordială pentru a avea un răspuns adecvat acestor provocări.

Cum vedeți implicarea Republicii Moldova în contracararea acestor fenomene pe plan regional și dacă avem noi capacitatea de a iniția anumite acțiuni care sînt generatoare de securitate regională pe acest segment? Asta este prima întrebare.

Domnul Vitalie Pîrlog:

Mulțumesc pentru întrebare.

Sigur că amplificarea colaborării cu structurile de specialitate din alte țări este una benefică ce... Ba mai mult, aș spune că vom milita pentru o colaborare foarte fructuoasă cu serviciile de specialitate din alte țări și chiar voi susține în eventualitatea în care voi accede în această poziție ca să lucrăm cot la cot, ca să asigurăm această securitate.

De aceea sigur că mesajul meu și poziția mea este una pozitivă în acest sens. Serviciul, pe de o parte, nu trebuie să devină o instituție închisă în formula clasică, să zicem așa, ea trebuie să fie una destul de mobilă, pentru a se poziționa inclusiv în raport cu alte structuri de specialitate din alte țări, pentru a contribui împreună și plenar la realizarea acestor... scopurilor comune.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Doamnă Spatari,

Vă rog frumos.

Doamna Mihaela Spatari:

Da, a doua întrebare. Cei mai mulți dintre cetățenii Republicii Moldova percep totuși Serviciul de Informații și Securitate ca o structură închisă care mai mult stârnește, din păcate, o frică decît un sentiment de protecție. Noi înțelegem că această abordare este una greșită și este necesară dezvoltarea unei culturi de securitate în rîndul populației, ca cetățenii să înțeleagă rolul acestor structuri în calitate și de consumatori de securitate, dar și de furnizori. *(Gălăgie în sală.)*

Cum vedeți și care este viziunea dumneavoastră asupra acțiunilor necesare de a fi întreprinse de către Serviciu pentru a dezvolta acest concept de cultură de securitate și dacă este, totuși, necesar ca Serviciul să se ocupe de dezvoltarea acestei culturi de securitate în rîndul cetățenilor?

Vă mulțumesc.

Domnul Vitalie Pîrlog:

Mulțumesc pentru întrebare.

Din start vreau... să dau un răspuns afirmativ: sigur că da. De Serviciu mult contează în cazul de față inclusiv exprimarea, să zicem așa, a poziției, per ansamblu, a Serviciului în exterior. Specificul Serviciului este unul, aș spune, necaracteristic pentru toate instituțiile, autoritățile statului. Dar, bineînțeles, vom elabora, în comun cu colegii, o asemenea strategie, într-adevăr, ca să fie mai cooperant, inclusiv cu societatea civilă, și, nu în ultimul rînd, cu mass-media.

Și cum ați remarcat și dumneavoastră, ca să dezvoltăm acel grad de cultură pentru ca Serviciul pe viitor să fie perceput nu ca o așa-zisă bîtă, cetățenii să aibă frică față de Serviciu ca să... nu întotdeauna doar toți... este absolut clar pentru toată lumea cînd aud de Serviciu, cînd aud... de interceptări telefonice, ca nu cumva cineva să mă asculte, clar că așa ceva nu trebuie să existe. Și vom contribui, în măsura posibilului, ca percepția cetățenilor, ca percepția societății... să fie alta.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnule Președinte Voronin,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

Noi, comuniștii, nu sîntem „злопамятные”, *(rumoare în sală)* dar întrebări noi avem.

Domnule Pîrlog,

Pe dumneavoastră nu vă sfidează sau nu vă jenează acei care au semnat... majoritatea din acei care au semnat...

„Извините, Рая”, despre dumneata eu nu vorbesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Извиняю.

Domnul Vladimir Voronin:

... care au semnat inițiativa de a vă propune pe dumneavoastră în funcția respectivă?

Domnul Vitalie Pîrlog:

Întrebarea, da? (*Gălăgie în sală.*)

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Ce vreau să zic din start? Această inițiativă, eventual, putea fi promovată și de alți deputați, inclusiv din Frațiunea Partidului Comuniștilor. Asta-i una.

Doi. Eu am conștientizat foarte bine, chiar vreau să vă zic că am analizat un pic această propunere, deci n-a fost un vot afirmativ imediat. Dar urmare a faptului că am avut posibilitatea să conștientizez, eu am decis, totuși, s-o accept din simplul raționament că, într-adevăr, vreau să contribui, inclusiv cu capacitățile care le am, la dezvoltarea acestei instituții și nu numai, la dezvoltarea capacităților pentru asigurarea statului Republica Moldova.

Eu am o experiență care inclusiv contribuției nemijlocit a dumneavoastră, pe care am avut-o și am luat anumite exemple în acest sens, avînd în vedere criteriile ce țin de disciplină și organizare care vă caracterizează absolut și sînt sigur că, prin comportamentul meu și conduita pe care o voi avea, va fi în strictă conformitate cu legea.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Voronin,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Vladimir Voronin:

Da, o jumătate precizare și jumătate întrebare.

Precizarea constă într-aceea că, dacă noi aveam să vă propunem, domnule Pîrlog, democrații n-aveau să vă voteze. (*Rumoare în sală.*)

Dar întrebarea poate-i mai mult o constatare: într-adevăr, domnul Pîrlog este un jurist de forță. Și eu unica ce tind că el în această postură, odată și odată, o să încerce să facă în așa fel ca această instituție să se conforme legislației naționale a

noastre, a Republicii Moldova, și să facă ceea ce este necesar pentru a asigura securitatea statului și a cetățenilor Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, doamna Zotea.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Pîrlog,

Ați menționat anterior că pe data de 7 aprilie 2009 dumneavoastră ați luat decizii conform legii.

Spuneți-mi, vă rog, cum au fost aceste decizii conform legii, dacă judecătorii au venit în comisariate și au judecat tinerii care erau absolut nevinovați?

Domnul Vitalie Pîrlog:

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Îmi permiteți să răspund la întrebare?

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă rog frumos, liniște.

A fost pusă o întrebare.

Domnul candidat are și răspuns.

Haideți să vedem care este răspunsul.

Vă rog frumos.

Domnul Vitalie Pîrlog:

În primul rând, dumneavoastră știți foarte bine că izolatoarele de detenție preventivă de pe lângă Ministerul Justiției au asigurat, în strictă conformitate cu legislația, condițiile de detenție a deținuților. Unu. Aceasta rezultă inclusiv din rapoartele elaborate de către structurile de specialitate, inclusiv din cadrul Consiliului European. Și, în mod special, puteți să vizionați chiar, sper că este și în arhivă, inclusiv Raportul Comisarului pentru Drepturile Omului de pe lângă Consiliul European, pe care l-a făcut chiar în cadrul Asambleei Parlamentare a Consiliului European.

Doi. În ceea ce ține de cazurile care au fost examinate de către instanțele de judecată, dumneavoastră știți foarte bine că de competența Ministerului Justiției nu ține sub nici o formă examinarea acestor dosare. Este competența exclusivă a instanțelor de judecată.

Trei. Poziția mea vizavi de examinarea acestor dosare în cadrul comisariatelor a fost foarte franc expusă în cadrul ședinței Consiliului Superior al

Magistraturii. Poziția mea a fost în favoarea ca acele dosare să fie examinate în cadrul instanțelor de judecată.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Doamnă Zotea,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare, vă rog.

Doamna Alina Zotea:

Domnule Pîrlog,

Procesul de judecată se face într-o sală de judecată, și nu în comisariate.

A doua întrebare. Noi am văzut că, în conformitate cu ancheta „Ziarului de Gardă”, dumneavoastră dețineți o casă de 5 milioane de lei.

Spuneți-ne, vă rog, în ce perioadă ați dobândit această casă, când erăți ministru al justiției, în perioada comunistilor?

Vă mulțumesc.

Domnul Vitalie Pîrlog:

Mulțumesc foarte mult.

Eu mă bucur că aveți accesul la informație, dar uneori aceste informații nu corespund adevărului. Și sigur, este un punct de vedere și trebuie să-l respectăm.

Bineînțeles că imobilul în cauză l-am achiziționat, să zicem așa, cu mult după plecarea mea din postura de ministru.

Doi. Deci orice altă informație care se vehiculează în presă este un punct de vedere și, respectiv, nu îl luăm întotdeauna ca atare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Apostol,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Ion Apostol:

Domnule Pîrlog,

După cum cunoaștem, dumneavoastră activați acum, la momentul de față, în cadrul Interpolului. Și întrebarea mea este: dacă în prezent există sub monitorizarea acestei instituții politicieni din Republica Moldova?

Domnul Vitalie Pîrlog:

Mulțumesc pentru întrebare.

Vreau să vă aduc la cunoștință că în prezent eu sînt președintele Comisiei de Control a Fișierelor din cadrul Interpol, cu adevărat. Dar pe marginea dosarelor care se examinează în cadrul acestei comisii, repet, în cadrul acestei comisii și, în principiu, comisia examinează doar acele dosare care la bază au o plîngere depusă de către un oarecare cetățean al unui stat care face parte din cadrul Organizației Interpol. Vizavi de anumite persoane care se află... care au depus anumite plîngeri în cadrul acestei comisii, mai cu seamă din Republica Moldova, eu nu vă pot da nume, din simplul motiv că eu, ca și membru, și fiind din Republica Moldova nu am acces la dosarele care parvin din Republica Moldova. Unul.

Chiar și dacă aș fi avut acces sau, mai bine zis, vizavi de anumite dosare... bine, mai cu seamă dacă nu țin de Republica Moldova, nici nu le-aș putea face în public, fiindcă nu țin de competența mea să vă divulg anumite informații despre acestea.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Apostol,

Vă rugăm frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Ion Apostol:

A doua întrebare. Noi cunoaștem că toți cei care au acces la anumite funcții, și, în special, în CNA și alte structuri, ei trec testul poligrafului. Dumneavoastră sînteți gata să treceți acest test? Chiar dacă nu este prevăzut de lege?

Domnul Vitalie Pîrlog:

Sînt dispus să parcurg toate etapele care sînt prevăzute de legislația în vigoare.

Domnul Andrian Candu:

Secretariatul Parlamentului,

Vă rugăm frumos, doamna Zotea solicită să aduceți detectorul de minciuni în Parlament.

Da, probabil, ar trebui să-i supunem pe toți 101 deputați, inițial la poligraf și după asta să discutăm despre alții. De acord? Pe costul Partidului Liberal, vă rog frumos. Factura să o transmiteți fracțiunii.

În continuare, domnule Apostol, dacă aveți precizare?

Domnul Ion Apostol:

Domnule Pîrlog,

Eu v-am întreat: deși legislația nu prevede de a trece testul cu poligraful, dumneavoastră, ca om, așa din punct de vedere moral, sînteți gata să treceți acest test?

Domnul Vitalie Pîrlog:

Stimate domnule deputat,

Dacă cadrul normativ, dacă bunele maniere, moravuri spun, dictează ca să realizez anumite, să zicem așa, exerciții care v-ar interesa, sigur că le voi face. Indiferent. Poate dumneavoastră aveți în vedere nu numai poligraful, dar și alte exerciții de a fi supus controlului? Nici o problemă.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă mulțumim foarte mult.

Și ultima intervenție – domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu chiar am vrut să fie ultima.

Stimați colegi,

Domnul Pîrlog a trecut concursul în cadrul comisiei. Domnul Pîrlog are o experiență bogată de lucru, a trecut așa școală, iată cum a spus și domnul Vladimir Nicolaevici. În Parlament există o comisie specială pentru monitorizarea activității, de aceea, domnule Președinte, eu propun să punem la vot și să mergem înainte.

Da, mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Imediat punem la vot. Domnul Ghimpu doar vrea să ne sugereze, probabil, cum să votăm.

Domnule Ghimpu,

Doar e ultima intervenție, un minut la dispoziție, vă rog.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu, pur și simplu, nu înțeleg, de ce majoritatea parlamentară nu dă ascultării ceea ce a spus președintele Voronin? A spus că e un elev bun și foarte bine că vine din partea PD-ului că altfel nu ar fi fost votat, dacă era din partea PCRM-ului. Așa că îmi pare rău, dar trebuie să spun un lucru, care nu e pe sufletul meu: „Trăiască comuniștii și elevii lor!”.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Trebuia să începeți de la Lenin atunci, domnule Ghimpu.

Vă mulțumesc frumos.

Nu mai sînt întrebări nici în adresa comisiei, nici în adresa candidatului.

Vă mulțumim mult, domnule Pîrlog.

Și, dragi colegi, eu vă propun să votăm... (*voci din sală*) în primul rînd, nu știu cum se întîmplă, dar deputații noștri așa au obosit deja.

Să aduc detectorul mai repede?

Domnul...

Secretariatul,

Vă rugăm frumos, încercați să găsiți în Parlament vreo persoană care îl cheamă „detector” și chemați-l... este? (*Gălăgie în sală.*) Eu vă propun să organizăm o sesiune separată în privința detectării...

Vă rugăm frumos, dragi colegi, să vă luați locul pentru a trece la procedura de vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să fiți gata pentru a număra voturile. Și ceilalți deputați care au obosit deja, chemați-i să revină în sala plenului să mai lucreze puțin.

Toți deputații,

Vă rugăm frumos să treceți la locurile voastre pentru exercițiul de vot.

Domnule Sîrbu,

Treceți, vă rugăm frumos, la locul dumneavoastră și domnul Dudnic, la fel.

Dragi colegi,

Cine este pentru a adopta proiectul de Hotărîre nr.392 din 19 decembrie 2017, proiect de Hotărîre privind numirea în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, fiind vorba de domnul Vitalie Pîrlog, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

– 4.

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 13.

Domnul Andrian Candu:

Cu 55 de voturi, proiectul de Hotărîre privind numirea în funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova a fost adoptat votat. Și, astfel, domnul Vitalie Pîrlog a fost ales în calitate de director al Serviciului de Informații și Securitate.

Potrivit legii, directorul Serviciului depune în fața Parlamentului jurământ și vă rugăm frumos, domnule Pîrlog, să veniți la tribuna principală pentru a da citire jurământului și a-l semna. (*Discuții și rîsete în sală.*)

Dragi colegi,

Vă rog frumos, n-am anunțat pauză. Se depune jurământul. Când se depune jurământul, se vorbește de Constituție, de legi, de țară, de aceea e un moment și solemn, și simbolic, și vă rog frumos liniște în sală.

Domnul Vitalie Pîrlog – director al Serviciului de Informații și Securitate:

Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea propășirii Republicii Moldova, să respect Constituția și legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a Moldovei.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Pîrlog,

Noi vă felicităm, vă dorim succese, realizări frumoase în activitate. (*Aplauze.*) Să stați la straja, într-adevăr, a securității Republicii Moldova. Trăim perioade grele la nivel de securitate regională. Succese și tărie să aveți.

Vă mulțumim.

Dragi colegi,

Trecem la următoarele subiecte de pe ordinea de zi și să stabilim și ora votului. Vă propun ora 14.00 – următorul exercițiu de vot.

Trecem la ordinea de zi de bază și subiectul nr.2 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.141 din 5 mai 2017, aflat în lectură finală.

Vă rugăm frumos, doamnă Bacalu, proiectul nr.141 din 5 mai 2017.

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc mult.

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia administrație publică menționează că proiectul de Lege nr.141 din 05.05.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (vizează trecerea la categoria funcției de demnitate publică a funcțiilor de pretor și vicepretor, precum și formarea propriului cabinet al Primarului general al municipiului Chișinău) a fost examinat și adoptat în lectura întâi și lectura a doua la ședința plenară a Parlamentului din 20 octombrie 2017.

Relatăm că la ședințele sale din 1 noiembrie și, respectiv, 23 noiembrie 2017 în cadrul discuțiilor asupra proiectului de Lege nr.141 din 05.05.2017 pentru

modificarea și completarea unor acte legislative, deputații au remarcat despre necesitatea modificării prevederilor punctului 1 al articolului I din proiectul care completează Anexa nr.2 cu privire la salariile lunare ale persoanelor din cadrul autorităților publice, alese în funcție conform prevederilor Constituției Republicii Moldova, din Legea nr.355-XIV din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar prin introducerea pozițiilor de „pretor” și „vicepretor”.

Potrivit prevederilor articolului 15 alineatul (1) punctul 1 litera b) și a prevederilor articolului 20 din Legea nr.136 din 17.06.2016 privind statutul municipiului Chișinău, pretorii și vicepretorii sectorului municipiului Chișinău se numesc în funcție, prin urmare se propune completarea Anexei nr.3 cu privire la salariile lunare ale persoanelor din cadrul autorităților publice, numite în funcție conform legislației, din Legea nr.355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

De asemenea relatăm despre propunerea Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului privind modalitatea de punere în aplicare a reglementărilor de la articolul I punctul 1, de completare a proiectului de lege vizat cu un articol nou care se prezintă cu următoarea redacție.

„Articolul VII. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor articolului I, punctul 1, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2018”.

Totodată, menționăm că la data de 2 noiembrie 2017, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.224 pentru modificarea și completarea Legii nr.355-XIV din 23 decembrie 2005... 2016, mă iertați, din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, prin care a fost completată și anexa nr.12 din legea respectivă. Astfel, după cuvintele „secretar general al Guvernului” fiind introduse cuvintele „Avocatul Poporului.”

Prin urmare, luând în considerare că prezentul proiect de lege supus examinării modifică respectiv aceeași anexă din Legea nr.355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Comisia administrație publică propune punctul 2 de la articolul I al proiectului de lege următoarea redacție: „La anexa nr.12, după cuvintele „Avocatul Poporului” se introduce textul „primar general al municipiului Chișinău”.

Tot în acest context, relatăm despre necesitatea modificării și completării punctului 1 al articolului III – Legea nr.180 din 7 mai 2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, care se completează după cum urmează: „La articolul 2 alineatul (2), după cuvintele „Avocatul Poporului” se introduce textul „primarul general al municipiului Chișinău”.

Comisia sesizată în fond reiterează că proiectul de Lege nr.141 din 05.05.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în prima și a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 20 octombrie 2017, nefiind înlăturate unele neconcordanțe. Și, totodată, dat fiind faptul că

Parlamentul a adoptat Legea nr.224/2017, comisia, în conformitate cu prevederile articolului 71 din Legea nr.797 din 2 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, propune examinarea și adoptarea de către Parlament a raportului și a proiectului de lege redactat în lectură finală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei. Încheiem dezbaterile la proiectul nr.141 din 5 mai 2017, revenim la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora ... Care oră am agreat? Bravo. Văd că sînteți atenți, ora 14.00.

În continuare, doamnă Bacalu, vă rugăm să reveniți la tribuna principală pentru a ne prezenta raportul **pentru lectura a doua la proiectul de Lege ce ține de completarea unor acte legislative. Proiectul nr.482 din 9 decembrie 2016. Subiectul nr.3 de pe ordinea de zi de bază.**

Doamna Elena Bacalu:

Comisia administrație publică a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.482 din 9 decembrie 2016, inițiativă legislativă a Guvernului, care a fost aprobat în prima lectură de către Parlament în ședința plenară din 27 octombrie curent și comunică următoarele.

Prezentul proiect prevede completarea Legii nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă și a Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală cu dispoziții referitoare la domeniile proprii de activitate și, respectiv, competențele și atribuțiile autorităților publice locale în problema de patrimoniu cultural, în particular, privind protejarea patrimoniului cultural.

Menționăm că în procesul pregătirii proiectului pentru lectura a doua s-au analizat aspectele specifice referitoare la exercitarea competențelor și atribuțiilor autorităților publice locale în domeniul vizat, s-a ținut cont de propunerile Congresului Autorităților Locale din Moldova, dar și de poziția autorului față de aceste propuneri și s-a lucrat asupra amendamentelor și obiecțiilor expuse de deputați, iar decizia membrilor comisiei se conține în tabelul de sinteză care este parte componentă a prezentului raport. De asemenea, textul proiectului a fost suspendat redactării și este anexat la raport.

În contextul celor expuse și în rezultatul dezbaterilor, comisia sesizată în fond propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr.482 din 9 decembrie 2016 în lectura a doua, cu propunerile acceptate reflectate în sinteza anexată.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult doamnă Bacalu.

Nu sînt întrebări din cîte văd. Astfel, încheiem dezbaterile la proiectul nr.482 din 9 decembrie 2016 și revenim la procedura de vot, precum a fost stabilit, la ora 14.00.

Domnule Ștefan Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe,

Vă invităm la tribuna principală pentru a ne prezenta **raportul pentru lectura a doua la subiectul nr.4 de pe ordinea de zi, proiect de Lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă.” Proiectul nr.343 din 8 noiembrie 2017.**

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă” și comunică următoarele.

Pentru lectura a doua comisia a sistematizat și a examinat toate amendamentele deputaților, propunerile înaintate la proiectul de Lege nr.343 din 8 decembrie curent și prezintă rezultatul examinării lor în tabela de sinteză care este parte integrantă a prezentului raport.

În cadrul examinării proiectului de lege, comisia a acceptat suplimentar propunerea prezentată de autorii proiectului de a expune alineatul (1) din articolul 7 în următoarea redacție: „Prin derogare de la prevederile Legii nr.419 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, este împuternicit: să emită garanții de stat în favoarea creditorilor din cadrul Programului; să mandateze ODIMM pentru a emite garanții de stat, în numele și în contul statului, în favoarea creditorilor din cadrul Programului, pentru a încheia cu creditorii contracte de garanție de stat și pentru a încheia cu beneficiarii contracte de acordare a garanției de stat și contracte de ipotecă”.

În contextul amendamentelor acceptate și în rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune adoptarea proiectului de Lege nr.343 în lectura a doua ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Întrebări în adresa comisiei și, în mod special, din partea celor care au avut amendamente, care nu au fost examinate sau au fost examinate și neaprobate.

Domnule Gutium,

Înțelegem că aveți un amendament.

Vă rog frumos.

Domnul Artur Gutium:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule președinte Creangă,

După cum știți, am înaintat acest amendament referitor la articolul 4 litera b) pentru a completa după sintagma „angajați în Republica Moldova” cu sintagma „sau peste hotare, în baza unui contract individual de muncă.”

Știu că acest amendament nu a trecut în comisie, n-o să insist acum în plenul Parlamentului pentru acest amendament, dar vă rog frumos ca în jumătate de an, în următoarele trei – patru luni sau cinci să revedem acest amendament în baza la aceea cum va merge practica cu „Prima casă” cu cetățenii din Republica Moldova angajați. Deci noi vom reveni cu acest amendament după câteva luni și vom vedea cum va fi implementată această practică.

Vă mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Sigur că în cadrul dezbaterilor asupra acestui amendament spuneam despre faptul că conceptual noi putem să-l susținem și eu cred că toată lumea acceptă ideea, dar am dezbătut și ideea prin faptul că este important să avem un mecanism de verificare. Doar numai atât.

Și spuneam că începem implementarea proiectului de lege, Guvernul vede, verifică cum se pornește implementarea, iar ulterior identifică mecanismul de verificare a acestor contracte. Adică doar numai... eu cred că este o perioadă de jumătate de an maximum pînă se pornește lucrul și să încercăm să... pentru că este binevenit să susținem, să acceptăm, inclusiv contracte peste hotare.

Însă, cunoaștem că procedura în sine de verificare deocamdată noi nu o vedem și atunci Guvernul să facă această verificare suplimentară.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Gutium,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Artur Gutium:

O să mă strădui personal să încerc, să vă aduc argumente și modalități legale care sînt folosite peste hotare de bănci, care puteți aici să le implementați. Ca exemplu, în Republica Moldova actual Moldova-Agroindbank folosește această practică, dar dacă nu sînt suficiente, personal, vă repet, o să încerc să vă ajut.

Mersi frumos.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult, domnule Gutium.

Într-adevăr, o idee foarte bună să vedem cum funcționează legea inițial și de ce nu, cum spunea și domnul Creangă, revenim ulterior să vedem, învățând poate chiar și din greșeli, să vedem cum putem să extindem aplicabilitatea acestei legi pentru tinerii cetățeni ai Republicii Moldova care locuiesc peste hotare.

Domnule Deliu,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Deci am înaintat mai multe amendamente, unele au fost acceptate, unele parțial, unele nu au fost acceptate. De aceea eu vreau să întreb de procedură: când se va putea supune votului amendamentele care nu au fost acceptate, ca să nu discutăm de două ori, acum sau la momentul votului?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Eu vă propun... bine că... și vă mulțumesc că ați intervenit anume în felul acesta. Vă propun atunci la ora 14.00. Eu am să anunț că aveți amendamente, le dați citire și le voi pune la vot, ca să nu ne repetăm și acum, și atunci la vot.

Bineînțeles, domnul Creangă poate de pe loc atunci deja o să și comenteze amendamentele, dacă este cazul, de ce nu au fost acceptate, pentru ca colegii din plenul Parlamentului să ia decizia cea mai bună – să susțină sau nu.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule Președinte,

Îmi permiteți. Eu consider că acolo unde se dorește de pus la vot trebuie să dezbatem argumentele acum, cât sînt eu aici, iar ulterior își vociferă amendamentul și se pune la vot, pentru că iarăși să ne întoarcem pe argumente, pe fiecare atunci, mai bine stau la locul meu și dezbatem de pe loc. Am prezentat raportul și mă duc și prezint sinteza când apare...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Cum se zice în limba noastră „voia boierului”. Haideți să-i adresăm întrebările domnului Creangă. Eu i-am propus să se așeze, să-i dăm o cafea sau un ceai, să se simtă mai bine când va argumenta refuzul sau neacceptarea amendamentelor.

Dar, vă rog frumos, domnule Deliu, primul amendament.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Deci eu aș fi fost de acord la momentul votării, ca să nu fie aceeași practică când la Legea bugetului și la politica fiscală am discutat 3 ore și pe urmă iarăși le-am repetat și le-am votat din nou. Dar, mă rog.

Deci prima întrebare, domnule președinte, amendamentul cu referire la articolul 1, deci am venit cu o concretizare, după cuvintele „credite bancare” se adaugă sintagma „mai ieftine”. Și anume modalitatea propusă credem că justifică scopul de facilitare a acestor persoane la procedura... persoanelor fizice la procurarea unei locuințe.

Văd că în sinteză scrie că nu se acceptă. Care a fost pricina dacă se introducea „credite bancare mai ieftine” și justifică scopul acestui proiect de lege?

Domnul Ștefan Creangă:

Scopul acestui proiect de lege este accesul la locuințe nu prin credite mai ieftine, dar prin garanția statului propriu-zisă asupra gajului și prima rată. Dacă ne uităm în esența proiectului de lege ca și mecanism, nu se intervine la diminuarea procentajului dobânzii ca să primească credite mai ieftine.

Domnul Tudor Deliu:

Eu rămân de părerea că ar fi necesară această sintagmă, dar o vom supune votului.

Și a doua clarificare. La articolul 6 litera b) am propus substituirea cifrei de „10%” cu „5%”. Adică, participarea proprie inițială este de cel puțin 5% din prețul de procurare a locuinței. Este o practică, inclusiv în România e aceeași practică de aceea m-am condus și după unele experiențe din alte state.

Comisia, în rezultatul votului, nu a acceptat amendamentul. Care a fost pricina și aici de nu s-a acceptat?

Domnul Ștefan Creangă:

Bine. Stimate domnule președinte Deliu,

Mai sînt colegi deputați care au propus amendament similar. În urma discuțiilor în cadrul comisiei, inclusiv cu autorii, inclusiv cu băncile, am constatat că orice diminuare a acestei rate la prima etapă este prematur, deoarece, în mod firesc, diminuarea acestei prime rate pune presiuni pe garanții suplimentare din partea statului. Și echilibrul în cadrul discuției a rămas totuși la 10%.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Deci vom supune votului și acest amendament la momentul votării. Eu totuși cred că prin schimbarea acestei cifre noi am putut facilita accesul mai multor persoane la aceste credite pentru „Prima casă”, dar...

Domnul Ștefan Creangă:

Exact, diminuarea acestui procentaj este mai accesibilă, însă apare și problema riscurilor. Se majorează riscurile pentru sistem.

Domnul Tudor Deliu:

Bine.

Domnul Andrian Candu:

Gata?

Da. Vă mulțumim frumos.

Am înțeles.

Vă mulțumim frumos, domnule Deliu.

Vă mulțumim frumos, domnule Creangă.

Se pare că nu mai sînt alte intervenții.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.343 din 8 noiembrie 2017, proiectul de Lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”, care a fost examinat în lectura a doua.

Și vom reveni la procedura de vot, precum și procedura de vot pentru amendamente, la ora 14.00.

Următorul subiect nr.5 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.344 din 8 noiembrie 2017, la fel aflat în lectura a doua în Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Creangă,

Vă rugăm să ne prezentați raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.344 și comunică următoarele.

Pentru lectura a doua comisia a examinat propunerile și amendamentele parvenite la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative expuse în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și în amendamentul domnului deputat Corneliu Padnevici.

Urmare a examinării, comisia a acceptat completarea proiectului de lege cu noi articole V și VI, prin care se propune modificarea și completarea Legii nr.419 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat și

completarea articolului 33¹ alineatul (1) din Legea cu privire la ipotecă după cum urmează:

„Articolul V. – Legea nr.419 din 22 decembrie 2017 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

– La articolul 2, la noțiunea de „contract de garanție de stat” cuvântul „persoanei” se substituie cu sintagma „persoanei fizice în cadrul Programului de stat „Prima casă” sau;

„La articolul 33 se completează cu litera e) cu următorul conținut: „Pentru garantarea creditelor acordate persoanelor fizice în conformitate cu Legea privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”.”

Articolul VI. – La articolul 33¹ alineatul (1) din Legea nr.142 cu privire la ipotecă se introduce sintagma „contractul de acordare a garanției de stat în cadrul Programului de stat „Prima casă”.”

Respectiv, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, redactat în corespundere cu propunerile și amendamentele acceptate de către comisie, este prezentat în anexa la prezentul raport.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune adoptarea proiectului de Lege nr.344 în lectura a doua ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Se pare că nu sînt alte întrebări. În general, nu sînt întrebări în adresa comisiei la subiectul respectiv, la proiectul nr.344 din 8 noiembrie 2017 și aici încheiem dezbaterile la acest subiect.

Domnule Creangă,

Continuăm cu proiectul nr.223, ulterior nr.36, mergem pe ordinea de zi. Luați-vă mai multe dosare. **Subiectul nr.6 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.223 din 11 iulie 2017, aflat în lectura a doua în Comisia economie, buget și finanțe.**

Domnule Creangă,

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de către comisiile parlamentare, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și

amendamentele deputaților, a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative pentru lectura a doua.

Astfel, se propune introducerea unei noi metode de contestare a actelor administrative emise de Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal al Republicii Moldova, prin intermediul Consiliului de soluționare a disputelor creat în fiecare instituție menționată mai sus.

În contextul reformei controlului de stat, se propune transferarea atribuțiilor de control privind prestațiile de asigurări sociale la persoanele juridice și fizice de la Compania Națională de Asigurări în Medicină către Inspectoratul de Stat al Muncii.

Totodată, nu se susține desființarea Inspecției financiare și atribuirea parțială a competențelor acesteia către Ministerul Finanțelor, deoarece autoritatea publică centrală are ca obiectiv elaborarea și promovarea politicilor în domeniu, și nu funcții de control.

Ținem să menționăm că amendamentele și propunerile înaintate au fost puse în discuție în cadrul ședinței comisiei, fiind expuse în anexa la prezentul raport.

Pornind de la cele menționate și ținând cont de majoritatea avizelor pozitive ale comisiilor permanente și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, comisia propune proiectul de lege Parlamentului spre examinare și adoptare în lectura a doua, ca fiind finală, luând în considerare obiecțiile amendamentelor relatate în anexa la raport.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări.

Se încheie aici astfel dezbaterile la proiectul nr.223 din 11 iulie 2017, subiectul nr.6 de pe ordinea de zi. Și vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

În continuare, se supune examinării în lectura a doua a subiectului nr.7 de pe ordinea de zi, un foarte complex și mare proiect de lege, de fapt, este Codul aerian al Republicii Moldova.

Și îl rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne dea citire sau să prezinte, mai bine zis, raportul comisiei pentru lectura a doua la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică și amendamentele deputaților, a examinat proiectul Codului aerian pentru lectura a doua.

Astfel, scopul proiectului Codului aerian al Republicii Moldova constă în îmbunătățirea procesului de reglementare la nivelul agențiilor și autorităților de reglementare și control, simplificând legislația națională și aplicând efectiv aquis-ul comunitar și internațional, precum și asigurând securitatea raporturilor juridice.

Prin urmare, noul cod are ca premisă asigurarea încadrării funcționale a aviației civile a Republicii Moldova în sistemul european al aviației civile, respectarea principiilor previzibilității, transparenței decizionale și de reglementare, asigurarea intereselor societății și protecției drepturilor agenților aeronautici prin stabilirea unui echilibru între protecția interesului public și reglementarea inițierii, desfășurării și suspendării activităților în domeniul aviației civile.

Amendamentele și propunerile înaintate au fost puse în discuție în cadrul ședinței comisiei, fiind expuse în anexa la prezentul raport.

Pornind de la cele menționate și ținând cont de majoritatea avizelor pozitive ale comisiilor permanente și Direcției generale juridice, comisia propune proiectul de lege Parlamentului spre examinare și adoptare în lectura a doua, ca fiind lectură finală, luând în considerare obiecțiile amendamentelor relatate, anexate la raport.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Se pare că avem autori care au avut amendamente.

Domnule Lipskii,

Vă rog frumos, dacă așa este, vă rog frumos...

Domnul Oleg Lipskii:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Este o mică problemă. Noi acum discutăm. Colegii nu-s, o să vină, o să voteze, neștiind despre ce noi vorbim.

Domnul Ștefan Creangă:

Ei știu despre ce votează.

Domnul Oleg Lipskii:

Este un moment aici cam, așa, straniu.

Dar, totuși, am 18 amendamente. Eu nu mă opresc la toate, mă opresc la cele mai principiale, din punctul meu de vedere.

Domnul Ștefan Creangă:

Da, vă rog.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci unul este la pagina 28 „Asigurarea finanțării activității autorității administrative de implementare și realizare a politicii în domeniul aviației civile se efectuează din bugetul de stat”. Aici nu se susține și e scris așa: „Finanțarea din bugetul de stat este problematică, din motive că Republica Moldova este membră a Organizației Aviației Civile Internaționale”.

Dar mai departe scrie: „Prin prisma celor indicate în documentele organizației, care am numit-o mai sus, este evidentă necesitatea unui aport financiar considerabil din contul bugetului de stat pentru a menține un personal calificat pentru executarea certificării și supravegherii continuă”.

Eu înțeleg că toate agențiile deja sînt la autofinanțare, dar agenția aceasta... dacă acele mai trebuie să vireze banii din cont, dacă le-a rămas ceva la sfîrșitul anului, acesta rămîne în această agenție mai departe, deci banii acolo rămîn și în bugetul statului nu se mai duc. Deci control, ca atare, al statului asupra situației financiare, clar că... dacă chiar și o să fie, el nu dă nimic.

Eu doar... nu, răspuns nu cer...

Domnul Ștefan Creangă:

Nu, eu vă dau răspuns.

Domnule deputat,

Eu vă dau răspuns.

Dumneavoastră trebuie să cunoașteți răspunsul comisiei pe acest subiect. Cînd spuneam despre amendamentul dumneavoastră cu susținerea... cu finanțarea de la bugetul de stat. Noi discutăm despre o autoritate de reglementare independentă care noi ne dorim cu toții să aibă acele standarde internaționale pentru siguranța zborurilor în Republica Moldova, ca Republica Moldova să nu fie ocolită de avioanele din alte țări.

Respectiv, conform Acordului internațional, această instituție are autonomie financiară integrală. Vreau să menționez că autonomia financiară integrală nu a fost acceptată de către comisie, a fost parțial, deoarece bugetul acestei autorități este aprobat de Guvern, ceea ce spuneam noi – controlul suplimentar... că nu există, există. Respectiv, soldul care rămîne la instituția dată la sfîrșit de an nu se duce în bugetul de stat, da, este adevărat, nu se duce în bugetul de stat.

Însă, odată ce este aprobat bugetul de către Guvern, în virtutea faptului că au în sold anumite sume, se micșorează taxele percepute de către autoritate în raport cu agenții economice sau operatorii de zbor și, respectiv, direct proporțional se influențează și micșorarea prețurilor la biletele de avion, adică aici e mai complexă situația. De aceea eu cred că așa formulă care am identificat-o noi împreună... comisia cu Guvernul, este una bună, inclusiv să se respecte și principiul de transparență a aprobării acestui buget sau, ulterior, la executarea bugetului, se raportează în fața Guvernului, adică mecanismele sînt.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lipskii,

Vă rugăm frumos să continuați.

Domnul Oleg Lipskii:

Da. Mulțumesc, domnule președinte Creangă.

Eu ieri n-am fost la comisie. Dacă eram, poate știam de ieri încă despre asta și nu mai puneam întrebarea.

Da, parțial, eu aș spune așa că, parțial, ceea ce am scris aici nu este îndeplinit, dar s-a avut în vedere asta.

Deci pagina 60, este vorba de articolul 20, eu propun ca cerința de înregistrare și de terminare a navigabilității nu se aplică aparatelor de zbor ultraușoare. Problema cred că-i într-aceea că n-a fost acceptată anexa unde sînt descrise aparatele ultraușoare.

Aici e scris că modul de înregistrare a aparatelor ultraușoare va fi stabilit prin acte normative subordonate. Dar, din punctul meu de vedere, ar fi binevenit ca, totuși, să fie stipulat chiar în legea asta. De ce? Fiindcă prin aceasta, dacă... am liberaliza noi posibilitatea să nu cerem înregistrarea parașutelor, parapanelor... ce mai avem aici, deltaplanelor ușoare care... De ce noi înregistrăm?

Eu nu înțeleg, cum o să înregistrăm noi o parașută... paraplan care poate să zboare?

Ea, nu știu, ce are număr de bord sau, de exemplu, un deltaplan, dacă omul a făcut un deltaplan singur, să zicem, el tot, unde poate să zboare?

Sau el trebuie... să înștiințeze organele... apărarea antiaeriană cînd zboară de pe un deal cu paraplanul 300–400 de metri, iar trebuie să înștiințeze? Deci momentul acesta există și nu a fost luat în considerare.

Mai departe, nu-i concret... Eu nu aștept răspuns. Acesta-i moment mai tehnic, să zicem, ce nu ține poate de Comisia economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Nu, nu, domnule deputat, eu aici aș vrea ministerul să...

Că noi am dezbătut subiectul dumneavoastră foarte intens cu ministerul, cu autorii. Eu cred că este important lumea să cunoască despre ce este vorba – aparate ușoare.

Vă rog, domnule secretar de stat.

Domnul Oleg Lipskii:

Este vorba de ultraușoare.

Domnul Ștefan Creangă:

Ultraușoare...

Noi avem tendința inclusiv de a reglementa, nu noi, în sensul Parlamentul la momentul actual, societatea, de a reglementa dronele. Nu că sînt ultraușoare, dar sînt megaușoare, știți.

Domnul Oleg Lipskii:

Păi, da.

Domnul Ștefan Creangă:

Pentru că în sensul de siguranță a zborurilor. Este mai important să reglementăm ultraușoare inclusiv, decît să cadă un avion. Sub aspectul dat mergem cu reglementarea.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, da, da.

Domnul Ștefan Creangă:

Noi trebuie să cunoaștem, statul trebuie să cunoască pericolele care vin din partea unor aparate ultraușoare.

Domnul Oleg Lipskii:

Este zona G, acolo unde nu zboară avioanele mari, este vorba de zona doar pentru așa aparate.

Bine, dacă ministerul poate să spună ceva.

Domnul Ștefan Creangă:

Da, vă rog foarte mult, domnule Bucataru.

Domnul Oleg Lipskii:

Nu este, bine, haideți să...

Domnul Ștefan Creangă:

Ultimul rînd.

Domnul Oleg Lipskii:

Haideți să mergem înainte.

Domnul Ștefan Creangă:

Da, bine. Haideți să mergem. Pe urmă domnul Bucataru.

A, este pornit microfonul, vă rog frumos.

Domnul Serghei Bucataru – *secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii în domeniul transporturilor:*

Bună ziua.

Stimate domnule Președinte,

Stimate deputat,

Aș vrea să menționez că, în general, mecanismul de utilizare și manevrare a aparatelor ușoare și ultraușoare urmează a fi aprobat prin acte subordonate, inclusiv prin reglementări aeronautice civile care urmează a fi aprobate de către organul central de specialitate. Or, asemenea prevederi sînt... sau inserarea acestor prevederi într-un Cod aerian le considerăm ca fiind excesive. Deci sînt reglementări tehnice care pot suferi anumite modificări în perioade foarte mici, reieșind din cadrul european legislativ, din care motiv neapărat vor fi reglementate, după cum am menționat, prin reglementări aeronautice civile.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Lipskii,

Vă rugăm frumos, continuați.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, domnule Bucataru,

Este un moment, pur și simplu, că noțiunea de „ultraușoare” era aici în anexă am descris care, anexa tot nu a fost primită și de asta mă pune pe gânduri, dacă o să fie tot corect făcut pentru așa aparate.

Bine, mai departe. Pagina 69, articolul 26: „Decolarea și aterizarea aeronavelor civile se efectuează pe aerodromurile certificate și necertificate, precum și pe alte terenuri sau suprafețe de apă, în conformitate cu cerințele tehnice pentru fiecare aeronavă sau aparat de zbor ultrașor”.

Deci, dacă aparatul de zbor ultrașor aterizează pe un câmp, iată asta era... propunerea este, tot, de a liberaliza momentul acesta. Dacă el lucrează în câmp, el se așează ba pe un drum de câmp, poate, nu știu, pe o poiană acolo, cînd el lucrează... face niște servicii pentru agricultori. Deci momentul acesta, dar noi avem cerințe că trebuie Guvernul să stabilească fiecare loc unde el aterizează. Asta nu e real de făcut, pur și simplu.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule deputat,

Așa cum dumneavoastră ați formulat amendamentul este mai complicat să reglementăm, deoarece autorii au propus ca să fie prin hotărîre de Guvern mult mai flexibilă adoptarea acestor cerințe și nu cred că ar fi cazul noi să facem anexă suplimentară la aparatele ușoare și ultraușoare.

Domnul Oleg Lipskii:

Acolo erau doar ultraușoare la mine. Ușoare asta e puțin mai... sînt reglementate de niște documente internaționale mai strict. Eu spun de ultraușoare doar.

Mulțumesc.

Atît.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, intervențiile dumneavoastră.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule președinte Creangă,

Cu referire la Capitolul I, articolul 5, amendamentele pe care le-am propus – au fost sau nu acceptate?

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule președinte Țap,

Dacă puteți să mă ajutați...

Domnul Iurie Țap:

Da, cu plăcere.

Domnul Ștefan Creangă:

Să-mi spuneți în sinteză unde se află?

Domnul Iurie Țap:

... deci este vorba despre definiții și am propus să fie introduse, să fie definite noțiunile de bază, care ar fi „serviciile aeroportuare și de navigație aeriană” și „tarife pentru serviciile aeroportuare și navigație aeriană”. Pentru că, atenție! Guvernul vine cu un proiect foarte important, cu Codul aerian, aceste noțiuni sînt utilizate în metodologia respectivă care este deja aprobată, iar legea, de fapt, nu spune clar, nu definește clar pe parcursul Codului, în mai multe locuri sînt utilizare ba „taxe”, ba „tarife”. Este o abordare chiar eronată, de aceea am propus, bazîndu-ne și pe Legea aviației civile, să fie definite „serviciile aeroportuare și de navigație aeriană” și, respectiv, noțiunea de „tarife pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană”.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule deputat,

Dumneavoastră vă referiți la articolul 6 alineatul (3) litera g)?

Domnul Iurie Țap:

Articolul 5.

Domnul Ștefan Creangă:

Articolul 5.

Domnul Iurie Țap:

Definiții.

Domnul Ștefan Creangă:

Pentru că la articolul 6 care e tot... de asemenea, „taxe” se substituie cu „tarife”, se acceptă la dumneavoastră.

Domnul Iurie Țap:

Da.

Domnul Ștefan Creangă:

Așa. Acuș ne uităm.

Domnul Iurie Țap:

Articolul 5 la Capitolul I. Definiții. Pentru că nu putem să avem... să utilizăm noțiuni care nu sînt definite.

Domnul Ștefan Creangă:

Da. Am identificat amendamentul dumneavoastră. Propuneți în Capitolul I articolul 5 de introdus două noțiuni noi conform ordinii alfabetice: „servicii aeroportuare” și „tarife pentru serviciile aeronautice”.

Discutînd aceste amendamente cu autorii, am ajuns la concluzia că prin noțiunile pe care le-ați propus dumneavoastră se îngustează spectrul propriu-zis a... spectrul tarifelor stabilite și atunci am lăsat la latitudinea Guvernului să stabilească acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Vă rog frumos, continuați.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte și stimați colegi de la Guvern,

Cu referire la Legea aviației civile care definește în prezent aceste noțiuni. Și mă întreb eu, cum putea Guvernul în acea metodologie să depășească Legea aviației civile, chiar dacă este o lege din 1997?

Și domnule președinte Creangă,

Nu putem utiliza noțiuni, dacă ele nu sînt definite de lege. Acest subiect este, de fapt, pentru lege. Și iertată să-mi fie îndrăzneala, dar noi aici chiar creăm precedente foarte proaste pentru abuz, de aceea voi insista... Apropo, directivele la care se referă acea hotărîre de Guvern pentru metodologii face trimitere la directivele europene în problema tarifelor și de aceea chiar este foarte important ca legea să definească aceste noțiuni: ce înseamnă serviciile aeroportuare? De altfel, sînt preluate și din Legea aviației civile, și din acea metodologie. Doar ce am făcut? Le-am uniformizat. Pentru că dacă vă uitați în metodologie, sînt două

interpretări practic: deci „servicii aeroportuare” are o interpretare, iar „taxele pentru serviciile aeroportuare” are altă interpretare. Cum poate fi făcut așa ceva?

Și de aceea, domnule președinte, voi insista, ele trebuie să se regăsească în lege, trebuie să fie definite în lege, altfel, este nonsens.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles. Veți insista la vot și, bineînțeles, le vom pune la vot la ora 14.00.

Dacă nu mai sînt alte subiecte, nu mai sînt alte amendamente de expus.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Și revenim la subiect, acum încheiem dezbaterile la proiectul nr.36 din 21 decembrie... 21 februarie, cer scuze, 2017, proiectul Codului aerian din Republica Moldova și vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

Subiectul nr.9 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare.

Domnule Balan,

Vă rugăm frumos, în calitate de președinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară să ne prezentați raportul pentru lectura a doua la acest subiect.

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, prezentat de Guvern și expune următoarele.

Proiectul de lege supus examinării are drept scop asigurarea unui nivel sporit de protecție a sănătății consumatorilor și siguranța dreptului acestora la produse alimentare inofensive și calitative, prin responsabilizarea operatorilor din businessul alimentar.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 17 noiembrie 2017. Comisia a examinat amendamentele înaintate de deputați, propunerile și obiecțiile expuse în avizele comisiilor permanente și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, iar rezultatul examinării acestora se regăsește în tabelul de sinteză, parte integrantă a prezentului raport.

Urmare a dezbaterilor, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune proiectul Legii cu numărul de intrare 294 din 2 octombrie 2017 spre adoptare în lectura a doua.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu-s.

Mulțumesc.

Următorul proiect nr.330 din 24 octombrie 2017.

Vă rog, doamnă Valentina Buliga, prezentați raportul comisiei.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi deputați,

În cadrul Comisiei protecție socială, sănătate și familie a fost examinat pentru lectura a doua proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.133 din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social, care a fost prezentat de către Guvern.

Proiectul sus-menționat a fost avizat pozitiv de către comisiile permanente ale Parlamentului, cu excepția Comisiei mediu și dezvoltare regională, care nu a luat o decizie asupra proiectului, și a Comisiei drepturile omului și relații interetnice, care a propus respingerea proiectului. A fost prezentat, de asemenea, avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Amendamente la proiect au prezentat deputații Iurie Țap și Vladimir Odnostalco. Aceste amendamente se regăsesc de rînd cu obiecțiile și propunerile de ordin redacțional ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului în sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la acest proiect care este parte integrantă a raportului.

Urmare a sesizării din partea Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, comisia a examinat suplimentar obiecția ce ține de dreptul de încetare a plății ajutorului social pentru întreaga familie pe motivul refuzului beneficiarului de a presta activități de interes comunitar.

În rezultatul dezbaterii acestui proiect, comisia, cu votul unanim al membrilor săi, a propus operarea următoarelor completări și modificări în proiect, suplimentar la cele din sinteză.

La punctul 7 articolul 12 alineatul (1) litera e) în final se completează cu cuvintele „sau a refuzat repetat prestarea activităților de interes comunitar”.

La punctul 9 articolul 15³ se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „Refuzul beneficiarului de a presta activități de interes comunitar este documentat prin proces-verbal, întocmit de către primar în comun cu reprezentanții autorității administrației publice locale și ai societății civile, care este transmis către structura teritorială de asistență socială. În termen de 5 zile lucrătoare de la data recepționării procesului-verbal de constatare a refuzului, șeful structurii teritoriale de asistență socială avertizează în scris beneficiarul despre încetarea dreptului la ajutor social în cazul neîndeplinirii repetate a activităților de interes comunitar”.

Urmare a votării, cu majoritatea de voturi ale celor 9 membri ai săi prezenți la ședință, 7 voturi „pentru” și 2 „abțineri” de la vot, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr.330 din 24 octombrie 2017 în ședința de plen a Parlamentului în lectura a doua, luând în considerare amendamentele acceptate de către comisie.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Domnule Țap,

Poftim prima întrebare.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

Și, totuși, referitor la amendamentele propuse ...

Doamna Valentina Buliga:

Nu vă aud.

Domnul Iurie Țap:

Referitor la amendamentele propuse ...

Doamna Valentina Buliga:

Da.

Domnul Iurie Țap:

...motivarea care este?

Doamna Valentina Buliga:

Domnule deputat,

În sinteza care este parte integrantă a acestui raport dumneavoastră ați observat că comisia împreună cu reprezentanții ministerului au acceptat parțial amendamentul dumneavoastră ...*(Rumoare în sală.)*

Nu vreau să citesc, totul foarte clar aici e lămurit, dacă trebuie mai citesc o dată. Obiecțiile sau propunerile dumneavoastră au fost acceptate parțial și este dată redacția articolului 15³, cum sună în varianta finală: „Pentru îndeplinirea activităților de interes comunitar, primarul asigură întocmirea anuală a planului de acțiuni în interes comunitar, aprobat de către consiliul local/municipal, care poate fi revizuit la necesitate”.

Adică, am ținut cont de propunerea dumneavoastră, la fel, ținerea evidenței persoanelor care realizează aceste activități de interes comunitar, instructajul necesar pentru activități, afișarea lunară, la sediul propriu, a planului de acțiuni. Și este menționat faptul că în proiectul în cauză nu se atribuie competențe suplimentare primarului și anume acordarea ajutorului social.

Pentru că, în conformitate cu prevederile articolului 29 alineatul (1) litera g) din Legea nr.436, primarul contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social. Adică, nimic suplimentar nu i-am oferit domnului primar.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc

Și comentariul meu.

Stimați colegi,

Primul lucru. Iată de ce am insistat să vină Guvernul și pe politicile de descentralizare. Legea este una veche, foarte veche, a fost bună la moment în 2006, astăzi a face trimitere la acele prevederi este o greșală serioasă. Ori noi avem Strategia de reformă a administrației publice, care, dacă vă uitați în esență, stimați colegi de la Guvern, spune foarte clar: a delimita clar competențele centrului autorităților locale. Or, competențele trebuie să fie exclusive, depline și întregi. Și a vorbi astăzi despre competența primarului la ajutorul social nu are atribuție directă, nu este competența autorităților de nivelul întâi, nu este atribuția primarului. Și nu se poate să-i punem competențe, responsabilități aici dacă el nu are competența. Este o greșală serioasă, de aceea și am rugat să comentați. Ori această așa-zisă acceptare parțială este o greșală foarte serioasă.

Și mă întreb eu: de ce mai departe înecați reforma de descentralizare? Ce înseamnă primarul să facă instructajul? Am întrebat și în luarea de cuvânt. El este abilitat ...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap....

Domnul Iurie Țap:

...are acest drept?

Eu, stimați colegi, regret mult, pentru că atunci când vorbesc colegii din majoritatea parlamentară ...

Doamna Valentina Buliga:

Domnule deputat Țap...

Domnul Iurie Țap:

... pot să dorească și două, și trei termene.

Doamna Valentina Buliga:

Noi vorbim aici despre Legea cu privire la ajutorul social, care are o menire foarte clară – protecția familiilor în situații de risc, și nu despre competențele primarului, așa cum le vedeți dumneavoastră în ansamblu sau de delegare.

De aceea eu cred că pentru altă lege sau pentru clarificări la care dumneavoastră ... sînt de acord să revenim, dar aici vorbim cu strictețe despre Legea cu privire la ajutorul social și implicarea primarului în acest proces.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim, ultima precizare.

Domnul Iurie Țap:

Doamnă președinte Buliga,

Eu pretind că cunosc foarte bine această dimensiune. Or, Strategia națională de descentralizare prevede alocarea competențelor autorităților locale doar prin legea-cadru a descentralizării, nu prin legislația sectorială, ceea ce a fost până în prezent. Și competențele, conform cartei, trebuie să fie depline și întregi. Nu este competența și nu-i puteți spune, este una neconstituțională.

Mulțumesc.

Doamna Valentina Buliga:

Sînteți membru al Comisiei administrație publică, veniți cu proiect de modificare, de completare, așa cum gândiți dumneavoastră, dacă aveți dreptate.

Aici nu putem, domnule Țap.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă președinte Buliga,

Mulțumesc.

Întrebări nu-s.

Eu vă rog să prezentați raportul pe următorul proiect, **proiectul nr.406 din 20 octombrie 2016.**

Doamnă Buliga,

Poftim, la tribuna principală.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi deputați,

În cadrul Comisiei protecție socială, sănătate și familie a fost examinat proiectul de Lege privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, prezentat de către Guvern sub nr.406 din 20 octombrie 2016, pentru lectura a doua.

Pe marginea proiectului a fost prezentat coraportul Comisiei juridice, numiri și imunități și avizele comisiilor permanente ale Parlamentului, care au propus examinarea și adoptarea acestui proiect.

Comisia drepturile omului și relații interetnice a menționat că proiectul nu întrunește condițiile necesare pentru a fi adoptat în plenul Parlamentului, formulînd obiecțiile sale la anumite articole din proiect.

La fel, a fost prezentat avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului referitor la concordanța proiectului cu prevederile Constituției și cu cerințele de procedură și de tehnică legislativă.

Amendamentele deputaților se regăsesc de rînd cu obiecțiile și propunerile Direcției generale juridice, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și ale Centrului Național Anticorupție în sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la acest proiect, care este parte integrantă a raportului.

Urmare a votării, cu votul majorității membrilor săi prezenți în ședință – 7 voturi „pentru” și 2 abțineri, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri în ședința de plen a Parlamentului în lectura a doua, luînd în considerare amendamentele acceptate de către comisie.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s.

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc frumos.

Și următorul proiect de Lege nr.102 din 14 martie 2016.

Domnule președinte Boțan,

Vă rog, prezentați raportul comisiei.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

În conformitate cu Regulamentul Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, prezintă spre examinare și dezbateri plenului Parlamentului propunerile și obiecțiile parvenite din partea deputaților, comisiilor parlamentare permanente și Direcției generale juridice asupra proiectului de Lege cu privire la Serviciul Vamal, elaborat și înaintat spre examinare de către Guvern.

Sinteza amendamentelor cu decizia argumentată a comisiei este parte integrantă la prezentul raport.

În rezultatul examinării amendamentelor, proiectul în cauză a fost substanțial îmbunătățit sub aspect structural și de conținut, și terminologic.

S-a precizat că Serviciul Vamal, în calitate de autoritate administrativă în subordinea Ministerului Finanțelor, dar și în calitate de parte componentă a sistemului organelor de drept și al organelor securității, exercită funcții și atribuții

ce-i revin și implementează politica vamală a statului prin aplicarea uniformă și imparțială a legislației în domeniul vamal, în scopul asigurării, în limitele competenței sale, a securității economice a Republicii Moldova.

De asemenea, proiectul s-a propus să fie completat cu un articol nou care reglementează relațiile dintre Ministerul Finanțelor în calitate de organ central de specialitate și Serviciul Vamal ca autoritate administrativă din subordine.

Astfel, Ministerul Finanțelor elaborează și promovează politica vamală a statului, stabilește obiectivele Serviciului Vamal și indicatorii de performanță, aprobă bugetul Serviciului Vamal, solicită și examinează informații și rapoarte privind activitatea Serviciului Vamal, exercită alte acțiuni prevăzute de lege.

Serviciul Vamal va prezenta Ministerului Finanțelor, pînă la data de 15 februarie, Raportul anual privind activitatea Serviciului pentru anul precedent. Raportul anual se publică pe pagina web oficială a Serviciului Vamal.

În context, menționăm că s-au specificat exhaustiv funcțiile de bază ale Serviciului Vamal care constau în: implementarea politicii vamale a statului prin aplicarea uniformă și imparțială a legislației vamale; facilitarea comerțului; asigurarea respectării reglementărilor vamale și legislației fiscale la trecerea mărfurilor, mijloacelor de transport peste frontiera vamală; perceperea drepturilor de import și a drepturilor de export; efectuarea vămuirii; efectuarea controlului și supravegherii vamale, inclusiv preîntîmpinarea, depistarea și combaterea contrabandei și eschivării de la achitarea drepturilor de import/export și altor plăți; contribuirea, în limitele competenței, la prevenirea și combaterea spălării banilor, la combaterea terorismului internațional, a traficului ilicit de droguri, armament și muniții; asigurarea, în limitele competenței, a îndeplinirii obligațiilor internaționale ale statului în domeniul vamal.

În ceea ce privește conducerea Serviciului, s-a precizat că directorul va fi selectat prin concurs, fiind numit în funcție de ministrul finanțelor.

În exercițiul funcțiilor, în baza amendamentelor acceptate de majoritatea membrilor comisiei, s-a specificat că activitatea profesională a funcționarului vamal se desfășoară în interesul statului, iar autoritatea funcției nu poate fi exercitată în interes personal.

Funcționarul vamal are dreptul să refuze în scris și motivat îndeplinirea dispoziției pe care o consideră ilegală sau care este vădit ilegală, primită de la conducătorul ierarhic, fiind obligat să aducă la cunoștință această situație conducătorului ierarhic al persoanei care a emis dispoziția.

La rîndul lor, conducătorii poartă răspundere pentru legalitatea și oportunitatea dispozițiilor pe care le dau personalului din subordine, fiind obligați să verifice modul de îndeplinire a acestora.

De asemenea, funcționarul vamal are obligația să raporteze de îndată conducătorului ierarhic superior cazurile de manifestări de corupție, practicile ilegale, abaterile de la conduita și etica profesională care i-au devenit cunoscute.

În contextul celor expuse și în rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică au propus, cu votul majorității membrilor săi, examinarea și adoptarea prezentului proiect de lege în a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Domnule Smirnov,

Poftim. Aveți amendamente?

Domnul Eduard Smirnov:

Господин Боцан, я прошу обратить внимание на мою поправку на странице 65, шестьдесят пятая, – я отзываю эту поправку и прошу ее снять с вашего документа.

Спасибо.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Вам спасибо.

Domnule Boțan,

Întrebări nu-s.

Domnul Roman Boțan:

Ba da, mai sînt întrebări.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Da. Avem următorul proiect numărul....

Domnul Roman Boțan:

Am și eu un amendament, care nu a fost acceptat de membrii comisiei și vreau să-l enunț pentru a fi supus votului. De fapt, două.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Supunem procedurii de vot.

Domnul Roman Boțan:

Deci vreau să anunț că în cadrul dezbaterilor în cadrul comisiei au fost acceptate majoritatea amendamentelor depuse de către deputați menite să îmbunătățească proiectul de lege.

Totodată, vreau să menționez că un amendament pe care l-am depus eu, ce ține de denumirea gradelor speciale ale funcționarilor vamali, nu a fost acceptat.

Vreau să aduc la cunoștință că la 16 decembrie 2016 s-a adoptat Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar denumirile gradelor speciale ale polițiștilor, inclusiv celor de la Poliția de Frontieră, au căpătat denumiri nemilitare.

De asemenea, prin proiectul Legii privind sistemul administrației penitenciare, pe care o să-l prezint ulterior, aprobat în prima lectură și care urmează să fie adoptat astăzi în a doua lectură, se renunță la denumirile militare pentru gradele speciale în contextul atingerii obiectivului demilitarizării precizat în Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului din 16 februarie 2012.

Astfel, în proiectul de Lege cu privire la Serviciul Vamal, care stabilește o nouă viziune cu privire la organizarea activității în domeniul de referință prin introducerea schimbărilor sistemice, consider că conceptul de funcționar public cu statut special trebuie aplicat în mod uniform, iar denumirile acestora trebuie să fie similare cu a celor din sistemul administrației penitenciare și a celor din Ministerul Afacerilor Interne.

Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule președinte,

Scuzați. Asta-i luare de cuvînt?

Domnul Roman Boțan:

Nu, nu, nu, eu o să citesc amendamentul. Pur și simplu, argumentarea.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă rog, amendamentul și mergem mai departe.

Domnul Roman Boțan:

Serviciul Vamal lucrează cot la cot, zi de zi, în aceleași condiții și ar fi illogic și neîndreptățit, din punct de vedere inclusiv moral, ca cineva să dețină grade militare de colonei, maiori, iar Poliția de Frontieră să fie chestori și comisari.

Consider că conceptul de funcționar public cu statut special trebuie aplicat uniform pentru toate structurile. În acest sens, am propus amendamentul care este unul destul de lung. Să-l citesc?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Nu trebuie. Cînd punem la vot atunci...

Domnul Roman Boțan:

Da. Vă rog să-l puneți la vot.

Un al doilea amendament pe care l-am depus și nu a fost acceptat este faptul că în articolul 28 din proiectul de lege, care devine articolul 25 și se referă la condițiile de angajare, împreună cu Serviciul Vamal, dar și cu Ministerul

Finanțelor am stabilit aceste atribuții, le-am perfecționat și condiția precizată la alineatul (1) litera b) este faptul că posedă limba română.

În cadrul ședinței s-a substituit cuvântul „română” cu „de stat”. Consider că acest amendament, care este în conformitate cu blocul de constituționalitate și cu decizia Curții Constituționale, trebuie să fie supus votului.

De asemenea, solicit să fie supus votului atunci când va fi supus votului și acest proiect.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Așa. Mulțumesc.

Următorul proiect nr.396 din 10 octombrie 2016.

Domnule Boțan,

Luați raportul.

Domnule Casian,

В процедуре голосования обсудим все... когда будем голосовать проект, обсудим все амендаменты, поставим на голосование, чтобы сейчас не терять время, двигаемся дальше. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Я отмечу, и мы предложим на голосование.

Domnul Casian.

Poftim.

Nr.396, da, așa-i?

Domnul Roman Boțan:

Nr.396.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă rog.

Domnul Roman Boțan:

Stimați colegi,

Prezint raportul asupra proiectului de Lege privind Concepția securității informaționale a Republicii Moldova.

În conformitate cu atribuțiile funcționale stabilite de Regulamentul Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, prezintă spre examinare și dezbateri plenului propunerile și obiecțiile parvenite din partea deputaților, comisiilor parlamentare permanente și Direcției generale juridice asupra proiectului de Lege ordinară privind Concepția securității informaționale a Republicii Moldova și menționează următoarele.

Sinteza amendamentelor, în corespundere cu decizia argumentată a comisiei, este parte integrantă a prezentului raport.

Totodată, ținem să menționăm faptul că, drept urmare a dezbaterilor în prima lectură și în ședința plenară a Parlamentului, proiectul Concepției securității informaționale a Republicii Moldova a fost îmbunătățit, sub aspect structural, de conținut și terminologic, în temeiul amendamentului semnat de un grup de deputați, membri ai Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, conform tehnicii legislative și normelor limbii literare, precum și au fost excluse interpretările ce se dublează.

Proiectul a fost suplinit cu norme ce reglementează asigurarea securității informaționale în spațiul mediatic.

De asemenea, s-a expus într-o nouă formulă secțiunea 4 din capitolul I care stabilește expres principalele amenințări sau surse de amenințare la securitatea informațională.

Alte propuneri de ajustare și îmbunătățire a proiectului au vizat preponderent excluderea unor termeni și formulări extinse, precum și ajustarea proiectului în corespundere cu Hotărârea Guvernului nr.33/2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici.

Suplimentar, proiectul Concepției a fost revizuit, fiind stabilită o formulă îmbunătățită a normelor ce reglementează scopul și obiectivele de bază în domeniul securității informaționale.

De asemenea, au fost trasate direcțiile de cooperare internațională în domeniul securității informaționale pe care Republica Moldova urmează să le promoveze, ținând cont de interesele sale naționale. *(Gălăgie în sală.)*

Statuînd faptul că securitatea informațională reprezintă o componentă inseparabilă a securității naționale, aceasta poate fi asigurată doar printr-o conlucrare eficientă a tuturor autorităților statului, în limita competențelor stabilite de lege. Astfel, în scopul excluderii unor lacune...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule președinte,

Scuzați, vă rog.

Уважаемые коллеги...

Уважаемые коллеги в первом секторе – немножко менее активнее, немножко спокойнее.

Poftim.

Domnul Roman Boțan:

... în scopul excluderii unor lacune în reglementări, a fost suplinită lista autorităților implicate în asigurarea și soluționarea sarcinilor în domeniul securității informaționale.

În contextul discuțiilor avute în ședința în plen a Parlamentului din 23 iunie 2017 pe marginea prezentului proiect, au fost examinate și incluse prevederi ce vizează includerea Consiliului Coordonator al Audiovizualului în lista instituțiilor care contribuie la asigurarea securității informaționale.

Propuneri pentru perfecționarea proiectului de lege au fost înaintate și de reprezentanții Consiliului Coordonator al Audiovizualului și ai societății civile, acestea fiind înaintate în cadrul subgrupului de lucru privind securitatea informațională care este parte a grupului de lucru pentru îmbunătățirea legislației mass-media. (*Rumoare în sală.*)

După adoptare, Concepția va servi drept bază pentru elaborarea direcțiilor politicii de stat în domeniul asigurării securității informaționale și a actelor normative corespunzătoare, perfecționarea și coordonarea activității autorităților publice, întocmirea programelor sectoriale de asigurare a securității informaționale, precum și pentru crearea unui sistem unic de protecție a informației ce întrunește măsurile legale, organizaționale, tehnice, tehnologice și fizice de protecție.

Reieșind din cele expuse, comisia solicită plenului Parlamentului examinarea și adoptarea prezentului proiect de lege în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Poftim, domnule Pistrinciuc, prima întrebare.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Domnule președinte,

Cînd s-a examinat proiectul dat în prima lectură, au fost discuții foarte intense chiar și vizavi de însăși structura acestei Concepții, și anume cîteva lucruri nu este clară direcția. Deci la sursele, spunem așa, riscurilor informaționale sînt stabilite niște criterii foarte teoretice, nu-i clar de cine ne protejăm, cum ne protejăm.

Și a doua obiecție, care a fost atunci prezentată de deputați din mai multe fracțiuni, a ținut de responsabilitatea instituțională. Deci această Concepție care trebuie să fie doctrină, ea doar listează niște instituții. Iarăși, ceea ce este listat la aceste instituții face parte din atribuțiile acestor instituții care le găsiți... în legislația lor, deci nu-i nici un fel de element inovativ.

Cum a fost luat în calcul ceea ce s-a discutat la prima lectură?

Domnul Roman Boțan:

Toate momentele care au fost menționate în ședința în plen au fost discutate în cadrul comisiei.

Mai mult decît atît, autorii amendamentului care l-au depus, fiind reprezentat de un grup de deputați atît din majoritatea... reprezentanții majorității parlamentare, dar cît și din opoziție, au luat în calcul absolut toate aceste momente.

În redacția actuală s-a ținut cont de faptul că acesta este o concepție și un document de politici. În varianta inițială, documentul respectiv putea fi catalogat mai mult ca o strategie. În baza acestei Concepții, urmează să fie elaborată o strategie, un plan de implementare și, respectiv, legile aferente domeniului urmează să fie modificate și asta trebuie să... conform dispozițiilor finale, s-o facă autoritățile competente.

Scopul Concepției este protejarea drepturilor fundamentale ale omului, democrației statului, drept în spațiul informațional, iar obiectivul de bază este dezvoltarea capacităților necesare pentru a reacționa în cazul unor amenințări hibride.

Care sînt aceste amenințări, pot să vă citesc doar cîteva: acțiuni subversive în scopul influențării politicii interne și externe a statului; amenințări hibride în scopul subminării securității naționale; dominație informațională externă pe teritoriul necontrolat de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova; elaborarea și aplicarea de un șir de state a concepției de război și aplicarea concepției de război informațional; alterarea conținutului informațiilor vehiculate în spațiul public în scopul de a crea panică, induce tensiuni ori conflicte sociale.

De asemenea, au fost definite mai multe noțiuni care erau lipsă, cum ar fi noțiunea de „propagandă” care reprezintă o acțiune de răspîndire sistematică a informației pentru a influența atitudinile, convingerile și comportamentul persoanelor, a sprijini sau compromite instituții, cauze sau persoane, prin prezentarea manipulatorie a informației și reflectarea selectivă a evenimentelor în scopul subminării intereselor naționale ale statului. (*Gălăgie în sală.*)

Proiectul a fost substanțial îmbunătățit.

Sper că acest proiect să fie adoptat în a doua lectură, deoarece se dorește adoptarea acestuia încă din 2013. Concepția securității naționale este elaborată în 2008, Strategia privind securitatea națională în vigoare este din 2011, de abia în 2017 punem în aplicare ceea ce prevedea Concepția securității naționale din 2011 unde releva că insecuritatea informațională este una din amenințările la interesele naționale ale Republicii Moldova.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Lectura a doua.

Dacă aveți amendamente, vă rog.

Domnule președinte Boțan,

Mulțumesc.

Pe acest proiect întrebări nu-s.

Următorul proiect nr.367 din 13 septembrie 2016.

Domnule președinte Boțan,

Vă rog, prezentați raportul comisiei.

Domnul Roman Boțan:

Stimați colegi,

Vă prezint raportul asupra proiectului de Lege cu privire la sistemul administrației penitenciare.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege cu privire la sistemul administrației penitenciare și expune următoarele. (*Rumoare în sală.*)

Proiectul de lege prenotat a fost examinat și aprobat în prima lectură în ședința Parlamentului din 23 decembrie 2016, urmare a căreia comisia a supus examinării amendamentele deputaților, Direcției generale juridice și propunerile înaintate de Federația Sindicatelor din Moldova „Sindlex” care a fost avizată pozitiv de către Guvernul Republicii Moldova.

Decizia membrilor comisiei se conține în sinteză care este parte integrantă a prezentului raport.

Pentru lectura a doua proiectul de lege a fost redactat în contextul amendamentelor și propunerilor acceptate și este anexat la prezentul raport.

În contextul celor expuse și în rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică au propus, cu majoritatea voturilor membrilor săi, examinarea și adoptarea proiectului de lege în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte Boțan.

Întrebări nu-s.

Și următorul proiect nr.291 din 27 septembrie 2017.

Doamna Bacalu, vicepreședinte al Comisiei administrație publică, vă rog...

A, scuzați, prezintă doamna Buliga și atunci, scuzați, scuzați... Vă rog, prezentați proiectul, doamnă președinte.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul ajustării Legii nr.158 la prevederile Legii nr.156 privind sistemul public de pensii și Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității și are la bază prevederile constituționale ale articolului 16 cu

privire la egalitate și nediscriminare și articolului 43 cu privire la dreptul la muncă prevăzut în Constituție.

Adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.158 va avea ca efect înlăturarea oricăror discrepanțe sau premise de discriminare între candidați la ocuparea funcțiilor publice din cadrul autorităților publice, potrivit principiului condițiilor egale de acces la o funcție publică, conform actelor internaționale la care Moldova este parte, asigurând astfel un proces echitabil și pentru persoanele, care în virtutea profesiei, meseriei, ocupației sau calificării atestă o carieră profesională în domeniul de activitate solicitat și nu au împlinit vârsta standard de pensionare de 63 de ani, dar au devenit beneficiari de pensie de asigurări sociale de stat în condițiile Legii privind sistemul public de pensii, anterior reformei de pînă la 1 ianuarie 2017.

Principiul instituirii condițiilor egale de acces la o funcție publică este consacrat și în articolul 21 paragraful 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia „Orice persoană are dreptul de acces, în condiții de egalitate, la funcțiile publice ale țării”, în articolul 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care stipulează că „Orice cetățean are dreptul și posibilitatea, fără nici una din discriminările la care se referă articolul 2 și fără restricții nerezonabile, de a avea acces, în condiții de egalitate, la funcțiile publice din țara sa”. Din articolul 25 enunțat se desprinde cu claritate ideea că dreptul de a accede la o funcție publică poate fi supus unor restrîngeri rezonabile.

Articolul 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice interzice discriminările bazate pe rasă, sex, religie, opinie, avere, origine socială, dar nu interzice ca statele contractante să impună, pe cale legislativă, condiții speciale pentru accesarea la o funcție publică, cum ar fi: deținerea anumitor competențe lingvistice, cunoașterea drepturilor civile, obligații militare, vîrstă, aptitudini.

Implementarea prevederilor proiectului nu implică cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat. El este avizat pozitiv.

Rog susținerea acestui proiect.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă Buliga.

Întrebări nu-s.

Mulțumesc.

Și vă rog, doamnă Elena Bacalu, vicepreședintele Comisiei administrație publică, prezentați raportul comisiei.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc mult.

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi deputați,

Comisia administrație publică a examinat în ședință proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului, și expune următoarele.

Prin obiectul său de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și are drept scop stabilirea expresă a limitei de vârstă pentru ocuparea funcțiilor publice în serviciul public, dar și asigurarea unei armonii interioare și a unei succesiuni logice a prevederilor actului legislativ menționat. Astfel, se propune amendarea articolului 27, articolului 42 și articolului 62 din legea vizată, în vederea stabilirii dreptului de acces la funcțiile publice ale țării, în condiții de egalitate, racordând astfel normele naționale de reglementare la rigorile Uniunii Europene.

Menționăm că proiectul în cauză a fost avizat pozitiv de către Guvern, Comisia agricultură și industrie alimentară, Comisia mediu și dezvoltare regională și de către Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

În context, comunicăm că în avizul Guvernului și al Direcției generale juridice se conțin propuneri ce vor fi luate în considerare la examinarea proiectului de lege în lectura a doua, de rînd cu alte amendamente înaintate.

Se propune excluderea penultimului alineat din raport, dat fiind faptul că autorul și-a retras proiectul de Lege nr.375.

Și reieșind din cele relatate, Comisia administrație publică propune plenului Parlamentului, cu votul majorității membrilor săi, aprobarea proiectului de Lege nr.291 din 27 septembrie 2017 în primă lectură.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă Bacalu.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect nr.364 din 27 noiembrie 2017.

Prezintă proiectul Elena Belei, secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Doamna Elena Belei – *secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:*

Bună ziua, stimați deputați.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării prezintă pentru aprobare în primă lectură proiectul Legii privind oportunitatea ratificării Acordului dintre Guvernul Republicii Serbia și membrii Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est privind sediul Secretariatului Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est, semnat la Chișinău la 25 septembrie 2013.

Este vorba de un act internațional de implementare a Memorandumul de Înțelegere privind Rolul și Organizarea Inițiativei Reforma în domeniul educației în țările de Sud-Est, un act care conține foarte multe elemente tehnice cu privire la modul de constituire (țara gazdă fiind Serbia, la Belgrad), dotarea sediului, capacitatea juridică, imunitatea de jurisdicție, modul de denunțare a Acordului și modul de implicare a statelor membre semnatare ale acestui Memorandum în dezvoltarea politicilor educaționale în acest spațiu al Europei de Sud-Est.

Proiectul a fost avizat pozitiv de către toate comisiile în care a fost prezentat. Înainte de aceasta, la 21 noiembrie 2017 a fost adoptată Hotărârea de Guvern nr.1002.

Nu implică adoptare de legi suplimentare, ajustare de cadru normativ și corespunde tuturor standardelor internaționale.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă secretar de stat.

Întrebări nu-s.

Mulțumim.

Și vă rog, doamnă președinte al Comisiei politică externă și integrare europeană, doamnă Violeta Ivanov, prezentați, vă rog, raportul comisiei.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Acordul dintre Guvernul Republicii Serbia și membrii Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est privind sediul Secretariatului Inițiativei Reformei Educației în Europa de Sud-Est, potrivit alineatului (1) al articolului 11 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se încadrează în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Acordul semnat la 12 aprilie 2013 la Belgrad are drept scop instituirea Secretariatului Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est cu sediul la Belgrad, Republica Serbia. Conform Acordului, Secretariatul va avea statutul juridic necesar exercitării funcțiilor sale în scopul încheierii contractelor, achiziționării, folosirii proprietății mobile și imobile și instituirii procedurilor legale în conformitate cu legislația țării gazdă.

Suplimentar, Acordul stabilește imunitatea de jurisdicție, inviolabilitatea sediului Secretariatului, precum și un șir de facilități de natură fiscală pentru bunurile, veniturile și alte proprietăți ale acestuia. În același context, anumite imunități și prevederi expres prevăzute vor fi oferite directorului și personalului Secretariatului pe perioada angajării lor în țara gazdă.

Responsabilitatea de implementare a Acordului sînt structurile de resort ale Republicii Serbia. Pe durata acțiunii Acordului, țara gazdă va asigura Secretariatul cu toate facilitățile necesare, se are în vedere: încăperi, echipamente de birou, mobilier, va întreprinde măsuri de rigoare pentru funcționarea și realizarea cu succes a misiunii Secretariatului.

Acordul este încheiat pe o perioadă de timp nedefinită și se va aplica provizoriu din data semnării. Dispozițiile acordului nu implică modificarea legislației naționale și nu afectează drepturile și obligațiunile asumate de către Republica Moldova, în conformitate cu alte instrumente internaționale la care statul nostru este parte.

Comisiile permanente ale Parlamentului și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avizele pozitive, pronunțându-se pentru ratificarea Acordului.

În contextul celor expuse, Comisia politică externă și integrare europeană propune proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Serbia și membrii Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est privind sediul Secretariatului Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est pentru adoptare în prima și a doua lectură.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Poftim, prima întrebare.

Este o întrebare.

Doamnă Mihaela Spatari,

Poftim.

Doamna Mihaela Spatari:

Doamnă președinte,

Eu aș vrea să vă întreb: care vor fi costurile pentru Republica Moldova de menținere a acestui Secretariat? Și dacă în timpul... Dacă cunoașteți această informație, în timpul discuțiilor au fost propuneri parvenite și de la alte state pentru a avea acest Secretariat sau doar din partea Serbiei?

Mulțumesc.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc mult.

Conform informației prezentate de către Ministerul Educației, costul cotizației anuale este de 5 400 euro. Referitor la participarea altor state, din informația prevăzută sînt deja șase state.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Spatari,

Aveți precizări? Nu-s.

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect ... Coraport, scuzați.

Domnule președinte Hotineanu,

De pe loc, poftim.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, în urma dezbaterilor, cu votul membrilor prezenți 8 „pro”, 2 „abțineri”, propune proiectul de Lege nr.364 spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului în lectura întâi și a doua.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu-s.

Domnule președinte Boțan,

Vă rog să prezentați raportul pe **proiectul nr.311 din 13 octombrie 2017.**

Domnul Roman Boțan:

Stimați colegi,

Prezint atenției dumneavoastră raportul la proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative nr.311 din 13 octombrie 2017, raport pentru lectura a doua.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbateri în fond cu proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

La 23 noiembrie 2017 de către Parlament a fost aprobat în prima lectură proiectul de lege cu referință. În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru dezbateri în a doua lectură, la ședința comisiei au fost examinate amendamentele, propunerile și obiecțiile înaintate pe marginea acestui proiect, rezultatele cărora sînt expuse în sinteză, care este parte componentă a prezentului raport.

Proiectul dat a fost redactat reieșind din amendamentele și propunerile acceptate, inclusiv prin prisma unității materiei de reglementare în legislație și este anexat la prezentul raport.

Se informează plenul Parlamentului că Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în rezultatul examinării proiectului respectiv, propune adoptarea proiectului de către Parlament în lectura a doua.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte Boțan.

Întrebări nu-s.

Și vă rog prezentați raportul comisiei pe proiectul nr.395 din 7 octombrie 2016. Proiect în lectură finală.

Domnule președinte,

Отложим пока этот проект.

Următorul proiect nr.328 din 24 octombrie 2017.

Prezintă proiectul Nicolae Eșanu, secretar de stat al Ministerului Justiției.

Domnul Nicolae Eșanu – secretar de stat al Ministerului Justiției:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră vine să aducă legislația în vigoare în conformitate cu Legea nr.68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, dar și urmărește scopul eficientizării activității expertului judiciar, respectiv micșorând termenele de efectuare a expertizelor judiciare și de examinare a cauzelor judiciare.

La acest capitol se propune revizuirea prevederilor codurilor de procedură, care reglementează prezența în instanța de judecată a expertului la momentul care se numește expertiza, pentru că acest lucru solicita un efort considerabil din partea experților judiciari. În nota informativă se prezintă cifrele care țin de 480 de ședințe în municipiul Chișinău și în raioanele Republicii Moldova, timp în care ar fi putut efectua circa 100 de expertize.

Luând în considerare acest fapt și ținând cont de faptul că plusvaloarea prezenței expertului în ședințele judiciare la momentul numirii expertizelor nu era semnificativă, propunem revizuirea acestor prevederi legale. În cea mai mare parte proiectul de lege propune ajustarea terminologiei din legislația în vigoare la terminologia din Legea cu privire la expertiză. O modificare cumva substanțială ține de excluderea din Codul vamal a unei prevederi care contravine principiului contradictorialității și prevederilor codurilor de procedură, care stipula că expertiza efectuată de experții Serviciului Vamal prevalează în caz de contradicție între expertizele lor și expertizele efectuate de alte instituții de expertiză.

Rugăm susținerea proiectului.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Eșanu,

Mulțumim.

Întrebări nu-s.

Și vă rog, domnule Sîrbu, prezentați raportul comisiei.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.328 din 24 octombrie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativă legislativă a Guvernului și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop uniformizarea cadrului normativ ce vizează activitatea de expertiză judiciară și aducerea acestuia în concordanță cu prevederile Legii nr.68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, dar și în scopul eficientizării activității expertului judiciar prin micșorarea termenelor de efectuare a expertizelor și de examinare a cauzelor judiciare.

Proiectul de lege a fost avizat pozitiv de către Curtea Supremă de Justiție și Procuratura Republicii Moldova cu unele propuneri de îmbunătățire a reglementărilor asupra cărora comisia urmează să decidă la pregătirea proiectului de lege pentru lectura a doua.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor, a decis să propună examinarea și aprobarea proiectului de lege în Parlament în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Sîrbu.

Domnule Deliu,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Deci nu e o întrebare, e o clarificare de procedură.

Domnule Sîrbu,

În calitate de cine dumneavoastră prezentați raportul comisiei?

Eu sînt vicepreședinte al Parlamentului... a, cer scuze, al comisiei...

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu vă doresc să deveniți...

Domnul Tudor Deliu:

... și Regulamentul prevede că în lipsa președintelui raportul îl prezintă unul din vicepreședinți. Ori poate ați făcut vreo modificare că-l prezintă cineva din echipa de guvernare și noi nu știm?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Я, господин Делиу...

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu, domnule Deliu, am fost delegat de către doamna președinte...

Domnul Vladimir Vitiuc:

В момент когда отсутствовала președinte и vicepreședinte пришлось членам комиссии представить...

Domnul Tudor Deliu:

Eu sînt vicepreședinte.

Domnul Serghei Sîrbu:

M-a rugat doamna președinte, domnule Deliu. Vă spun că nu aveam de gînd...

Domnul Tudor Deliu:

Bine.

Domnul Serghei Sîrbu:

... să uzurpez puterea în comisie și...

Domnul Tudor Deliu:

Eu, de clarificare, pur și simplu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu, domnule Deliu, eu...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Sîrbu...

Domnul Serghei Sîrbu:

... următorul să-l citiți dumneavoastră.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Sîrbu,

Mulțumesc.

Și vă rog prezentați... Cine prezintă raportul comisiei? Următorul proiect nr.367.

Domnule Deliu,

Se poate?

Vă rog, domnule Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Raportul comisiei pe proiectul nr.367 din 4 decembrie 2017.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop reglementarea expresă a modului de cesiune a contractelor de credit bancar, a garanțiilor și altor drepturi accesorii constituite în legătură cu obligațiile asumate prin contractul respectiv.

Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură la ședința plenară din 15 decembrie 2017. 4 comisii permanente au propus examinarea proiectului de lege în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului și o comisie a propus respingerea proiectului.

Comisia a examinat amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului ce se conțin în sinteza care este parte integrantă la raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune proiectul de Lege nr.367 din 4 decembrie 2017 spre adoptare în a doua lectură în cadrul ședinței plenare.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Deliu,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc.

Vinerea trecută, în ședința de plen, când s-a discutat acest proiect în primă lectură, eu am întrebat dacă există raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție și, respectiv, am cerut ca să fie și avizul Agenției pentru Protecția Consumatorilor.

Vineri – discutat în prima lectură, miercuri – în comisie pentru lectura a doua și nu a fost respectat articolul din Regulament ce prevede înaintarea amendamentelor. De aceea întrebarea mea.

Domnule Sîrbu,

De ce atîta grabă, pentru cine e acest proiect și dacă există raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție și amendamentul pe care l-am înaintat? Nu credeți că e necesar ca acest proiect să fie amînat pînă va fi raportul de expertiză, deoarece mi se creează impresia că adoptat acum, deci în timpul vacanței se vor face foarte multe mișmașuri, să zic așa, care pe urmă nu știu cine o să-și asume responsabilitatea de ele?

Ale cui interese totuși apărați dumneavoastră prin acest proiect și de ce nu există raportul de expertiză?

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule Deliu,

Acum, la această tribună, eu reprezint Comisia juridică, numiri și imunități și am prezentat raportul și sinteza.

Într-adevăr, sînt amendamentele domniei voastre. De aceea, dacă insistați, sigur că Parlamentul se va expune asupra acestor amendamente. În rest, procedura legală a fost respectată. Într-adevăr, încă CNA-ul nu a reușit să ne prezinte expertiza respectivă, dar vă asigur că nu există careva riscuri în acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Deliu,

Poftim, a doua întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Nu e întrebare, e o concretizare. Deci domnul Sîrbu și-a asumat, eu știu, responsabilitatea și de membru al Centrului Național Anticorupție, deoarece a zis că el e sigur că nu există. Nu trebuie să ne exprimăm așa, domnule Sîrbu, cu atît mai mult că Centrul Național Anticorupție prezintă niște rapoarte de analiză foarte și foarte profesioniste, dar eu cred că asupra acestui proiect Centrul Național Anticorupție are ce spune.

Graba aceasta, încă o dată zic, mă duce la gîndul că este un interes ascuns și această lege nu este pentru cetățenii Republicii Moldova, dar pentru interese de grup și oligarhice.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Sîrbu,

Mulțumesc.

Întrebări nu-s.

Și vă rog, domnule președinte Boțan, prezentați raportul comisiei pe proiectul nr.395 din 7 octombrie 2016.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

În conformitate cu articolul 71 din Regulamentul Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, prezintă spre examinare și dezbateri plenului Parlamentului în lectură finală proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova.

Necesitatea examinării prezentului proiect de lege în lectură finală a rezultat din următoarele considerente.

La 7 iulie 2017 proiectul în cauză a fost examinat și adoptat în plenul Parlamentului în lectura a doua. Totodată, la 19 iulie și, respectiv, 26 octombrie, din partea deputaților în Parlament Artur Reșetnicov și Vladimir Țurcan, au parvenit amendamente prin care s-a atenționat comisia sesizată în fond asupra necesității racordării prevederilor prezentului act legislativ la ultimele modificări operate în Legea cetățeniei, potrivit căreia pentru anumite categorii de străini a fost admisă procedura de adresare a cererii privind dobândirea cetățeniei prin intermediul mandatarului.

De asemenea, la punctul 16 din proiect deputații în Parlament Artur Reșetnicov și Vladimir Țurcan au înaintat propunerea de a exclude din conținutul literei a) a articolului 30 prevederea potrivit căreia Serviciul de Informații și Securitate, în cadrul examinării solicitării de dobândire prin recunoaștere sau a redobândirii cetățeniei, dispune de dreptul de a nu prezenta în avizul său motivele care au stat la baza întocmirii acestuia, dacă acestea se bazează pe raționamente de securitate națională.

Autorii prezentului amendament argumentează această obiecție prin faptul că pentru cazul recunoașterii cetățeniei examinarea cererii sub aspect de securitate națională trebuie să fie una judicioasă, deoarece este vorba despre integrarea persoanei în drepturile cetățenești asigurate prin Constituție și cadrul legislativ ce reglementează raporturile de cetățenie, iar criteriile de analiză nu trebuie să lase spațiu de manevră pentru admiterea unor abuzuri din partea autorităților statului.

De asemenea, categoria respectivă de persoane urmează să beneficieze de garanții suplimentare la dobândirea cetățeniei prin intermediul unui mecanism simplificat. Din contra, va fi supusă unor riscuri cauzate de voința autorităților statului, mai ales în cazul în care aceasta va fi examinată în mod arbitrar.

Refuzul nu va putea fi contestat în instanță sub aspectul lipsei motivației, deoarece neexpunerea va fi determinată chiar prin lege, fapt ce vine în contradicție directă cu prevederile articolului 20 din Legea supremă care stabilește că persoanelor li se asigură dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime și nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Sinteza amendamentelor, precum și proiectul de lege redactat în corespundere cu decizia argumentată a comisiei, sînt parte integrantă a prezentului raport.

Reieșind din cele expuse, comisia solicită plenului Parlamentului examinarea și adoptarea prezentului proiect de lege în lectură finală.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte Boțan.

Întrebări nu-s.

Și, domnule Deliu, conform Regulamentului, приглашаю на трибуну.

Domnule Sîrbu,

Представьте, пожалуйста, рапорт комиссии.

A, domnul Nicolae Eșanu, secretar de stat, prezintă proiectul nr.361 din 23 noiembrie 2017.

Și atunci, domnul Sîrbu, conform Regulamentului, prezintă raportul comisiei.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim.

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Prin proiectul de lege supus atenției dumneavoastră propunem introducerea funcției de șef adjunct al secretariatului Judecătoriei Chișinău, pentru că, avînd în vedere că cea mai mare parte a dosarelor se examinează în municipiul Chișinău și continuă să funcționeze fostele judecătorii de sector, este necesar de a consolida secretariatul pentru a putea asigura funcționarea acestor instanțe.

Rugăm susținerea proiectului.

Mulțumim.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Eșanu.

Susținem. Și întrebări nu-s.

Domnule Sîrbu,

Vă rog, prezentați raportul comisiei.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop instituirea funcției de șef adjunct al secretariatului Judecătoriei Chișinău.

Prin proiectul de lege se propune modificarea și completarea Legii nr.514 privind organizarea judecătorească, Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Legii pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice și Legii cu privire la sistemul de salarizare a funcționarilor publici.

Pentru lectura a doua vor fi examinate amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune proiectul de Lege nr.361 spre aprobare în primă lectură în cadrul ședințelor plenare.

Raportul de expertiză este la acest proiect de lege.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Sîrbu.

Întrebări nu-s.

Mulțumesc.

Domnule Eșanu,

Vă rog, prezentați următorul proiect de Lege nr.506 din 22 decembrie 2016.

Domnul Nicolae Eșanu:

Domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Propunem atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind modificarea Constituției Republicii Moldova care are drept scop fortificarea Curții Constituționale, astfel încât să se asigure controlul constituționalității legilor și altor acte normative în conformitate cu cele mai înalte standarde.

Proiectul prevede modificarea articolului 136 în partea ce ține de numărul de judecători, astfel se propune majorarea numărului de la 6 judecători, câți sînt în prezent, la 7 judecători, propunînd ca acest al 7-lea judecător să fie numit de către Președintele Republicii Moldova, ceilalți 6, în continuare, urmînd să fie numiți așa cum este prevăzut în prezent: 2 – de către Parlament, 2 – de către Guvern și 2 – de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Cea mai semnificativă, în opinia noastră, modificare din acest proiect ține de prelungirea duratei mandatului de la 6 ani, cât este în prezent, la 9 ani și excluderea posibilității deținerii celui de-al doilea mandat, deoarece în conformitate cu cele mai bune practici internaționale, speranța de a fi numit pentru un nou mandat este o circumstanță care ar putea afecta independența și imparțialitatea titularului funcției.

De asemenea, pentru a veni cu o claritate în partea ce ține de durata mandatului judecătorilor în funcțiune, se propune de a se prevedea expres în articolul II al proiectului de lege supus atenției dumneavoastră că mandatul judecătorilor actuali care au fost numiți pe un termen de 6 ani se prelungește cu 3 ani, astfel ei vor exercita un mandat de 9 ani, fără posibilitatea de a reinnoi mandatul.

Acest lucru este în conformitate cu practica internațională. Drept exemplu pot să fac referință la practica Curții Europene a Drepturilor Omului când, la fel, s-a prelungit mandatul, s-a prevăzut că judecătorii care exercitau la acea funcție mandatul de judecător al Curții Europene vor avea un mandat de 9 ani cât este în prezent.

Atrag atenție că, de fapt, aici noi nu vorbim de retroactivitate, pentru că, în principiu, în măsura în care mandatul nu s-a încheiat, conform principiului aplicării imediate a legii noi, pentru situațiile juridice în curs, legea nouă se aplică de la momentul intrării în vigoare, deci nu putem să spunem că noi dăm efect retroactiv acestei norme.

Considerăm că adoptarea acestui proiect va permite să consolidăm rolul Curții Constituționale.

Rugăm susținerea Parlamentului pentru adoptarea acestui proiect de lege.

Mulțumim.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Bolea,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Domnule Eșanu,

Se vorbește în societate deja de mult timp și, grație inclusiv a activității nu întotdeauna fructuoase a Curții Constituționale, că Curtea și jurisdicția constituțională, legile, da, inclusiv Constituția și... Codul jurisdicției constituționale, și Legea cu privire la Curtea Constituțională necesită a fi îmbunătățite, este necesar să fie făcută o reformă.

Dumneavoastră sau, mai bine zis, Guvernul vine cu acest proiect de lege care ați remarcat că conține două părți. La prima parte vreau să fac referire în ceea ce ține de majorarea numărului judecătorilor, de la 6 la 7.

În ultima perioadă și, în general, din practică noi vedem că inclusiv societății civile i se acordă, să-i spunem, un drept de a delega în diferite organe reprezentanți, de exemplu, Consiliul Superior al Magistraturii, unde sînt reprezentați și profesorii... din partea mediului academic.

Spuneți, vă rog, de ce nu ați mers pe această cale de majorat, de exemplu, nu de la 6 la 7, dar, de exemplu, pînă la 9, unde și mediului academic să i se acorde un drept de a delega un judecător la Curtea Constituțională ca o modalitate inclusiv de supraveghere sau de îmbunătățire a activității acestei Curți?

Guvernul nu a avut în gînd să meargă mai departe încă cu un pas înainte?

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu știu dacă ceea ce propuneți dumneavoastră poate fi considerat un pas înainte.

Sigur că la etapa cînd s-a lucrat asupra acestui proiect de lege și eu n-am vrut să repet informația pe care o aveți dumneavoastră în nota informativă că acest proiect de lege este parte a unui proiect mai larg de reformare a justiției, în general, și a Curții Constituționale, în special, inclusiv prin adoptarea unei noi legi și acest proiect a fost elaborat în cadrul unui grup de lucru care a fost creat încă în 2016, din care au făcut parte și reprezentanți ai mediului academic.

Dacă strict la ceea ce ați spus dumneavoastră cine să delege, numărul de judecători eu nu cred că poate fi pus în dependență de cine delegă judecătorii la Curte. Noi trebuie să ne determinăm care este numărul optim de judecători pentru a asigura funcționarea eficientă a Curții.

Nu s-a constatat că astăzi, pornind din atribuțiile pe care le are Curtea și din volumul de lucru, este necesară majorarea numărului judecătorilor.

Și din această perspectivă, nu s-a considerat judicios de a majora cu mai mult decît unu, pentru că atrag atenție că aici este vorba și de cheltuieli, pentru că, odată ce crește numărul de judecători, trebuie să crească și numărul altor angajați în cadrul Curții Constituționale.

Ce privește al doilea subiect, desemnarea de către mediul academic, în principiu, nici în instanțele de drept comun și nu există o practică ca mediul academic să desemneze. De obicei, judecătorii... din mediu. Dar, apropo, din mediul academic și astăzi este posibil. Deci proiectul de lege nu exclude. (*Gălăgie în sală.*)

Și este dovadă că și conform legislației anterioare, persoane din mediul academic au fost anterior, și sînt și astăzi la Curte persoane care vin din mediul academic.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Bolea,

Poftim, a doua întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă dumneavoastră spuneți că nu este relevant cine numește, haideți atunci să excludem Consiliul Superior al Magistraturii, deoarece e un organ de autoadministrare judecătorească, iar Curtea Constituțională este în afara sistemului judecătoresc ca atare, după concept. Să-i dăm, de exemplu, eu nu știu, societății civile să desemneze doi reprezentanți din mediul academic în această Curte. Asta a fost așa ca o precizare.

Acum a doua întrebare: spuneți, vă rog, dar care este necesitatea de... mă refer la a doua componentă, a doua parte a proiectului respectiv, care este necesitatea de a majora încă cu 3 ani termenul de aflare a acestor judecători în funcție? Bine, noi, dacă spuneți că schimbăm paradigma, lăsăm ca judecătorii să fie numiți pe un termen de 9 ani fără dreptul de a pretinde la al doilea mandat de judecător, care este necesitatea ca acești judecători care acum sînt în funcție să li se mai adauge încă trei ani la activitate?

Domnul Nicolae Eșanu:

Aș vrea mai întîi să spun că ați răstălmăcit cuvintele mele în partea ce ține de irelevanța subiectului care numește, pentru că eu am spus că aceasta este irelevant din perspectiva doar a numărului de judecători, dar, în general, este foarte important cine numește judecătorii.

Eu nu cunosc nici o țară în care societatea civilă, cum ați numit-o dumneavoastră, urmează să ne determinăm, ar putea numi judecători la Curtea Constituțională. Eu nu cunosc asemenea experiență. Recunosc că nici nu am examinat acest aspect.

În ceea ce privește termenul de 9 ani, am spus că noi am venit cu... în principiu, chiar și fără specificația aceasta, normele în vigoare puteau fi interpretate că ei își vor duce mandatul pînă la expirarea mandatului de 9 ani. Noi am vrut să venim cu o claritate, să decidem, pentru că expiră mandatul cînd expiră 9 ani.

Nu.. stați, dar vă spun că este o problemă foarte controversată și nu... pentru că am spus: principiul aplicării imediate a legii noi spune că el se aplică situațiilor în curs, deci judecătorii aveau un mandat care nu-l finalizase. Și deci avea să apară discuția: mandatul lor este de 6 ani sau de 9 ani trebuie să-l finalizeze, noi am hotărît să stipulăm în mod expres. Este o opțiune care, într-adevăr, poate fi discutată, dar am spus din experiențele pe care le cunosc eu, nu exclud că există și o altă practică, dar peste tot unde s-au prelungit, s-au instituit mandate mai lungi, cei care funcționau aveau durata mandatului în conformitate cu noile reglementări.

Dar nu mă hazardez să insist asupra acestuia, pentru că nu am analizat în mod expres. Noi considerăm că pentru a nu deschide discuțiile dacă sînt în favoarea sau contra cuiva, noi am considerat că judecătorii actuali, la fel, trebuie să aibă un mandat de 9 ani.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Bolea,

Poftim, ultima precizare. Un minut, vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Eșanu,

În vara acestui an, am fost împreună cu dumneavoastră la Comisia de la Veneția, unde se examina o întrebare referitor la împuternicirile suplimentare pentru Președinte. Și Comisia de la Veneția a spus următoarele: orice împuternicire suplimentară care se dă – și nu numai Președintelui țării...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Mudreac,

Domnule Mudreac.

Domnul Vasile Bolea:

... dar oricărei funcții de demnitate publică, chiar dacă aceste împuterniciri se acordă... împuterniciri suplimentare, ele sînt valabile pentru următoarea persoană care va veni în această funcție. Și în cazul respectiv dumneavoastră... nu dumneavoastră, bine, Guvernul schimbă paradigma. De ce? Deoarece acești 9 ani de zile urmează să fie aplicat pentru viitoarea componență, viitori judecători...

Domnul Nicolae Eșanu:

Dacă îmi permiteți, Comisia de la Veneția nu are o recomandare în privința tuturor atribuțiilor, tuturor autorităților că să se aplice doar viitoarei componențe. Unu.

În ce privește atribuțiile Președintelui, date doar viitorului Președinte, nu există o recomandare. Declar cu toată responsabilitatea: nu există o recomandare că toate atribuțiile Președintelui pot fi doar din viitorul mandat. Se referă la atribuții foarte sensibile politic. Pentru nedistorsionarea raportului de forțe politice se recomandă, într-adevăr, pentru anumite atribuții că anume acele atribuții să fie transferate Președintelui pentru viitor. Și vă dau și un exemplu: dumneavoastră ați votat numirea Președintelui și atribuția Președintelui Republicii Moldova de a numi Procuror General nu a fost transferată viitorului Președinte, ci a fost numită. Deci nu există o regulă generală că un Președinte nu poate avea atribuții pe care nu le avea la momentul cînd a intrat în funcție.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țurcan,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc.

Domnule ministru,

Dumneavoastră ați adus aminte despre faptul că, într-adevăr, a fost format în 2016 un grup de lucru.

Domnul Nicolae Eșanu:

Și dumneavoastră ați fost membru.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, eu personal am fost membru al acestui grup de lucru și doamna Postoico Maria, colega noastră, și noi, într-adevăr, parcă la începutul activității acestui grup de lucru, a fost ca o chemare: haideți să propunem careva idei, să le discutăm ca să fie finalizată activitatea acestui grup de lucru cu un proiect de lege constituțional, bine chibzuit, bine aranjat în materia actuală constituțională. Acum noi vedem proiectul care, de fapt, nu are nimic comun cu activitatea acestui grup de lucru, unde s-au discutat niște idei foarte interesante, în opinia mea și vedem un proiect pur tehnic: numărul judecătorilor și durata mandatului, punct. Asta ce înseamnă reformă?

Mai mult decât atât, în cadrul acestui grup de lucru s-a discutat referitor la modalitatea numirii judecătorilor, anume reieșind din recomandările experților internaționali. În opinia acestor experți care au analizat situația cu referire la numirea judecătorilor Curții Constituționale în Republica Moldova, dumnealor au expus nedumerire: de ce în componența Curții Constituționale sînt și reprezentanții care sînt numiți din partea puterii executive, a Guvernului? Și în acest context, noi am conturat așa o idee: avînd în vedere că există a) Parlamentul care este rezultatul alegerilor parlamentare de către tot poporul, este deja Președintele țării care este ales din partea poporului...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, mulțumesc.

... ca să fie aplicată o formulă. Din cei 7 care urmau să fie numiți: 3 să fie din partea Parlamentului, 3 – din partea Președintelui țării și unul – din partea Consiliului Superior al Magistraturii. Varianta aceasta a fost examinată la grupul de lucru, grupul de lucru nu a adoptat o decizie definitivă, dar, încă o dată repet, ne-am bazat pe concluziile experților internaționali. De ce ați evitat această idee și ați ieșit cu o variantă absolut sterilă și neargumentată, printre altele, din punct de vedere al echilibrului instituțional și constituțional?

Domnul Nicolae Eșanu:

În primul rînd, vreau să atrag atenție că acest proiect de lege este parte a unui pachet mai larg de reformare și, într-adevăr, există... grupul de lucru a muncit și asupra unui proiect de lege și dumneavoastră cunoașteți acest fapt, și proiectul de

lege există. Noi nu-l putem promova fără să modificăm Constituția, aici este problema.

Atrag atenție că dumneavoastră ați introdus în ecuație, de ce puterea executivă? Președintele la puterea legislativă sau judiciară nu-l puteți include nici într-o concepție. Deci din start ați pornit de la o premisă falsă, după mine... (*Rumoare în sală.*) Nu, nu, d-apoi, nu, stați, dumneavoastră ați luat prima parte asta, dar, de fapt, ați spus că rămîneți în aceeași paradigmă. Pur și simplu, ați vrut de la un organ al puterii executive să-l treceți la altul. Deci, haideți, dacă discutăm și spunem expertii, atunci să venim cu o soluție care nu schimbă nimic în raport cu ce au spus expertii.

Într-adevăr, este un subiect foarte dezbătut cu privire la proceduri, sînt practici foarte diferite. Noi am considerat că nu este necesar să repunem în discuții, pentru că nu au fost ridicate probleme conceptuale din punct de vedere al mecanismului de numire astăzi. Și noi am hotărît în această parte să nu deschidem o discuție și am lăsat reglementările așa cum sînt. Deci discuție astăzi poate fi doar referitor la faptul de ce noi n-am venit să le modificăm, nu de ce am dat o soluție pe care am dat-o.

Noi am considerat că nu este necesar să deschidem discuția în partea ceea, pentru că o să se înceapă foarte multe dezbateri, mai ales avînd în vedere corelația din ... relațiile cu Președintele astăzi care există. Și noi considerăm că este ... Dar reacția nu trebuie de înțeles în sensul că decizia n-a fost luată pentru că Președintele... Dacă noi aveam să deschidem discuția, nu este exclus să spună să treacă toți la Parlament. Există și o asemenea opțiune. Noi am considerat că nu trebuie deschisă discuția la acest subiect. Și proiectul nostru pornește de la conceptul propunem majorarea cu un judecător și decidem cine să numească acest judecător, în rest discuția nu se deschide. Asta a fost poziția noastră.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țurcan,

Poftim a doua întrebare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Eu nu știu cine este acesta... a noastră decizia. A noastră, a cui? A Dumnezeului a ...? Nu știm a cui. Este Parlamentul care decide, dar nu a noastră. Cu atît mai mult, grupul de lucru nici n-a discutat varianta aceasta așa sterilă. Dacă vorbim a noastră, atunci trebuie să fie un produs al acestui grup, care în cadrul discuțiilor cu cei care sînt ai noștri, să conturăm ceva o idee mai bine corelată cu practica internațională. Ceea ce eu deja și am făcut referință.

Deoarece, într-adevăr, ceea ce s-a primit, s-a primit așa cum ... Țineți minte, a fost așa un artist Arkadii Raikin, care spunea: „Nu aveți pretenție la calitatea costumului, deoarece unul a cusut o mîneacă, celălalt altă mîneacă ș.a.m.d.”.

Și dacă dumneavoastră aveți în vedere că acest proiect este din cadrul unui pachet, atunci haideți mai bine să prezentați tot pachetul, ca noi, cei care trebuie să

decidem ce ține de modificarea Constituției, să decidem avînd în vedere tot conceptul acestui pachet. În cazul dat se primește că noi sîntem precum contabilii, 3 plus 1 va fi 4, haideți să facem așa și altceva nimic. Dar asta ce ține de prima parte a întrebării.

A doua întrebare. Modalitatea prelungirii termenului pentru cei care sînt actuali. Dumneavoastră ați spus că în cazul dat noi nu vorbim și nu poate fi vorba despre un fel de retroactivitate. Eu nu sînt de acord cu dumneavoastră. Și printre altele și grupul de lucru despre asta a discutat, și în avizul Comisiei drepturile omului și relații interetnice noi tot v-am expus această poziție, deoarece fapta juridică ...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Fapta juridică numirii judecătorilor Curții Constituționale actuali deja este consumată, ei sînt numiți pe un termen respectiv. Restul, toate modificările, nu înseamnă că automat, mai mult decît atît dumneavoastră nu automat, dar chiar încercați într-o materie constituțională, cum este Legea constituțională, să introduceți niște prevederi temporare, tranzitorii, ceea ce este absolut incorect. Și în aceste condiții noi considerăm că totuși acest termen, dacă chiar și va fi prelungirea, trebuie să fie aplicat numai pentru cei care vor fi numiți posterior. Asta este și asta va fi corect și din punct de vedere al principiilor constituționale, și din punct de vedere al teoriei...

Domnul Nicolae Eșanu:

Cît privește despre noi. Noi vorbim de proiect și cînd vorbim noi, noi – cei care au lucrat asupra proiectului și l-au adoptat. În cazul de față eu prezint poziția Guvernului și rezultă că Guvernul a decis așa cum a decis.

În ceea ce privește retroactivitatea. (*Rumoare în sală.*) Comisia, din cîte cunosc eu și dumneavoastră ați confirmat aici, nu a adoptat o poziție. A fost un subiect care a fost discutat, dar comisia nu a luat o decizie cum trebuie să fie numit.

În ceea ce privește durata mandatului. Într-adevăr, proiectul pe care l-a prezentat comisia nu conținea acest articol II. Deci nu există o decizie a comisiei în privința acestui subiect. Comisia a prezentat proiectul pe care noi l-am preluat și am lucrat cu el mai departe doar cu articolul I, cu celelalte modificări. Articolul despre prelungirea la 9 ani a fost introdus după ce comisia și-a finalizat activitatea. În această parte este adevărat.

În ceea ce privește retroactivitatea. Vorbim despre retroactivitate doar într-un singur caz: cînd legea nouă se aplică situațiilor juridice consumate integral sub legea veche. Deci dacă am vorbi de condițiile de numire, da, condițiile de numire s-au consumat la momentul numirii și nu mai poți schimba ulterior condițiile în care se numește. Nu, termenul nu are nici o durată. Mandatul este în continuare.

Deci dacă mandatul se termina orice vii ulterior și schimbi, mandatul el s-a terminat. Cît privește mandatul care este, el este de 6 ani, noi îl prelungim, prelungim termenul unui mandat care există și nu putem vorbi despre aceea că este retroactivitate în acest caz, pentru că mandatul nu s-a terminat. Da, noi schimbăm condițiile, îl aplicăm, dar nu vorbim despre aplicarea retroactivă a legii. Legea este aplicată retroactiv cînd schimbă ceva ceea ce deja s-a terminat, ceea ce continuă noi putem s-o schimbăm astăzi situația juridică, dacă este în curs de continuare noi o schimbăm. Și din această perspectivă nu este vorba despre retroactivitate.

Și am făcut referință la practica internațională, am spus, pe care o cunosc eu, că de fiecare dată cînd s-a prelungit anume așa s-a procedat. Și am spus că cel mai celebru exemplu este Curtea Europeană, unde mandatele s-au prelungit la 9 ani. Erau exact de 6 ani cu posibilitate de numire și s-a prelungit la 9 ani mandatul și judecătorii în funcție au activat 9 ani.

Dar, sigur, este decizia Parlamentului, dumneavoastră o să decideți. Pentru că este valabilă și opțiunea să încetăm mandatele celor care actualmente funcționează la 6 ani. Este o opțiune perfect valabilă, Parlamentul o să decidă.

Mulțumim.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Eșanu.

Domnule Țurcan,

Poftim, ultima precizare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, doar ultima precizare. Eu personal nu cunosc despre fapta că deci comisia a finalizat activitatea ei. Nu știu dacă doamna Postoico poate să confirme sau nu. Dar comisia cam așa, știți, cu încetul, cu încetul a murit. Nu a fost nici o decizie finală, nu a fost votată nici o variantă oarecare, absolut. Asta trebuie de avut în vedere. Dar în aceste condiții, clar că cei noi, pe care îi aveți în vedere, ei permanent se schimbă noi. Doar chiar și alaltăieri am văzut că acești noi sînt alți noi. De aceea, este un proiect absolut anonim în sensul acesta, consider iresponsabil și în varianta actuală care este prezentată nu poate fi votat.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Casian,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Ion Casian:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Eu tot, la fel, fac parte din această Comisie pentru elaborarea proiectului de lege și dat fiind faptul că nu am avut posibilitatea să elucidez toate întrebările acolo, sînt nevoit să adresez și aici. Și întrebarea mea: deci propunerile ce se fac la articolul 135 nu trezesc nici un semn de întrebare că, practic, poartă mai mult

caracter tehnic, fiindcă este deja legislația adoptată aici și o aducem în corespundere cu Constituția.

Dar, iată, referitor la articolul 136, ceea ce ține de numărul de judecători la Curtea Constituțională, noi înțelegem că în formula actuală se numesc judecătorii de la 3 ramuri ale puterilor în stat: legislativă, executivă și judiciară. Deci, iată, reprezentanții de aici sînt.

Președintele republicii nu face parte nici din cea legislativă, nici din cea judiciară. Deci, prin urmare, care a fost necesitatea schimbării acestei formule să i se acorde și Președintelui, deși dacă spunem A, spunem și B, că dacă-i dăm, trebuie să îi dăm aceleași competențe, împuterniciri egale, să zicem, tot la fel 2 judecători să numească, dar i se dă posibilitatea să numească numai unul.

Deci care a fost anume... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Casian,

Un minut.

Domnul Ion Casian:

Da.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Continuați.

Domnul Ion Casian:

Avînd... și dacă au fost cazuri în practica Curții Constituționale cînd în această formulă – 6 judecători, cumva s-a blocat activitatea Curții. Din cîte cunosc eu, nu a fost un astfel de blocaj în activitatea Curții Constituționale.

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu a fost din blocaj, dar au fost hotărîri adoptate cu vot par. Pur și simplu, noi în lege, n-ați văzut blocaj, pentru că legea a anticipat posibilitatea apariției unor asemenea circumstanțe și a stipulat în mod expres că în caz de paritate de voturi se prezumează constituțional, se prezumă legea că este constituțional, dar totuși, oricum, pentru justițiabili rămîne un semn de întrebare, pentru că nu există un vot majoritar într-un fel sau altul.

Din această perspectivă, dar și pornind de la prezumția că urmează să fie extinsă activitatea Curții, inclusiv prin amendamentul acesta, dar și prin practica Curții Constituționale anterior, grupul de lucru și toți ceilalți care au examinat acest proiect au acceptat că este necesar de majorat numărul de judecători, inclusiv pentru a asigura că acest judecător să examineze și cauza, nu doar din perspectiva soluționării problemei votului.

În ceea ce privește al doilea aspect, putem deschide conferințe științifice, era bine să fie dat Președintelui 1, 2, să revenim la situația inițială, pentru că dacă

cineva o să analizeze varianta inițială, Președintele, într-adevăr, numea 2 judecători ai Curții Constituționale pînă la reforma din 2001.

Deci este un subiect în care nu putem să ajungem niciodată la unanimitate de păreri. Noi am considerat că avînd în vedere că este simetrie astăzi: cîte doi numesc aceia, să nu luăm în calcul de a schimba coraportul dintre cei 3 subiecți care numesc astăzi, să atribuim Președintelui dreptul de a numi. Parlamentul urmează să adopte decizia finală la acest subiect.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamna Zotea.

Aveți precizări, domnule Casian?

Domnule Casian,

Poftim.

Domnul Ion Casian:

Domnule secretar de stat,

Deci, da, desigur că este discutabil ceea ce spuneți dumneavoastră, dar totuși eu aș vrea să ne spuneți dacă s-au făcut careva calcule. Această reformă ne va costa mai mult contribuabilii sau va fi cumva mai puțin costisitoare? Iată aici.

Da, desigur...

Domnul Nicolae Eșanu:

Calcule...

Domnul Ion Casian:

... calitatea actului de justiție...

Domnul Nicolae Eșanu:

Calcule sigur că s-au făcut.

Domnul Ion Casian:

Deci...

Domnul Nicolae Eșanu:

Calcule s-au făcut. Desigur, din punct de vedere al efortului financiar, o să ne coste, pentru că este necesar să se asigure plata remunerației și cheltuielile legate de funcționarea unui judecător, inclusiv personalul suplimentar al Curții.

Dar noi considerăm că efectul pozitiv al activității Curții va justifica cheltuielile financiare care nu sînt atît de impunătoare.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Casian.

Domnul Ion Casian:

Am înțeles.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Zotea,

Poftim, prima întrebare.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc frumos, domnule Președinte.

Domnule Eșanu,

Deci vedeți că acest proiect, practic, un an, deci mâine va fi un an de când se plimbă prin comisii și prin Parlament. Spuneți-mi, vă rog, care este graba ca anume astăzi acest proiect să fie votat în două lecturi?

Domnul Nicolae Eșanu:

Graba este prevederea constituțională.

În primul rînd, atrag atenție că jumătate de an el nu putea fi examinat, pentru că există prevederi constituționale la acest capitol și dacă acest proiect n-o să fie votat astăzi în două lecturi, el devine nul, pentru că proiectul de lege, conform Constituției, poate fi adoptat doar timp de un an de la momentul de când a intrat în circuitul parlamentar.

Doamna Alina Zotea:

Am înțeles. Spuneți-ne, vă rog, cum ați ajuns de la extinderea de la 6 ani la 9 ani. De ce nu 10, de ce nu 20, de ce nu pe viață?

Domnul Nicolae Eșanu:

Pe viață nu prea există practică. În majoritatea statelor există un termen, pentru că este necesar ca la Curte să vină oameni noi, care reflectă viziunea societății și direcțiile în care aceasta urmează să se dezvolte reieșind din realitățile moderne.

Cît privește termenul și aici putem discuta, sînt țări în care există și 10, și 12, și mai mult. Noi ne-am uitat la practica internațională, am făcut nu o dată astăzi referință la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, durata mandatului este exact de 9 ani și din aceste considerente am hotărît și noi să propunem aceeași durată a mandatului.

Mulțumim.

Doamna Alina Zotea:

Am înțeles. Și colegul meu v-a întrebat cît ne va costa această reformă. Vă întreb și eu: cît ne va costa bugetul de stat această reformă? Și să ne spuneți o sumă, ca cetățenii să cunoască că fiecare mandat ne costă atîția lei.

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu...

Doamna Alina Zotea:

Plus personalul care l-ați menționat dumneavoastră. Deci spuneți-ne o sumă cât ne va costa această reformă.

Domnul Nicolae Eșanu:

O sumă fixă eu nu pot s-o numesc acum, pentru că nu am și ea, în principiu, este variabilă, deoarece la momentul cînd se face un calcul deci, sigur, este salariul judecătorului, care constituie 5 salarii medii pe economie lunar, plus salariul consilierilor și salariul asistenților, cheltuielile legate de oficiu, dar este o sumă pe care și-a asumat-o Guvernul și care o să poată fi asigurată din bugetul de stat.

Doamna Alina Zotea:

Domnule Eșanu,

Nu se vine în Parlament și să se propună o reformă atunci cînd nu cunoașteți suma. Care este această sumă? Spuneți-ne de la tribună. Sau dacă sînt membrii ministerului, să o expună.

Domnul Vladimir Vitiuc:

К концу заседания сумму уточните. Да.

Domnul Nicolae Eșanu:

Bine. Nu, nu... pentru că eu am spus că nu există. În...

Doamna Alina Zotea:

Da. Domnule Eșanu,

Nu poate un deputat să voteze în plenul Parlamentului o reformă de care nu cunoaște cât va costa cetățeanul această reformă. Deci dumneavoastră cînd ați venit în plenul Parlamentului, imediat cu suma aceasta trebuia să veniți, să spuneți: ne va costa atît și noi, în dependență de această sumă, să putem să luăm o decizie.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Nu-i suma.

Domnul Nicolae Eșanu:

Sigur.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Întrebări...

Doamna Alina Zotea:

Da, nu-i... Cum să nu fie suma?

Domnul Nicolae Eșanu:

Deci haideți să spunem, strict, acest proiect de lege necesită în jur de 300 mii de lei pentru salariul judecătorului. Deci prin acest proiect de lege se instituie funcția de judecător. Restul cheltuielilor vor fi prezentate atunci când se prezintă următorul proiect de lege, din această perspectivă.

Eu mă bucur foarte mult că ați insistat, dar eu sper să apuc ziua când deputații vor face mențiune la acest aspect nu doar atunci când vor vrea să reproșeze, dar când o să se refere la proiectul său, cum ar fi proiecte de introducere a zilelor de odihnă necorelate cu legea și cu... Când trebuie cuiva, atunci noi uităm de Regulament, de Constituție.

Dar când vrem ceva, la întrebarea când eu am spus că nu am o sumă fixă pe toată reforma, spune: numiți-mi o sumă, am spus că nu pot, v-am numit-o pe asta 303...

Doamna Alina Zotea:

Domnule Eșanu,

Atunci când nu aveți un răspuns la o întrebare a unui deputat, și anume când prezentați o reformă și nu cunoașteți suma, nu veniți să atacați deputatul cu o zi de care se bucură copiii, domnule Eșanu. Deci este o rușine să veniți în plenul Parlamentului, să nu cunoașteți suma reformei.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Scuzați, doamnă Zotea.

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu atrag atenție și îmi cer scuze.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Eșanu,

Atît. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Cobzac,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu îmi cer scuze...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Eșanu,

Domnule Eșanu.

Domnule Cobzac,

Poftim.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Domnule ministru,

Eu sînt aici.

Grigore Cobzac îmi spune.

Domnule secretar de stat,

Vă ajut eu, vă spun eu suma.

Bugetul anului 2018 al Curții Constituționale este majorat cu 2 milioane jumătate de lei. (*Voce nedeslușită din sală.*) Așa-i, suma este precisă.

Domnul Nicolae Eșanu:

N-are legătură cu asta.

Domnul Grigore Cobzac:

În condițiile cînd alte modificări ce ține de cheltuieli la Curtea Constituțională, alte modificări legislative nu sînt, noi sîntem în drept să considerăm că 2 milioane jumătate de lei sînt pentru întreținerea... pentru asigurarea condițiilor de lucru și funcționalității celui de-al 7-lea membru al Curții Constituționale.

Și în acest context... așa este, apropo, eu la această întrebare nu am primit răspuns, adresînd-o ministrului finanțelor și în Comisia economie, buget și finanțe, și în plenul Parlamentului. Iată acum s-a făcut lumină și noi înțelegem pentru ce sînt 2 milioane jumătate de lei, ele sînt pentru întreținerea celui de-al 7-lea judecător al Curții Constituționale. (*Gălăgie în sală.*)

În acest context, întrebarea mea ar fi următoarea. Recent am făcut o vizită de studiu în Lituania și am avut o întrevvedere cu Președintele Curții Constituționale, care în discuția noastră foarte mîndru ne-a relatat: uitați-vă... ultimii 2 ani de zile el a economisit din bugetul Curții Constituționale cîte 10%, a refuzat chiar și automobilul de serviciu.

Pe noi un judecător ne va costa 2 milioane jumătate în plus.

Spuneți-mi, vă rog, nu a fost posibil ca aceste resurse suplimentare, chiar dacă ați hotărît că așa va fi, să fie găsite în bugetul nemajorat al întreprinderii, din alte rezerve ale bugetului Curții Constituționale?

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu la fel nu pot să răspund la întrebarea pentru ce s-au alocat acele 2 milioane suplimentar...

Domnul Grigore Cobzac:

Două milioane jumătate.

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu, 2 milioane jumătate. Dar categoric nu există nici o legătură între acest proiect de lege și bugetul care a fost aprobat pentru Curte. (*Voce nedeslușită din sală.*) Poate să nu existe, pentru că acest proiect, nu uitați că el a venit de un an în urmă în Parlament.

La momentul când s-a elaborat bugetul de stat, n-o să găsiți nici un document în care cineva ar fi solicitat... la elaborarea proiectului bugetului de stat și a bugetului Curții, alocarea mijloacelor pentru viitoarea majorare a numărului de judecători ai Curții. Deci din această perspectivă, eu pot să afirm că acele 2 milioane jumătate nu au legătură cu acest proiect.

Am spus, dacă doriți să vă răspund formalist, atunci eu pot să vă fac referință la suma de 300 și ceva, eu nu țin minte acum, este în nota informativă, care ține strict de numărul de judecători.

Eu, pur și simplu, am atenționat că majorarea numărului de judecători atrage după sine și alte cheltuieli pe care noi o să le calculăm atunci când o să implementăm această lege.

Mulțumim.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Уважаемые коллеги,

Domnule Eșanu,

у меня есть предложение: мы подходим к процедуре голосования, это последний вопрос сегодняшней повестки дня, осталось еще – вот еще Новак появился – 4 вопроса зарегистрированных...

Domnul Grigore Cobzac:

Осталось precizare la mine.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Precizarea acum.

Есть предложение более лаконично давать ответы, господин Ешану, уважаемые коллеги, более коротко задавать вопросы, чтоб мы уложились в наш установленный регламент.

Domnule Cobzac,

Poftim, precizare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Domnule Eșanu,

Eu vă cunosc ca un om foarte corect în toate acțiunile dumneavoastră în toate funcțiile publice și nici într-un caz eu nu vreau să atentez la integritatea dumneavoastră.

Dar în condițiile atunci când... eu a treia întrebare... eu am adresat-o ministrului finanțelor: pentru ce sînt aceste 2 milioane jumătate? V-am adresat-o dumneavoastră, nimeni nu poate să-mi răspundă.

Ce fel de secretomanie mai este, ... ban public?

Eu sînt deputat, eu am dreptul să cunosc asta.

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu nu știu...

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Și altă întrebare: avizul Guvernului există la acest proiect de lege?

Domnul Nicolae Eșanu:

Acesta este proiectul Guvernului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Grigore Cobzac:

Proiectul Guvernului?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Acesta este proiectul Guvernului.

Mulțumesc.

Domnul Grigore Cobzac:

Nici nu-i necesar aviz să fie?

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu îl prezint. Nu trebuie aviz, că-i proiectul Guvernului.

Domnul Grigore Cobzac:

Am înțeles.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Eșanu.

Domnule Reidman,

пожалуйста, первый вопрос.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Минуточку внимания!

Уважаемые коллеги,

осталось два вопроса.

Domnul Oleg Reidman:

Господин Ешану,

в отношении ретроактивности. Я думаю, что вы сильно обузили, сузили сильно толкование ретроактивности. Дело в том, что те условия, которые были при назначении конституционных судей, они завершились с назначением.

То есть это были условия, что их выбирают на 6 лет, это были условия, что они давали согласие, что это на 6 лет. Те люди, которые предлагали их, определяли, что это будет 6 лет. Может быть, если бы это было 9, они бы предложили других людей, более молодых и... не знаю. Так? И присягу они давали в условиях 6 лет.

Сейчас вы меняете им условия. Условия дачи согласия, условия выдвижения, условия, при которых они давали присягу.

Поэтому мне кажется, что эта ретроактивность вами сильно сужена.

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu, vorbiți despre lucruri diferite.

Noi vorbim despre retroactivitate ca aplicare a legii pentru situațiile anterioare care este interzisă de Constituție și aplicarea cu retroactiv, pentru că dacă o să mergeți pe logica asta... vă dau exemplu foarte simplu: dumneavoastră ați venit în Parlament având un salariu. Ar rezulta că, dacă se majorează salariul, este retroactiv, ceea ce este fals. Deci salariul se majorează pentru viitor. Termenul se majorează pentru viitor.

Deci eu propun să nu intrăm în această discuție, pentru că, în principiu, aici nu este subiect de discuție – poate sau nu. Întrebarea este: trebuie sau nu? Și este o întrebare legitimă.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Господин Рейдман,
пожалуйста, второй вопрос.

Domnul Oleg Reidman:

У меня нет второго вопроса, просто уточнение. Когда вы нас призываете не входить в эту дискуссию, вы тем самым признаете слабость вашей позиции, – вот о чем речь идет. Не надо нас останавливать... не входить в эту дискуссию.

Даже если увеличить им срок избрания на 9 лет – это нужно делать с момента избрания новых членов.

Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Postoico,
Poftim, prima întrebare.

Doamna Maria Postoico:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Desigur că la mine întrebare nu va fi, dar vreau să expun o constatare ca să cunoașteți, fiind ca membru al acestei comisii.

Eu încă o dată, stimați colegi, vreau să accentuez că toate aceste comisii de modificare a legislației, de concurs sînt constituite numai „de ochii lumii”, cum se spune în popor. Și cel mai grav în acest caz este că fără cunoștința de cauză a membrilor comisiei s-au introdus unele modificări, să zicem, prevederi care, de fapt, nici n-au fost discutate. Deci le-ați introdus, singuri ați recunoscut că au fost introduse după ce... nu știu de cine. (*Rumoare în sală.*)

Eu personal și rugămintea mea este: nu mai recurgeți de acum la constituirea a astfel de comisii și eu personal n-o să mai particip la activitatea acestor comisii.

Îmi pare rău că a fost după spatele membrilor comisiei acest proiect modificat, fără ca să cunoaștem noi singuri despre aceasta.

Vă mulțumesc.

Nu-mi trebuie răspuns.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă Postoico.

Mulțumesc, domnule Eșanu.

Întrebări nu-s.

Vă rog, domnule Sîrbu, prezentați raportul comisiei.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.506 din 22 decembrie 2016 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova, inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, și comunică.

Proiectul de Lege constituțional conține reglementări care vizează majorarea numărului de judecători ai Curții Constituționale de la 6 la 7, instituirea mandatului de 9 ani care nu poate fi reînnoit, precum și numirea unui judecător de către Președintele Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile constituționale și ale Regulamentului Parlamentului, Parlamentul este în drept să adopte și să dezbată un proiect de lege

constituțională după expirarea termenului de 6 luni din momentul prezentării proiectului împreună cu avizul Curții Constituționale.

Comisia juridică, numiri și imunități a constatat că termenul de 6 luni a expirat. Avizul Curții Constituționale este prezentat și este unul pozitiv.

Astfel, Curtea a constatat prin Avizul nr.7 din 6 decembrie 2016 că proiectul de lege examinat nu încalcă limitele revizuirii impuse de dispozițiile constituționale ale articolului 142 alineatul (2) din Constituție și poate fi înaintat spre examinare Parlamentului.

Astfel, comisia... la examinarea proiectului, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat avizele tuturor comisiilor permanente și avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Comisia economie, buget și finanțe, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, Comisia politică externă și integrare europeană, Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia administrație publică, Comisia mediu și dezvoltare regională, Comisia agricultură și industrie alimentară au avizat pozitiv proiectul de lege și au propus examinarea și adoptarea acestuia.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media nu a întrunit numărul necesar de voturi. Comisia drepturile omului și relații interetnice a respins acest proiect de lege.

În rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor, au propus proiectul de Lege nr.506 din 22 decembrie 2016 spre examinare și adoptare de către Parlament în primă și a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, întrebări în adresa comisiei.

Și prima intervenție – domnul Novac.

Vă rugăm frumos.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Sîrbu,

Articolul 73 din Constituția Republicii Moldova ne garantează dreptul la inițiativă legislativă. Pe de altă parte, avem articolul 65 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova care ne spune foarte clar și dau citire: „În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru dezbateri în lectura a doua, deputații, comisiile permanente și fracțiunile parlamentare pot prezenta amendamente comisiei sesizate în fond în termen de 10 zile de la data aprobării proiectului în primă lectură”.

Prin urmare, apare o întrebare logică: dacă dumneavoastră propuneți astăzi ca să fie votat în două lecturi, când noi trebuie să reușim să formulăm amendamentele acestea? Or, dumneavoastră ne încălcați dreptul nostru, avem 10 zile să formulăm aceste amendamente, să le înregistrăm, să le dezbatem și, ulterior, să fie puse, de ce nu, la vot. Eu de aceea și spun, graba asta chiar nu se înțelege, de ce? Haideți, mai meditați puțin vizavi de graba care o tot pedalați așa mai departe, avînd în vedere că nu cred că doar eu, dar și alți colegi deputați doresc să depună amendamente vizavi de acest proiect înaintat.

Domnule Sîrbu,

Sînteți aici? (*Discuții în sală.*)

Domnule Sîrbu,

Lăsați consultațiile.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate domnule deputat.

Domnul Andrian Candu:

Am încercat să-l conving, domnule Novac.

Domnul Grigore Novac:

Că trebuie, da?

Domnul Andrian Candu:

Să fiu... pentru dumneavoastră.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate domnule deputat,

Dacă aveți amendamente, sigur că ele sînt binevenite. Păcat că nu au fost înaintate pînă la acest moment amendamentele. Cel puțin, în adresa comisiei nu a parvenit timp de un an de zile nici un amendament. Și vreau să vă spun că, potrivit procedurii, în lectura a doua comisia examinează doar amendamentele ce țin de redacție.

Domnul Grigore Novac:

Domnule Sîrbu,

Știm noi destul de bine.

Domnul Serghei Sîrbu:

Dacă este vorba de amendamente... Eu vă rog frumos să nu mă întrerupeți, eu vorbesc, domnule Novac. Dacă sînt amendamente care modifică conceptul, ele urmează a fi expediate Curții Constituționale spre avizare.

Și mai mult decît atît, mîine expiră termenul acestui proiect de lege, domnule deputat, anume din aceste considerente, comisia a propus în primă și a doua lectură. (*Discuții în sală.*)

Nu, Constituția prevede: dacă legea nu a fost adoptată timp de un an, adică adoptarea inclusiv în lectura a doua. De aceea dacă aveți amendamente, spuneți-le, noi am putea să amânăm lectura a doua până mâine. Dacă are sens, dacă aveți. Dar 10 zile nu putem, că expiră termenul valabilității acestui proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Novac,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Grigore Novac:

Mai întâi de toate am o precizare.

Domnule Sîrbu,

Dumneavoastră nu ne inventați acum nouă baladele acestea. Eu știu că la capitolul „demagogii” nu vă întrece nimeni, însă eu vă spun ceea ce scrie în lege. Noi vorbim despre înaintarea amendamentelor după primă lectură. Noi la minuta în care ne aflăm acum, nu l-am votat în prima... despre care amendamente dumneavoastră întrebați ... care au fost înaintate? Nu au fost, deoarece nu a fost aprobat în primă lectură. Iată dacă îl votăm în primă lectură, după asta noi avem 10 zile, iar dumneavoastră insistați ca să ne încălcați acest drept nouă, de a înainta amendamente vizavi de acest proiect.

Și apropo, este stenograma care ulterior noi... dacă o să faceți abuz, cum ați făcut-o și până acum... asta nu am inventat-o eu și nici dumneavoastră – e scris în lege. Or, dumneavoastră nu sînteți adeptul respectării legilor? Repet, după primă lectură, 10 zile, ați înțeles, domnule Sîrbu?

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule Novac,

Am înțeles foarte bine și vreau să reiterez. În primul rînd, trebuie să respectăm articolele 141, 142 și 143 din Constituția Republicii Moldova care prevăd procedura de adoptare a unei legi constituționale și capitolul din Regulamentul Parlamentului care prevede expres amendarea Constituției Republicii Moldova și ce fel de amendamente aveți dreptul dumneavoastră, ca și deputat, să înaintați.

Și repet că există... dacă înaintați amendamente care vin să schimbe sensul proiectului de lege, atunci urmează să fie avizate de către Curtea Constituțională, dar asta este deja o nouă inițiativă.

Domnul Grigore Novac:

Domnule Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Dacă aveți amendamente...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Sîrbu,

Domnule Novac,

Vă rog frumos, dați-mi voie în calitate de moderator al acestei ședințe să fac, în primul rînd, un picuț de ordine și disciplină în sala plenului și să pun capăt acestei discuții, pe alocuri utilă, dar în același timp inutilă, deoarece există Regulamentul Parlamentului care prevede în detaliu care sînt procedurile de modificare a Constituției. Aveți dreptate, amendamentele nu se formulează în primă lectură, în același timp, să vă aduc aminte că după ce votăm în primă lectură, eu am să întreb deputații dacă vor sau nu ca... potrivit Regulamentului, doamnă Postoico, am să întreb deputații dacă vor sau nu ca Parlamentul sau ca decizia... sau mai bine-zis ca proiectul de lege să meargă sau nu în comisia sesizată în fond sau în comisia specială și asta se poate solicita cu semnătura a 25 de deputați, cum prevede Regulamentul Parlamentului. De aceea haideți să le luăm pe toate pe rînd.

Dacă mai sînt întrebări la însuși conținutul proiectului de lege, nu la forma sau procedura de aprobare a acestuia.

Doamnă Postoico,

Aveți dumneavoastră?

Poftiți.

Domnul Grigore Novac:

Domnule Președinte,

Dacă îmi permiteți, da, dumneavoastră aveți parțial dreptate. Domnul Sîrbu a spus că dacă ne uităm la data proiectului, este din data de 22.12.2016, adică un an de zile ați dormit, iar acum vreți să ne încălcați dreptul nostru care e prevăzut în lege. Iată la ce atrag eu atenția.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos. Am înțeles. Eu am să vă ghidez în procedură fără nici un fel de griji și probleme.

Vă mulțumesc foarte mult pentru încredere, domnule Novac.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei cu referire la conținut sau chiar și procedură?

Doamnă Postoico,

Vă rog frumos.

Doamna Maria Postoico:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

E adevărat, la procedură, fiindcă eu nu sînt de acord că după primă lectură de acum expiră termenul, nu. De acum procedura s-a început, prima lectură a avut... a fost votat, el este în procedura prelungită. Deci în cazul dat, chiar dacă vor fi aceste

amendamente, vor fi remise către Curtea Constituțională și înapoi el se prelungește de acum după avizul care este... nu se mai așteaptă 6 luni și nu știu ce, se prelungește procedura de discuții, de dezbateri și votul. Așa că eu aici nu sînt de acord că de acum termenul e expirat și nu mai avem termen pentru a fi dezbătut și trimis la Curtea Constituțională, în caz că vor fi aceste propuneri, modificări. Dar noi avem aceste propuneri. Și la comisia noastră, Comisia drepturile omului și relații interetnice, s-a discutat și au fost propuse.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim, domnule Sîrbu.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul de Lege nr.506 din 22.12.2016, proiect de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova și revenim la procedura de vot foarte curînd.

Și, dragi colegi,

Luînd în considerare că e 14.13, vă propun să vă luați toți locul, deoarece noi am încheiat examinarea și dezbaterile tuturor proiectelor de pe ordinea de zi. Chiar plenul Parlamentului a lucrat foarte activ, foarte productiv, în așa fel încît noi aproape că am epuizat ordinea de zi, cu excepția Orei Guvernului, care am rugat colegii, apropo, să fie... am rugat Secretariatul Parlamentului ca organizarea Orei Guvernului să fie planificată pentru 14.30.

Domnule Țap,

La 14.30 vom avea Ora Guvernului, fiindcă nu mai are rost să o facem la ora 18.00 sau 17.00, luînd în considerare că am încheiat mai repede subiectele de pe ordinea de zi.

Vă rog frumos, 2–3 minute – pauză tehnică, pînă toți deputații se așează pe la locurile lor și vom trece la procedura de vot. Numărătorii să fie foarte atenți.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

... să vă luați locul.

Și numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne anunțați prezența în sală, pe sectoare.

Vă rugăm frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 27.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Sîrbu,

Noi nu sîntem în sectorul nr.2 atît de mulți. Mai mulți de 41, cu siguranță – nu.

Domnule Gheorghe Mocanu,

Dumneavoastră sînteți... e sector mai mic, numărați mai repede, vă rugăm frumos.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Mai mic, dar foarte activ.

– 22.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 43.

Domnul Andrian Candu:

40 așezați acolo și 3 aici – 43. Cu domnul Voronin îs 44 în sector. (*Rumoare în sală.*) Îs 44 acum?

Sectorul nr.2 – 44.

Dragi colegi,

Sînt 93 de deputați în sală. 47 sînt necesare voturile pentru hotărîrile de Parlament și pentru majoritatea simplă.

Vă rog frumos să vă luați locul. Chiar nu înțeleg de ce v-ați apucat acum să vă plimbați prin sală.

Doamnă Spatari,

Noi începem votul.

Doamnă Șupac,

Vă rugăm frumos să...

Doamnă Șupac,

Veniți lîngă mine, aici, haideți să numărăm împreună.

Nu vreți? Nici unul din Prezidium nu mușcă.

Putem să trecem la procedura de vot. Însă, înainte de a trece la procedura de vot, dați-mi voie să anunț că în sală este un nou coleg de al nostru, care pînă acum nu a fost și dați-mi voie să-i urăm un bun venit, un bine a venit în Parlamentul Republicii Moldova. Este vorba de doamna Alla Mironic.

Bine ați revenit în Parlamentul Republicii Moldova. (*Aplauze.*) Nu sînteți deputat pentru prima dată și, cu siguranță, Parlamentul va avea doar de cîștigat prin prezența dumneavoastră și prin munca pe care o s-o depuneți.

Vă mulțumim foarte mult.

Și... Da, vă rog frumos, microfonul doamnei Mironic.

Vă rog.

Doamna Alla Mironic:

Eu vă mulțumesc frumos.

Am încredere în Parlament și susținerea pe... veteranilor din Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Să trecem la procedura de vot. Începem cu ordinea de zi de bază. **Subiectul nr.2 pe ordinea de zi, vot pentru lectură finală. Se anunță votul pentru adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.141 din 5 mai 2017.**

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

– 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul nr.141 din 5 mai 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost votat în lectură finală.

Cine este pentru a adopta proiectul de Lege pentru completarea unor acte legislative, proiectul nr.482 din 9 decembrie 2016, vot pentru lectura a doua, subiectul nr.3 de pe ordinea de zi de bază.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

Sectorul nr.3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 61 de voturi, proiectul de Lege pentru completarea unor acte legislative nr.482 din 9 decembrie 2016 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului pentru adoptarea în cea de-a doua lectură a proiectului de Lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”, proiectul nr.343 din 8 noiembrie 2017, subiectul nr.4 de pe ordinea de zi.

Luînd în considerare că sînt amendamentele formulate de domnul Deliu, am să-l rog foarte succint să le menționeze. Le vom pune la vot.

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Primul amendament. Articolul 1 „Scopul legii”, după cuvintele „credite bancare” se adaugă sintagma „mai ieftine”. Deci, respectiv, articolul va avea următoarea redacție: „Programul de stat „Prima casă”, facilitarea accesului persoanelor fizice la procurarea unei locuințe prin contractarea de credite bancare mai ieftine garantate parțial de stat”. Primul amendament.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut acest amendament.

Vă rog frumos, mai departe.

Domnul Tudor Deliu:

Al doilea amendament se referă la modificarea articolului 6 alineatul (1) litera b): „Participația proprie inițială este de cel puțin 5% din prețul de procurare a locuinței”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut de plenul Parlamentului acest amendament.

În continuare, domnule Deliu.

Domnule Deliu,

Gata?

Domnul Tudor Deliu:

Atît. Celelalte au fost acceptate.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Doamnă Zotea,

Dar dumneavoastră unde ați fost cînd s-a discutat despre amendamente?

Doamna Alina Zotea:

Am fost aici, domnule Președinte.

Dumneavoastră n-ați fost. Eu eram pe loc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Nu mai spuneți. La „Prima casă” și la cea de-a doua, și la a treia eu am fost.

Domnule Creangă,

Sînteți martor. (*Discuii.*)

N-am auzit ce a spus, dar cred că nici nu aș vrea să aud.

Doamna Alina Zotea:

Propun... articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins: „Scopul prezentei legi constă în facilitarea accesului persoanelor fizice la achiziția sau construcția unei locuințe prin contractarea de credite bancare garantate parțial de stat și crearea cadrului juridic pentru implementarea Programului de stat „Prima casă” (în continuare Program)”. Primul amendament.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut de plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 2 alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: „Obiectul Programului îl reprezintă locuințele sub formă de apartamente din blocurile locative sau casele de locuit individuale care urmează a fi construite de către beneficiari amplasate pe teritoriul Republicii Moldova”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut.

În continuare, vă rugăm frumos.

Doamna Alina Zotea:

Articolul... Următorul. Articolul 1 alineatul (2) cuvântul „locuințele” se substituie cu sintagma „apartamentele din blocurile locative”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru astfel de amendament, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot. Nu a fost susținut.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 3 litera a), se exclude sintagma „și care procură o locuință prin creditare”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament? Nu a fost susținut.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 3 litera c), după cuvântul „procurarea” se adaugă sintagma „sau construcția”, după cuvântul „locuințe” se adaugă cuvântul „individuale”.

Cine este pentru.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru.

Vă mulțumesc mult, doamnă Zotea, că mă ajutați.

Doamna Alina Zotea:

Articolul...

Domnul Andrian Candu:

Nu a fost susținut.

Vă mulțumim foarte mult.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 4 litera c).

Domnul Andrian Candu:

În continuare.

Doamna Alina Zotea:

Se exclude sintagma „50 la sută din”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru excluderea sintagmei „50 la sută din”. (*Rumoare în sală.*)
Nu a fost susținut.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 4 se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „În cazul contractării creditului în scopul construcției locuinței individuale să dețină în proprietate exclusivă sau comună cu soțul/soția terenul pe care urmează a fi construită locuința liber de orice grevări, să prezinte creditorului și garantului proiectul tehnic și detaliile de execuție a locuinței întocmite conform legii și să dețină autorizația de construire a locuinței valabilă, eliberată conform legii, precum și avizele și acordurile necesare conform legii”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.
Nu a fost susținut.

Vă mulțumim.

În continuare.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 6 alineatul (1) litera b), „10 la sută” se substituie cu „5 la sută”, după cuvântul „procurare” se adaugă cuvântul „construcție”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut.

Vă mulțumesc.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 6 alineatul (1) litera c), cifra „25” se substituie cu cifra „30”.

Domnul Andrian Candu:

Și cine este pentru acest amendament?

Nu este susținut de plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 6 alineatul (4), „1%” se substituie cu „0,3%”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut de plenul Parlamentului.

Vă mulțumim.

Doamna Alina Zotea:

Articolul 6 alineatul (7), după cuvântul „procurată” se completează cu sintagma „construită sau în proces de construcție”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament?

Nu a fost susținut de plenul Parlamentului.

Doamna Alina Zotea:

Deci acestea au fost, domnule Președinte, toate amendamentele. Unul dintre ele a fost susținut parțial.

Noi ne-am dorit ca acest proiect să fie unul funcțional prin amendamentele pe care le-am propus, dar rămîne să fie unul populist. De aceea Frațiunea PL nu va susține acest amendament.

Mersi. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles că nu susțineți proiectul de lege, deși ați spus că un amendament a fost susținut parțial.

Luînd în considerare că nu mai sînt alte amendamente expuse, încheiem dezbaterile și la acest proiect de lege și ce ține de amendamente.

Și supun votului adoptarea proiectului de lege în întregime, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru a adopta proiectul de Lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”, proiectul nr.343 din 8 noiembrie 2017, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 43.

Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 61 de voturi, proiectul de Lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”, proiectul nr.343 din 8 noiembrie 2017, a fost votat în lectura a doua și ultima lectură.

Să sperăm că acest proiect de lege, într-adevăr, va ajuta, în mod special, tinerii să aibă locuință.

Domnule ministru al finanțelor,

Profităm că sînteți aici și vă rugăm frumos, o bună implementare a acestui proiect de lege.

Iar Parlamentul, prin mecanismele sale de control parlamentar, vor urmări ca să fie bine implementat proiectul de lege.

Se supune votului pentru adoptarea în cea de-a doua lectură subiectul nr.5 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.344 din 8 noiembrie 2017.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 44.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 71 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.344 din 8 noiembrie 2017, a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului subiectul nr.6 de pe ordinea de zi, proiectul nr.223 din 11 iulie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.223 din 11 iulie 2017 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vom reveni la Codul aerian, deoarece sînt unele amendamente și mai repede să mergem pe alte voturi.

Subiectul nr.9 de pe ordinea de zi se supune votului, proiectul nr.294 din 2 octombrie 2017, proiectul de Lege privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 44.

Sectorul nr.3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Sîrbu,

Fracțiunea Partidului Comuniștilor n-a votat.

Vă rog frumos, să rectificați pentru stenogramă.

Sectorul nr.2.

N u m ă r ă t o r i i:

Au votat.

Bine.

– 39.

Инна,

Если ты не голосуешь, то не означает, что другие не голосуют.

Domnul Andrian Candu:

Cu 61 de voturi, proiectul de Lege privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, proiectul nr.294 din 2 octombrie 2017, a fost votat în lectura a doua și ultima. (Gălăgie în sală.)

Se supune votului subiectul nr.10 de pe ordinea de zi, proiectul nr.330 din 24 octombrie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la ajutorul social, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Cer scuze, vă rog frumos, cer scuze.

Domnul Țap vrea ceva de procedură să menționeze.

Vă rog frumos.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Am avut regulamentar amendamente și ar fi bine ca să respectăm procedura.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze.

Vă rog frumos să menționați, să dați citire amendamentelor.

Domnul Iurie Țap:

Deci în acest context, propunerea este: articolul 1 punctul 2), sintagma „activități de interes comunitar, activități ale comunității organizate, conduse și controlate de către primar” se exclude. Or, activitățile de interes comunitar nu obligatoriu trebuie să fie organizate, controlate și conduse de primar.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru a accepta acest amendament, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut de plenul Parlamentului.

Domnul Iurie Țap:

Și, în același context, articolul 15² la capitolul III² „Organizarea activităților de interes comunitar” și articolul 15³ „Responsabilitățile primarului în desfășurarea activităților de interes comunitar”, care contravin Legii nr.435 privind descentralizarea administrativă, Cartei Europene, se propune să fie excluse.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut de plenul Parlamentului.

Vă mulțumim foarte mult.

Și luând în considerare că nu mai sînt alte amendamente, voi supune votului adoptarea proiectului de lege în întregime.

Dragi colegi,

Se supune votului pentru adoptarea în cea de-a doua lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la ajutorul social, proiectul nr.330 din 24 octombrie 2017.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul nr.330 din 24 octombrie 2017 a fost votat în lectura a doua.

Se supune votului pentru adoptarea în cea de-a doua lectură a proiectului de Lege privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, proiectul nr.406 din 20 octombrie 2016, subiectul nr.11 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, se adoptă în lectura a doua și ultima proiectul de Lege privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, proiectul nr.406 din 20 octombrie 2016.

Se supune votului pentru a aproba...

Domnule Boțan,

Vreți ceva să menționați?

Următorul proiect încă nu l-am anunțat.

Următorul proiect care se supune votului este subiectul nr.13 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege privind Concepția securității informaționale a Republicii Moldova, pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

Atunci, 19 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Cu 62 de voturi, proiectul de Lege privind Concepția securității informaționale a Republicii Moldova, proiectul nr.396 din 10 octombrie 2016, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul nr.367 din 13 septembrie 2016, proiectul de Lege cu privire la sistemul administrației penitenciare, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul nr.367 din 13 septembrie 2016 cu privire la sistemul administrației penitenciare a fost votat în lectura a doua și ultima.

Revenim la subiectul nr.7 de pe ordinea de zi, proiectul nr.36 din 21 februarie 2017, proiectul Codului aerian al Republicii Moldova.

Au fost câteva amendamente.

Domnule Țap,

Vă rog frumos.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Pornind de la faptul că pe parcursul textului se utilizează noțiunea de „servicii aeroportuare și de navigație aeriană” și, respectiv „tarife și taxe pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană” și, totodată, voi atenționa asupra recomandărilor grupului de lucru care a fost creat în mai 2015. În concluzie și, în special, la recomandări, autoritățile statului care, de fapt, erau Ministerul Justiției, CNA-ul, SIS-ul, altele au recomandat să fie definite clar serviciile aeroportuare și tarifele în acest sens. Iată de ce la capitolul I articolul 5 „Definiții” se propun două noțiuni conform ordinii alfabetice:

1) „Servicii aeroportuare și de navigație aeriană – servicii puse la dispoziția operatorului aerian legate de aterizarea, decolarea, iluminarea, gararea, securizarea aeronavelor, precum și servicii aferente deservirii pasagerilor, bagajelor, mărfurilor și poștei”.

Este în esență cel care se regăsește în metodologia aprobată de Guvern și în Legea aviației civile din 1997. Și al doilea:

2) „Tarife pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană – prelevare obținută în beneficiul entității de administrare a aeroportului și plătită de către utilizatorii aeroportului pentru utilizarea facilităților și serviciilor legate de aterizarea, decolarea, iluminarea, gararea, securizarea aeronavelor, precum și servicii aferente deservirii pasagerilor, bagajelor, mărfurilor și poștei”.

Mulțumesc.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut acest amendament.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnule Lipskii, ați avut și dumneavoastră amendamente. Dacă vreți să le supunem votului? Insistați?

Domnul Oleg Lipskii:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc.

Deci articolul 8 alineatul (6) de expus în următoarea redacție: „Asigurarea finanțării activității autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile se efectuează din bugetul de stat”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut acest amendament.

Rog, în continuare.

Domnul Oleg Lipskii:

Articolul 20 alineatul (1) de completat cu sintagma: „Cerința de înregistrare și determinare a navigabilității nu se aplică aparatelor de zbor ultrașoare”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament, rog să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut amendamentul.

În continuare.

Domnul Oleg Lipskii:

Articolul 22 alineatul (3) de completat cu sintagma: „Autorizarea personalului aeronautic nu se aplică piloților aparatelor de zbor ultraușoare”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru acest amendament, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut.

Vă mulțumesc.

Domnul Oleg Lipskii:

Articolul 31 alineatul (2) se abrogă. Este vorba de „aeronaive complexe”. Noțiunea nu este stipulată concret în lege, dar apare pe parcursul legii. Deci noțiunea nu este, pe urmă ea apare în lege, nu e dată la început.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru a accepta acest amendament, rog să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Lipskii,

În continuare.

Domnul Oleg Lipskii:

Articolul 32 alineatul (4) de completat cu sintagma: „Operațiunile comerciale realizate de către piloții aparatelor de zbor ultraușoare nu sînt supuse reglementării speciale din partea autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru a susține acest amendament, rog să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, ultima.

Se propune la Anexa nr.2, Anexa nr.2¹ „Aparate de zbor ultraușoare scutite de regimul de reglementare și administrare: parașută, parapantă, parapantă cu motor, deltaplan, deltaplan cu motor, planer cu masa de construcție sub 115 kg, avion, helicopter, autogir cu masa de construcție sub 115 kg, aparatul de zbor fără pilot la bord cu masa operativă sub 150 de kg, orice alt aparat de zbor ultraușor sau aeronavă ușoară cu masa de construcție sub 115 kg”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru a accepta acest amendament, rog să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut nici acest amendament.

Vă mulțumesc foarte mult.

Luînd în considerare că nu mai sînt alte amendamente, voi supune votului în întregime acest proiect. Pentru lectura a doua este votul.

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

Domnule Sîrbu,

Votăm.

Cine este pentru, rog să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm, rezultatul pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul Codului aerian al Republicii Moldova, proiectul nr.36 din 21 februarie 2017 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului... înainte de a supune votului în întregime proiectul de Lege cu privire la Serviciul Vamal, proiectul nr.102 din 14 martie 2016, subiectul nr.12 de pe ordinea de zi, am să dau cuvîntul colegilor care au avut amendamente și care au insistat ca acestea să fie puse la vot.

Domnule Boțan,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc mult, domnule Președinte.

La acest proiect au fost mai multe amendamente, o parte au fost acceptate, altele – nu. În contextul faptului că noi deja am adoptat Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare, anterior am votat Legea cu privire la statutul funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne în privința instituirii unui concept unic asupra denumirii gradelor speciale, propunem

ca gradele speciale să nu mai fie militare, iar denumirile militare să fie doar apanajul celor din structurile militare.

Astfel, articolul 17 propunem să fie expus în următoarea redacție: „Gradele speciale și funcțiile în Serviciul Vamal, gradele care vor fi corespunzătoare cu celelalte grade care sînt în legile privitoare la funcționarii publici cu statul special din celelalte domenii. Gradele speciale ale Serviciului Vamal sînt următoarele: inspector al Serviciului Vamal, inspector superior al Serviciului Vamal, inspector principal al Serviciului Vamal, comisar al Serviciului Vamal, comisar principal al Serviciului Vamal, comisar-șef al Serviciului Vamal, chestor al Serviciului Vamal, chestor-șef al Serviciului Vamal, chestor general al Serviciului Vamal”. Și, ulterior, în text, toate aceste noțiuni corespunzător se înlocuiesc... denumirile militare cu noțiunile pe care le-am specificat.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru a accepta acest amendament, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut amendamentul.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Boțan.

Domnul Roman Boțan:

Și un alt amendament. În articolul 28... menționez că acest amendament a fost coordonat atît cu reprezentanții Serviciului Vamal, cît și ai Ministerului Finanțelor, în condițiile de accedere în calitate de funcționar vamal. Sînt mai multe condiții. La alineatul (1) din amendament, la litera b) una din condiții este faptul că să posedă limba română. În conformitate cu blocul de constituționalitate, ulterior în cadrul comisiei a fost substituit cu noțiunea „limbă de stat”.

Vă rog să propuneți acest amendament spre vot.

Domnul Andrian Candu:

Cine susține acest amendament, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținut amendamentul.

Vă mulțumesc foarte mult.

Luînd în considerare că domnul Boțan nu mai are alte amendamente, rog frumos, domnule Casian, dumneavoastră ați avut...

Domnule Casian,

Cer scuze, vă rog frumos, amendamentele dumneavoastră.

Domnul Ion Casian:

Da, domnule Președinte,

Am și eu un amendament la articolul 17, în vederea excluderii formulelor militariste în denumirea gradelor personalului din Serviciul Vamal.

Deci propun ca gradele speciale în Serviciul Vamal să fie următoarele: „Articolul 17. Agent al Serviciului Vamal, agent superior al Serviciului Vamal, agent principal al Serviciului Vamal, inspector al Serviciului Vamal, inspector superior al Serviciului Vamal, inspector principal al Serviciului Vamal, consilier al Serviciului Vamal, consilier superior al Serviciului Vamal și consilier principal al Serviciului Vamal”.

Și, respectiv, alineatul (2) „Funcțiile din Serviciul Vamal și gradele speciale corespunzătoare acestor funcții se grupează astfel:

– Efectivul de comandă mediu: agent al Serviciului Vamal, agent superior al Serviciului Vamal, agent principal al Serviciului Vamal;

– Efectivul de comandă superior: inspector al Serviciului Vamal, inspector superior al Serviciului Vamal, inspector principal al Serviciului Vamal;

– Efectivul de comandă suprem: consilier al Serviciului Vamal, consilier superior al Serviciului Vamal și consilier principal al Serviciului Vamal”.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru a accepta aceste amendamente, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu au fost susținute de plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Trecem la procedura de vot pe acest proiect de lege, lectura a doua.

Se supune votului adoptarea în cea de-a doua lectură și ultima a proiectului de Lege cu privire la Serviciul Vamal nr.102 din 14 martie 2016.

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

– 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul de Lege nr.102 din 14 martie 2016 cu privire la Serviciul Vamal a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului subiectul nr.16 de pe ordinea de zi de bază, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Proiectul nr.291 din 27 septembrie 2017. Vot pentru lectura întâi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Marea majoritate a celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Comisia, vă rugăm frumos să purcedeti la examinarea și pregătirea acestuia pentru lectura a doua.

Se supune votului pentru prima lectură inițial subiectul nr.17, proiect de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Serbia și membrii Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est privind sediul Secretariatului Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est. Proiectul nr.364 din 27 noiembrie 2017.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Și se propune ca acest proiect de lege să fie votat și în cea de a doua lectură și ultima.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 27.

Sectorul nr.2 – 44.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 94 de voturi, proiectul de Lege nr.364 din 27 noiembrie 2017, proiect de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Serbia și membrii Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est privind sediul Secretariatului acestei Inițiative a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului subiectul nr.18, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Proiectul nr.328 din 24 octombrie 2017.

Cine este pentru prima lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Mulțumim foarte mult.

Rog Comisia juridică, numiri și imunități, și Comisia protecție socială, sănătate și familie să pregătească deja proiectul de lege pentru cea de a doua lectură.

În continuare, se supune votului subiectul nr.19 de pe ordinea de zi, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Proiectul nr.361 din 23 noiembrie 2017.

Cine este pentru a aproba acest proiect de lege în prima lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Am ajuns la subiectul nr.20 de pe ordinea de zi, proiectul nr.506 din 22 decembrie 2016, proiectul de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova.

Este cunoscută procedura de examinare, dezbatere și vot a legilor de modificare a Constituției. Voi supune votului inițial aprobarea acestuia în prima lectură. Prima lectură se aprobă cu votul majorității deputaților prezenți în sală. După care am să întreb deputații, dacă consideră că sînt temeiuri pentru ca acest proiect de lege să fie trimis înapoi în comisie pentru formularea amendamentelor sau nu.

Decizia în privința trimiterii acestui proiect de lege în comisie se aprobă cu 25 de voturi. În situația în care sînt 25 de voturi, voi fi obligat să trimit în comisie acest proiect de lege cu mențiunea că sînt 15 zile la dispoziție pentru formularea amendamentelor. Amendamentele, felul amendamentelor, cum sînt formulate, ce fel de amendamente, este prevăzut clar în Regulamentul Parlamentului care sînt aceste amendamente care pot fi formulate, luînd în considerare avizul Curții Constituționale. Dar să trecem pe etape.

Dragi colegi,

Proiectul de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova nr.506 din 22 decembrie 2016.

Cine este pentru aprobarea acestuia în prima lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Întreb Parlamentul, considerați că am putea să trecem la vot în cea de a doua lectură sau este necesar timp de 15 zile formularea amendamentelor?

Rog frumos fracțiunile să se expună.

Doamnă Greceanîi,

Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi sîntem ...

Domnul Andrian Candu:

Da, spuneți.

Doamna Zinaida Greceanii:

Amîndoi odată? Noi sîntem pentru remiterea și susținem remiterea acestui proiect în comisie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanii:

Pentru amendamente.

Domnul Andrian Candu:

Luînd în considerare că o fracțiune solicită, atunci am să pun la vot.

Cine este pentru ca acest proiect de lege să fie trimis în comisie pentru formularea amendamentelor în decurs de 15 zile, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, pentru stenogramă este important, să ne spuneți numărul voturilor.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Sectorul nr.2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 2.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Sînt 29 de voturi. Respectiv, potrivit alineatului (2) din articolul 81 „Transmiterea proiectului de lege constituțională comisiei speciale sau comisiei permanente sesizate în fond”, care spune în felul următor: „În cazul în care cel puțin 25 de deputați”, dar noi avem 29, „cer transmiterea proiectului de lege constituțională comisiei sesizate în fond, Președintele dispune aceasta. În caz

contrar, proiectul se pune la vot în a doua lectură”. Respectiv, proiectul de lege va fi expediat Comisiei juridice, numiri și imunități.

Vreau, însă, să vă atrag atenția că, potrivit articolului 82 din Regulamentul Parlamentului, în a doua lectură sînt dezbătute amendamentele care trebuie transmise comisiei în termen de 15 zile maximum, vor fi dezbătute doar amendamentele care sînt depuse și semnate de minimum 5 deputați. Și ele trebuie să se refere doar la redactarea textului, modificări care nu afectează esența prevederilor propuse de autor, omiterea unor articole sau părți de articole dacă acestea nu afectează esența proiectului. Acestea sînt limitele caracterului amendamentelor.

Vă mulțumesc foarte mult.

Comisia, vă rugăm frumos să pregătiți proiectul de lege pentru cea de a doua lectură.

Da, vă rog frumos de procedură, domnule Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Eu am o întrebare: cum rămîne, atunci, cu prevederile articolului 143 din Constituție, care expres prevede că, dacă de la prezentarea inițiativei cu privire la modificarea Constituției Parlamentul nu a adoptat timp de un an legea constituțională corespunzătoare, propunerea se consideră nulă?

Mîine se împlinește fix un an de cînd proiectul a fost înregistrat. Așa că eu nu cred că amendamentele se vor încadra de acum în prevederile acestui articol.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Dar noi numai ce am adoptat proiectul de lege în prima lectură.

Domnul Tudor Deliu:

Păi, nu a fost adoptat.

Domnul Andrian Candu:

Ăla e aprobat, adoptat.

Domnul Tudor Deliu:

Păi, da.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, domnule Eșanu, dumneavoastră sînteți unul dintre cei mai buni specialiști în drept constituțional...

Domnul Tudor Deliu:

Da, chiar vă rog. Chiar, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

... vă rugăm frumos să vă expuneți opinia din partea Guvernului și a Ministerului Justiției, și a castei juriștilor buni. Vă rugăm frumos.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim, domnule Președinte.

Eu nu pretind să expun o poziție din partea castei juriștilor, din partea ministerului sper că am mandatul domnului ministru să vorbesc. Legea constituțională, după mine, trebuie să fie interpretată în sensul că, într-un an, trebuie să fie adoptată legea constituțională. Dar există și unii care au o altă opinie.

Eu personal consider că într-un an trebuie să fie adoptată legea constituțională. Mai mult decât atât, eu cred că ea trebuie adoptată astăzi, pentru că ea a intrat pe data de 22, a început să curgă termenul pe 22 și, conform regulilor de calculare, expiră în aceeași zi a ultimului an al termenului. Deci 22 decembrie este un an în care se împlinește și deci doar astăzi.

Dar Curtea Constituțională, din câte cunosc eu, nu are o hotărîre la acest capitol în care să stipuleze expres dacă trebuie să fie adoptată într-o lectură sau să fie adoptată o lege constituțională.

Domnul Andrian Candu:

Ne îndreptăm privirile spre alt reprezentant al castei juriștilor celor buni.

Domnule Creangă,

Vă rugăm frumos, din experiența pe care o aveți dumneavoastră ca șef al Direcției generale juridice.

Vă rog frumos.

Domnul Ion Creangă – șeful Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Deci termenul constituțional stabilit de un an este sau se referă la adoptarea definitivă a proiectului de lege. Pînă în prezent, nu a fost nici o experiență în Parlament încît să fie adoptată o lege după acest termen, proiectele deveneau nule.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Comisia juridică, numiri și imunități. Vă rog frumos, doamnă Apolschii, dumneavoastră interpretarea care eventual ați mai discutat-o în Comisia juridică, numiri și imunități.

Doamna Raisa Apolschii:

Domnule Președinte,

De fapt, părerea noastră coincide cu cea a domnului Creangă în cazul de față vizavi de procedură și de cerințele Constituției. Deja rămîne la latitudinea Parlamentului ce facem.

Domnul Andrian Candu:

Atunci, dragi colegi, preiau responsabilitatea, să pun la vot cu aparenta nerespectare a Regulamentului, dar cu respectarea a celor 3 opinii ale celor juriști buni și a Constituției, articolul 143 din Constituție, care este mai presus de Regulamentul Parlamentului.

Dragi colegi,

Vă rog frumos, foarte mare atenție, voi supune votului pentru cea de-a doua lectură a legii constituționale.

Rog frumos amendamentele... (*Rumoare în sală.*) Data viitoare.

Articolul 143 din Constituție și din interpretarea colegilor juriști din Parlament ne obligă să votăm în cea de-a doua lectură astăzi.

Iată de ce, dragi colegi, supun votului pentru adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova, proiectul nr.506 din 22 decembrie 2016, vot pentru a doua lectură. (*Discuții.*)

Pe mine mă obligă Constituția, domnule Novac. (*Rumoare în sală.*)

Comisia juridică, numiri și imunități a propus votul pentru două lecturi, a doua lectură fiind lectură finală.

Vă atrag atenția, ca votul să fie considerat și legea să fie adoptată sînt necesare 2/3 pentru lectura a doua – 67 de voturi. 67 de voturi.

Cine este pentru a adopta proiectul de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova nr.506 din 22 decembrie 2016, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 31.

Domnul Andrian Candu:

Încă o dată.

N u m ă r ă t o r i i:

... unu.

Domnul Andrian Candu:

Unu – n-am înțeles.

Voce din sală:

– 31.

Domnul Andrian Candu:

– 31.

Sectorul nr.3? (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

– 18.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.4...

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 18.

În total – 53 de voturi. Proiectul de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova nr.506 din 22 decembrie 2016 nu a fost susținut.

Dragi colegi,

Continuăm cu exercițiul de vot. Trecem la suplimentul la ordinea de zi, și anume subiectul nr.1 din supliment, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.367 din 4 decembrie 2017, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

– 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.367 din 4 decembrie 2017, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului pentru a adopta în cea de-a doua lectură proiectul de Lege nr.311 din 13 octombrie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și

completarea unor acte legislative, subiectul nr.2 din suplimentul la ordinea de zi.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

– 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 61 de voturi, proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative nr.311 din 13 octombrie 2017 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului ultimul proiect de lege de pe ordinea de zi de astăzi din supliment, subiectul nr.6, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova, proiectul nr.395 din 7 octombrie 2016, vot pentru lectură finală.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 39.

– 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul nr.395 din 7 octombrie 2016 a fost votat în lectură finală.

Dragi colegi,

Au fost supuse votului toate proiectele de legi și toate subiectele care au fost examinate astăzi.

Doamnă Buliga,

Vă rog frumos, de procedură.

Poftiți.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Președinte,

Aveam o rugămintă, poate examinăm astăzi încă un proiect-două de legi din agenda de mâine.

Domnul Andrian Candu:

Nu. Vă mulțumim frumos.

Doamna Valentina Buliga:

Nu?

Domnul Andrian Candu:

Nu, că deputații sînt pregătiți pentru mâine, dosarele sînt pentru mâine.

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu rog colegii din Comisia juridică, numiri și imunități, la ora 16.00, în biroul 517, o să avem o ședință.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

La ora 16.00, Comisia juridică, numiri și imunități își desfășoară activitatea.

Domnule Hotineanu,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Eu rog membrii Comisiei cultură, educație cercetare, tineret, sport și mass-media să ne întrunim aici, pe partea stîngă, chiar acum, la o ședință a comisiei cu un subiect cu referire la proiectul Legii o sută...

Domnul Andrian Candu:

Comisia domnului Hotineanu, mai bine zis, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, vă rog frumos, aici se întrunește.

Și Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Creangă,

Vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați membri ai Comisiei economie, buget și finanțe,

Vă aduc la cunoștință că mâine, la ora 9.00, în biroul 915, se va desfășura ședința comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Comisia economie, buget și finanțe – mâine, la ora 9.00.

Vă mulțumim frumos.

În continuare, dragi colegi, purcedem la Ora Guvernului. Avem și colegii din Guvern, care sînt alături de noi. Numai puțin, să se retragă cei care vor să se retragă.

Dragi colegi,

Ora Guvernului. Vă rog frumos.

Toți cei care au rămas în sala plenului, rog frumos puțină liniște, ca să începem Ora Guvernului.

Și prima chestiune care va fi discutată este prezentarea unei informații referitor la îndeplinirea recomandărilor grupului de lucru privind problemele legate de concesionarea activelor Aeroportului Internațional Chișinău.

Subiectul a fost ridicat de domnul Țap și a fost adresat Agenției Proprietății Publice, care înțeleg că este reprezentată de...

Vă rog frumos, la tribuna principală, doamna Dorina Cebotarean, director adjunct al Agenției.

În sală înțeleg că există și... este și doamna Maria Șendilă, șef Direcție parteneriat public-privat. Dacă va fi nevoie, va interveni și ea cu informație.

Domnule Țap,

Raportorii sînt prezenți.

Vă rugăm frumos la tribuna principală, pentru a prezenta această informație.

Doamna Dorina Cebotarean – *director adjunct al Agenției Proprietății Publice:*

Stimate domnule Președinte,

Domnilor deputați,

Onorată asistență,

Necesitatea modernizării Aeroportului Internațional Chișinău a fost dictată de realitățile timpului raportate la cerințele în creștere ale cetățenilor Republicii Moldova și ale oaspeților țării noastre, precum și de exigențele internaționale în materie de infrastructură și servicii aeroportuare.

Oportunitatea transmiterii în concesiune a Aeroportului Internațional Chișinău a fost determinată de Guvern prin Hotărârile nr.438/2012 și nr.321/2013. (*Gălăgie în sală.*) Urmare a procedurilor derulate, în conformitate cu Legea cu

privire la parteneriatul public-privat, Legea cu privire la concesiuni și actele normative menționate, la 30 august 2013 a fost semnat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent acestora.

Conform contractului, concesionarul și-a asumat obligația realizării investițiilor în valoare totală de cel puțin 244,2 milioane de euro pe etape, în funcție de creșterea fluxului de pasageri deserviți, mișcările de aeronave pe Aeroport și transportul cargo. Executarea obligațiilor contractuale de către concesionar – SRL „Avia Invest” este monitorizată de concedent prin intermediul Comisiei de monitorizare.

Urmare a examinării investițiilor efectuate de concesionar pînă la 31 decembrie 2016, comisia a acceptat investiții în sumă totală de 61,8 milioane de euro efectuate preponderent în modernizarea pistei și iluminarea aerodromului, reabilitarea și extinderea terminalului, construcția parcării auto și alte lucrări conexe accesorii colaterale.

De asemenea, Comisia de monitorizare a constatat că pînă la data de 25 august 2017 volumul lucrărilor efectuate și date în exploatare se estimează la 47,7 milioane de euro.

Investițiile efectuate de concesionar sînt reflectate în situațiile financiare pentru perioada corespunzătoare de raportare prezentate Biroului Național de Statistică și confirmate prin rapoarte de audit și rapoarte de constatare tehnico-economică întocmite de experți licențiați.

Legalitatea deciziilor privind concesiunea activelor aflate în gestiunea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent și respectarea procedurilor de atribuire a contractului de concesiune a fost verificată de autoritățile competente ale statului, fiind reconfirmată oportunitatea concesiunii Aeroportului și înaintate recomandări privind necesitatea actualizării legislației în domeniul concesiunilor, reexaminarea regulamentului Comisiei de monitorizare și a componenței acesteia, precum și examinarea posibilităților de renegociere a taxelor aeroportuare.

Conform practicii internaționale, taxa de modernizare constituie una din taxele aeroportuare percepute de companiile administratoare de aeroporturi pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare și modernizarea obiectivelor aeroportuare, mecanism determinat și de Organizația Internațională a Aviației Civile, membră a căreia este și Republica Moldova.

Lipsa devierilor de la cadrul normativ care ar afecta esențial procedura de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău a fost determinată prin Hotărîrea Parlamentului nr.227/2013 și reconfirmată prin Hotărîrea nr.260 din 8 decembrie 2016 privind Raportul Comisiei de anchetă pentru evaluarea exercitării atribuțiilor autorităților statului în procesul de monitorizare a executării angajamentelor care derivă din contractul de concesiune a activelor Aeroportului și a terenului aferent.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Țap,

Poftim, întrebare.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Mai întâi voi preciza.

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră ați luat cunoștință de Raportul Grupului de lucru care a fost creat în mai 2015 și în octombrie 2015 a prezentat acest raport. L-ați citit?

Doamna Dorina Cebotarean:

Nu, eu personal n-am citit acest raport. Doar avem recomandările la care m-am referit în materie de renegociere a taxelor aeroportuare. Raportul, după câte cunosc eu, a fost cu grif „restricționat”. Eu personal nu am luat cunoștință de raport și de concluziile raportului.

Domnul Iurie Țap:

Deci mie îmi pare rău că dumneavoastră trebuie să răspundeți. Doar că, am precizat, invitat a fost ministrul economiei care este responsabil de politici, conform Constituției, și am insistat în repetate rânduri.

Or, Raportul Grupului de lucru este un raport prezentat de autoritățile competente ale statului în care au intrat, atenție: Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, alte autorități competente. Acest raport pe circa 100 de pagini are... 11 concluzii și 12 recomandări.

Voi atenționa doar la 2 recomandări foarte importante.

Prima ține de renegocierea contractului pe 11 subiecte.

Și a doua foarte importantă de a aduce starea investitorului în concordanță cu prevederile hotărârii Guvernului, în special, capitalul social al căreia trebuie să constituie 30 de milioane de euro.

Or, astăzi, la 4 ani de la concesionare și la 2 ani de la acest raport, proprietarul sau fondatorul este în off-shore, atenționez Guvernul și Centrul Național Anticorupție și solicit și Procurorului General să se documenteze în acest sens, pentru că, de fapt, Ministerul Economiei și Guvernul acoperă ilegalități serioase.

Și îmi pare rău, o să repet, dar dumneavoastră nu ați răspuns la întrebarea pe care am adresat-o. Regret mult și întrebarea rămîne pentru Guvern, pentru ministrul economiei, pentru sesiunea de primăvară.

Dumneavoastră vă mulțumesc.

Doamna Dorina Cebotarean:

Și eu.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă Cebotarean.

Și îl invităm la tribuna principală pe domnul ministru Armașu.

Domnule ministru, (*Voce nedeslușită din sală.*)

ОТВЕТ НА ВОПРОС ПО ЗАПРОСУ ГОСПОДИНА ЦАПА.

Domnul Octavian Armașu:

Dar întrebarea care este?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Prezentați informația referitor la beneficiarii finali ai creditului alocat de către Banca Națională a Moldovei și Banca de Economii în noiembrie 2014 și martie 2015.

Domnul Octavian Armașu:

Cred că voi putea să adaug foarte puțin la răspunsul scris care l-am dat, și anume că, de fapt, administratorul acestui credit... creditul de urgență a fost acordat de Banca Națională în baza unei garanții emise de Guvern. Garanția... a fost unul de ordin general pentru tot creditul. Felul cum a fost alocat și suma calculată a creditului a fost făcută de Banca Națională.

În scrisoarea noastră noi facem și referință la comunicatul Băncii Naționale care, de altfel, dezvăluie, în măsura în care îi permite legea, această informație, și anume că pentru plata depozitelor persoanelor fizice au fost transferate: Băncii de Economii – 4 miliarde 200, Băncii Sociale – 2 miliarde și Unibank – 700 de milioane.

Pentru plata depozitelor conturilor curente ale persoanelor juridice și a instituțiilor financiare bancare: 6,3 miliarde – la Banca de Economii, 1,4 miliarde – la Banca Socială, 1,6 miliarde – la Unibank. Cam... deci în total ar fi: 10,6 miliarde – la Banca de Economii, 3,4 miliarde – la Banca Socială și 2,3 miliarde – la Unibank.

Asta este informația cu caracter public. După toate... Banca Națională are anumite limitări în ceea ce ține de dezvăluirea informației, secretului bancar și au considerat că atîta informație pot face public.

Ministerul Finanțelor mai multă informație nu deține la acest subiect.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Domnule ministru,

Mulțumesc pentru acest răspuns.

Da, într-adevăr, am câteva răspunsuri, doar că ele sînt mult prea birocratice.

Și o să precizez mai întîi. Atunci cînd Guvernul, prin angajarea răspunderii, a transformat, a convertit garanția de stat în datorie publică, Guvernul a realizat o analiză? Acești bani, aceste fonduri, cum au fost alocate? Cum Guvernul „cu ochii închiși” putea să acopere 13 miliarde 500 de milioane? Eu nu întreb Banca Națională, pentru că odată convertită garanția de stat în datorie publică, domnule ministru, ea devine de interes public. Or, aceste datorii sînt acoperite din bugetul public, de contribuabili și eu, ca deputat, și cetățenii pe care îi reprezint trebuie și să cunoască și eu întreb, am precizarea: Guvernul a făcut această analiză sau nu?

Domnul Octavian Armașu:

Deci suma finală care a fost, să zicem așa, recapitalizarea Băncii Naționale a fost făcută în baza sumei creditului de urgență care a fost verificat și de Banca Națională, astfel încît au fost verificate eventuale careva părți afiliate posibili beneficiari și pe cei pe care Banca Națională i-a identificat, ei au fost excluși din această sumă și, practic, a rămas suma care Banca Națională ne-a confirmat ca una drept eligibilă și cu această sumă Guvernul a recapitalizat Banca Națională.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnul Octavian Armașu:

Dar ca să fac o precizare la retorica pe care ați folosit-o dumneavoastră: nu s-a făcut nimic „cu ochii închiși”. Și ceea ce am făcut noi, am executat o garanție bancară care era, de altfel, necondiționată, ea nu avea careva precondiții că mai întîi trebuie să facem una, apoi alta. Noi unica ce trebuia să facem – să verificăm, adică să primim confirmarea Băncii Naționale că aceasta este suma care legal a fost folosită pentru plata depozitelor, fără implicarea unor interese ale părților afiliate.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc și pentru acest răspuns.

Domnule ministru,

Atunci un scurt comentariu. Guvernul era obligat, de fapt, să vină în Parlament să discutăm acest subiect public, el este unul de importanță majoră.

Doi. Experții din domeniu au vorbit despre mai multe variante și partenerii de dezvoltare, de fapt, nu au insistat pe această formulă. Și voi preciza, raportul Kroll, la pagina 58 vorbește despre faptul că după 13 noiembrie 2014, atunci cînd a fost aprobată Hotărîrea de Guvern nr.938 care a servit drept bază, drept temei, ori hotărîre secretă, au urmat plasamente interbancare enorme și atunci de ce

Victoriabank care a plasat în 19, 20 sau 24 peste 2 miliarde de lei sau alți agenți privați care știau că Banca de Economii este, de fapt, în stare de faliment? De ce Guvernul își asumă aceste responsabilități private, domnule ministru? Această analiză Guvernul era obligat să o facă. Dacă, da, admitem că era vorba despre acea companie, pare-mi-se CNAM, poate altele, de aceea și am întrebat care sînt beneficiarii? Da, aici trebuia, și dacă vorbim de persoanele fizice, la sigur, trebuia, dar trebuia să ni se spună clar: iată este suma persoanelor fizice era, după cîte eu știu de 6 miliarde, mai era ceva cu întreprinderi de stat, dar acoperirea pentru instituțiile financiar-bancare, de fapt, aceasta este o ilegalitate care urmează autoritățile competente ale statului să răspundă. De aceea pentru mine este de neînțeles de ce Guvernul și-a asumat pentru persoane care pe propriul risc, de fapt, aceasta a fost o afacere dubioasă, pentru că hotărîrea secretă... Și aici poate să apară întrebarea: cum anumiți agenți economici au aflat despre această hotărîre?

Și vă mulțumesc pentru răspuns, dar încă o dată s-a confirmat că Guvernul, de fapt, a făcut-o în grabă și, de fapt, nu a viciat, dar a afectat interesele cetățenilor și eu totuși voi reveni la acest subiect. Or, banii care sînt plătiți din bugetul public, domnule ministru, dumneavoastră știți foarte bine și eu aș ruga pentru viitor răspunsurile să fie conform legale, pentru că principiul transparenței este unul esențial al unei societăți democratice. Și printre cele 28 de condiții, dumneavoastră știți foarte bine, se conțin mai multe care țin și de problema corupției și, în special, problema atragerii la răspundere a tuturor celor care au participat, dar și evaluarea corectă a acestui fenomen.

Mulțumesc.

Domnul Octavian Armașu:

Stimate domnule deputat,

Am să vin și eu dar cu niște comentarii. În primul rînd, eu am fost cu acest proiect de Lege privind recapitalizarea Băncii Naționale sau executarea garanției bancare, am fost în cîteva comisii parlamentare unde s-a discutat destul de public, atîta doar că Parlamentul a întîrziat să adopte această lege și noi am fost nevoiți să o adoptăm prin asumare de răspundere ca să deblocăm situația financiară.

Al doilea moment. Ministerul Finanțelor nu este un organ de investigație. Noi, acțiunile noastre, ne bazăm pe informația pe care ne-o prezintă alte instituții ale statului. În cazul de față, noi decizia am luat-o în baza informației pe care ne-a pus-o la dispoziție Banca Națională. Respectiv, dacă dumneavoastră sînteți în cunoștință de cauză de anumite lucruri, n-aveți decît să sesizați organele competente care au competența de a face investigații. Dacă se va dovedi că lucrurile stau altfel, înseamnă că vom merge să recuperăm acești bani de la alte persoane care se găsesc vinovate. Dar asta iarăși va fi urmare... exact cu asta se ocupă Compania „Kroll” – să identifice pe cei vinovați de această situație, să regăsească legăturile de cauzalitate, în baza cărora noi să avem o strategie de recuperare a acestor bani, să-i tragem la răspundere pe cei care se fac vinovați.

Dar în momentul acela, într-adevăr, noi trebuia să depășim situația în care Banca Națională era decapitalizată, în care Banca Națională nu avea capacitatea să-și exercite pe deplin funcțiile de regulator al pieței financiar-bancare și funcțiile de intervenție pe piața monetară, în felul acesta noi am rezolvat această situație. Și încă o dată vă fac trimitere la primul raport al Fondului Monetar Internațional, unde o să găsiți negru pe alb scris că această acțiune – recapitalizarea Băncii Naționale sau emisia valorilor mobiliare în baza garanției de stat – era o precondiție pentru semnarea Acordului cu Fondul Monetar Internațional.

Domnul Iurie Țap:

Domnule ministru,

Condiția sau precondiția, într-adevăr, era de a găsi soluții. Care soluții...

Domnul Octavian Armașu:

Nu, acum dumneavoastră... aceasta e interpretarea dumneavoastră. Este exact scris ceea ce am spus eu.

Domnul Iurie Țap:

Bine.

Domnul Octavian Armașu:

Executarea garanției bancare prin emisie de valori mobiliare de stat.

Domnul Iurie Țap:

Domnule ministru,

Să depășim aceasta, dar vroiam totuși, ceea ce v-am evidențiat, dumneavoastră, ca ministru al finanțelor, purtați răspundere și trebuia să fiți cel care să insistați pentru această analiză riguroasă. Eu nu intru în alte detalii, pentru că întrebarea care a fost adresată și Procuratorii, și CNA-ului: de ce după emiterea hotărârii din 2013 Banca Națională nu a introdus administrarea directă, ca să nu permită aceste plasamente? Or, aici s-au făcut ilegalitățile și dumneavoastră știți, la prima etapă 9 miliarde și jumătate au fost scoase din rezervele valutare. Și din prima tranșă, domnule ministru, cred că s-a dus ceva mai mult de 2 miliarde la persoane fizice, aici s-a... Dar vă zic, nu trebuia statul să asigure băncilor – acesta este subiectul și aici dumneavoastră purtați răspundere, domnule ministru, pentru că spuneam...

Domnul Octavian Armașu:

Domnule deputat,

Am să vă întrerup, nu vă supărați.

Domnul Iurie Țap:

Eu vă rog, nu trebuie să mă întrerupeți. Eu vă rog, dumneavoastră mi-ați dat răspuns, eu am dreptul, dacă o să vă uitați în Regulament, la comentariu dacă...

Domnul Octavian Armașu:

Da, vă rog.

Domnul Iurie Țap:

... sînt satisfăcut sau nu de răspunsul dumneavoastră și eu vă comentez cu argumente. Și sînt în drept, ca deputat, să vă cer socoteală, pentru că Ministerul Finanțelor trebuia să facă acea analiză și Guvernul... Parlamentul nu a întîrziat, Parlamentul nu a dorit, nu s-a prezentat în ședință majoritatea parlamentară ca să discutăm. De acum nu treceți pe acest cîmp, fiindcă este unul minat. Eu am făcut comentariu.

Mulțumesc pentru răspuns.

Dar am evidențiat, banii publici trebuie să fie numărați bine și cetățenii trebuie să cunoască informația.

Vă mulțumesc.

Domnul Octavian Armașu:

Mi-ați cerut socoteală, vă dau socoteală. Într-adevăr, dacă noi studiem bine legislația, mai este și altă normă legală care obligă Guvernul să recapitalizeze Banca Națională în cazul cînd aceasta nu are indicatorii suficienți de capitalizare. Exact era situația din anul 2016. Ori noi executam garanția bancară și emiteam valori mobiliare de stat pe un termen de 25 de ani, în baza legii bancare de atunci, ori capitalizam cu niște VMS-uri la rate de piață, la rata curentă de piață, cu un termen de pînă la 5 ani. Și asta avea să fie o situație mult mai neconfortabilă pentru bugetul de stat. Legea oricum obliga Ministerul Finanțelor și Guvernul să vină cu această recapitalizare sau prin executarea garanției bancare care în sine are o... în sine este o obligație a Guvernului, care nu poate fi pusă în discuție. Or, legea bancară, care era valabilă la moment, oricum ne obliga să facem recapitalizare.

Haideți așa, da, eu sînt de acord cu dumneavoastră, trebuie să fie investigat acest lucru. Și eu, ca ministru al finanțelor, atunci cînd avem platforma guvernamentală cu alte instituții care se ocupă de cercetări, lucrul acesta de fiecare dată îl vociferez, că noi sîntem în așteptarea recuperării banilor, noi sîntem în așteptarea ca să fie trași la răspundere cei vinovați. Lucrul acesta eu îl fac, eu de asta vă asigur.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule ministru.

Domnul Iurie Țap:

Eu doar, în final, o să vă zic, cei de la „Expert-Grup”, cu concursul altor experți, au elucidat trei posibile variante în acest sens. Deci specialiștii pe dimensiunea respectivă au prezentat aceste variante. Variante erau, domnule ministru, doar că s-a ales...

Domnul Octavian Armașu:

Eu tind să cred mai mult experților de la Fondul Monetar Internațional.

Domnul Iurie Țap:

Posibil.

Domnul Octavian Armașu:

Sînt experți cu experiență la nivel mondial, care au gestionat crize de genul acesta în mai multe țări.

Domnul Iurie Țap:

Domnule ministru,

Și, totuși, această expertiză ... deci sînt mai multe grupuri de experți care au vorbit despre aceasta.

Și, în final, o să vă zic faptul cum autoritățile statului: și Procuratura Anticorupție, și CNA-ul, și Procuratura Generală, atitudinea lor, v-am zis și faptul că Guvernatorul Băncii Naționale, pur și simplu, nu și-a făcut datoria, și faptul că jumătate de an instanța de judecată a suspendat Regulamentul Băncii Naționale, toate acestea împreună vorbesc despre acea...

Eu n-o să vă vorbesc despre faptul că, pe data de 13 noiembrie, cînd a fost emisă hotărîrea de Guvern, a fost și vîndut acel pachet de acțiuni de la Victoriabank și multe altele. Cînd le punem toate împreună vorbesc despre ... Și, apropo, printre cele 28 de condiții, partenerii de dezvoltare vorbesc despre faptul că nu toți cei care se fac vinovați ... și scoaterea din rezervele valutare.

Și principalul vă zic, domnule ministru, nu urma să fie extinsă această garanție asupra instituțiilor financiar-bancare. De aici s-a pornit.

Mulțumesc.

Domnul Octavian Armașu:

Și eu vă mulțumesc.

Bine. Dar decizia a fost luată, Guvernul de atunci a luat decizia, respectiv eu cînd mi-am preluat mandatul de ministru al finanțelor aceste decizii, aceste garanții erau în vigoare, eu altă alegere decît să le execut nu am avut.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule ministru.

Întrebări nu-s.

Mulțumesc frumos.

Domnul Iurie Țap:

Domnule ministru,

Ca să mă înțelegeți, pentru corectitudine, dumneavoastră ca ministru, Guvernul și eu ca deputat, noi toți purtăm răspundere în fața cetățenilor. Nu mă

interesează partidele politice, nu mă interesează diferite grupări, iată în acest context eu vreau să fim corecți. Atunci când Guvernul și-a angajat răspunderea, trebuia să fie o discuție deschisă, cu argumente, să le spună lucrurilor pe nume, ei ar fi fost credibili, de aici vin suspiciunile noastre. Pentru că, de fapt, eu nu vreau să spun ce a urmat: liberalizarea capitalului și multe, multe altele, trec pentru asta.

Deci răspunderea dumneavoastră ca ministru al finanțelor este una foarte mare, domnule ministru, și nu pot să n-o spun.

Domnul Octavian Armașu:

Eu port răspunderea pentru toate acțiunile care le-am făcut în cadrul mandatului meu, absolut nu mă eschivez de la această răspundere. V-am explicat exact cum au fost luate aceste decizii, în ce bază, care au fost considerentele și sînt gata să port răspundere pentru tot ce am făcut.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Țap,

Scuzați, avem încă cinci vorbitori. Еще один есть вопрос?

Gata.

Mulțumesc.

A? (*Vorbește cineva din sală.*)

Domnule Cobzac,

Aveți ... Asta mai departe.

Mulțumesc, domnule ministru.

Rog, o invităm la tribuna principală pe doamna Elena Belei, secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Informația referitor la transportarea elevilor din satul Ivanovca, raionul Florești. Domnul Țap.

Poftim.

Doamna Elena Belei – secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:

Stimate domnule Președinte,

Domnilor deputați.

Stimate domnule deputat Iurie Țap,

Cu privire la sesizarea dumneavoastră legată de un caz particular produs în raionul Florești. O să separ răspunsul din partea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în două părți.

În primul rînd, circumstanțele de drept, așa cum sînt obișnuți juriștii să spună și cele de facto. Cu referire la cele de drept. Este adevărat că potrivit Codului educației articolul 141, litera m): autoritățile administrației publice locale de

nivelul al doilea, în limitele competențelor stabilite de lege, sînt obligate să asigure transportarea gratuită a elevilor și cadrelor didactice de la și spre instituțiile de învățămînt în localitățile rurale, pe distanțe ce depășesc 2 kilometri.

Această normă din legea-cadru este detaliată într-o manieră mai generală, bineînțeles, în două hotărîri de Guvern. Este vorba de Hotărîrea de Guvern nr.868/2014 și Hotărîrea de Guvern nr.903/2014. În ambele aceste două hotărîri de Guvern sînt enunțate competențele unităților administrativ-teritoriale care direcționează distinct finanțarea cheltuielilor ce țin de transportarea elevilor de la și spre școală. Este adevărat că în aceste două hotărîri nu sînt identificate autoritățile de nivelul al doilea sau de nivelul întîii. Acest cadru normativ ne permite să considerăm că implementarea acestuia poate fi făcută cu eforturi comune ale celor două niveluri ale autorităților publice.

Iar cu referire la sesizarea de facto a unei situații produse în primăria Sevrova, așa, ca să nu greșesc.

Domnul Iurie Țap:

Exact, exact.

Doamna Elena Belei:

Așa. Cu referire la faptul că un autobuz care are 8 locuri trebuia să transporte în două rute 16 copii dintr-un sat în celălalt. Ținem să menționăm că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării nu a avut o sesizare referitoare la o situație improprie, în caz contrar am fi reacționat foarte prompt. Am aflat din sesizarea dumneavoastră și urmare a documentării putem să confirmăm la această dată că din 4 decembrie 2017 copiii din satul Sevrova către celălalt sat sau din Ivanovca către Sevrova sînt transportați cu un autobuz cu o capacitate de 20 de locuri, pus la dispoziție de către Direcția raională de Învățămînt.

Noi am perfectat și un răspuns scris, nu știu dacă a ajuns la dumneavoastră. Regretăm această situație care a generat această sesizare, dar ea a fost consumată deja chiar la data depunerii.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Eu pot doar să precizez că pe parcursul a doi ani de zile am insistat asupra acestei întrebări și, urmare a ultimei mele deplasări în satul Sevrova și discuției pe care am avut-o, Direcția Educație a reacționat.

Mă bucur pentru acești copii, doar că nu accept sau, totodată, sînt nevoit să apreciez iresponsabilitatea, pe parcursul a mai mult de doi ani de zile, care a manifestat-o Direcție Educație a Consiliului raional Florești și, în parte, și ministerul.

Eu doar o să precizez, ministerul are, pe lîngă elaborarea politicilor, și competența de control ... a monitoriza și control privind implementarea.

Pentru că vreau să fiu înțeles corect. Atunci când noi le vorbim despre efortul depus, despre reforme, iar copiii mergeau pe jos la început, apoi a apărut acest autobuz adaptat, cred că mă înțelegeți ce gîndesc ei despre putere, despre noi. Și solicitarea mea este.

Unu. În continuare totuși să evaluați la nivel de țară pentru a ne asigura că starea de lucruri este bine pusă la punct și toții copiii sînt transportați în condiții de securitate, maximă siguranță.

Și ceea ce ține de implementarea politicilor, sînt de acord cu dumneavoastră, doar voi preciza. Hotărîrea nr.903 este una care contravine legii, este una, haideți să spun, neconformă. Or, articolul 12 trei, care pune responsabilități în seama autorităților publice locale de nivelul întâi și articolul 57, ultimul, la fel, care stabilește responsabilități, inclusiv financiare, angajarea transportului în cazul... ea este neconstituțională. Or, autoritățile publice locale de nivelul întâi nu au competența ce ține de educație.

Mai bine zis, ei au doar competența instituțiilor preșcolare și dacă ne uităm la Codul educației, și dacă ne uităm la Legea nr.435 și mai mult, Legea finanțelor publice stabilește cota de 5 la sută pentru consiliile raionale, venituri pe care aceștia pot și trebuie să le utilizeze pentru a soluționa problemele legate de sistemul de învățămînt primar, gimnazial și liceal. Nu au competență... nivelul întâi. Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi nu au treabă la acest capitol.

Și rugămîntea mea este să aduceți în concordanță această Hotărîre nr.903 cu prevederile Legii nr.435 care stabilește exact la articolul 4 alineatul (2) competențele pentru consiliile raionale. Aceasta, vă rog să fie pus la punct, pentru că faptul că Guvernul a interpretat eronat, a condus sau a avut ca urmare această situație pe care am avut-o în satul Ivanovca. Eu sper că aici este mai simplu.

Dacă va fi necesar, eu sînt gata să consultăm întrebarea. Cu atît mai mult, stimați colegi, eu vă rog să vedeți Strategia de reformă a administrației publice centrale, în care sînt cîteva principii de bază, inclusiv este cel al delimitării clare, certe a responsabilităților cu repartizarea și patrimoniului mijloacelor, inclusiv financiare. Dacă noi nu reglementăm corect, riscăm ca serviciul să fie prestat neadecvat.

De aceea rămîne în responsabilitatea ministerului să aduceți în concordanță Hotărîrea nr.903 cu prevederile Codului educației, dar și Legii nr.435.

Dacă va fi necesar, sînt gata să mă întîlnesc cu dumneavoastră, să discutăm.

Acum vă mulțumesc pentru această intervenție.

Și chiar apreciez efortul dumneavoastră și mă bucur mult pentru acești copilași care nu vor mai merge în condiții nefavorabile pentru ei.

Mulțumesc mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă Belei.

Îl invităm la tribuna principală pe domnul Veaceslav Guțuțui, membru al plenului Consiliului Concurenței.

Domnul Veaceslav Guțuțui – membru al plenului Consiliului Concurenței:

Stimate domnule vicepreședinte,

Stimați deputați,

Domnule deputat Iurie Țap,

Vă mulțumim pentru interpelarea dumneavoastră.

Noi v-am expeditat un răspuns oficial pe data de 15 noiembrie vizavi de Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată ulterior prin Hotărîrea de Guvern nr.476 din 20 aprilie 2016.

Examinînd această metodologie, plenul Consiliului Concurenței a venit cu mai multe propuneri de îmbunătățire a conținutului metodologiei respective din punct de vedere al respectării legislației concurențiale.

Din păcate, doar una din aceste 5 propuneri a fost menținută de către autori, de către ministerul de atunci, Ministerul Transportului și Infrastructurii Drumurilor. Obiecțiile noastre s-au referit la faptul că operatorii care dețin pe aeroport stații de întreținere de bază sau execută zboruri comerciale de pe acest aeroport și care necesită staționarea pe timp de noapte din cauza orarului specific de zbor beneficiază de servicii de staționare pe aeroport în condiții avantajoase stabilite în contract cu entitatea de administrare a aeroportului.

Avînd în vedere Directiva europeană din 2009 cu privire la tarifele de aeroport, Consiliul Concurenței a considerat necesar ca aceste avantaje, deci condițiile de beneficiere avantajoasă urmează a fi stabilite cu respectarea procedurii de aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare. Deci să nu fie stabilit doar prin contract, dar să fie respectată întreaga procedură.

O altă obiecție. Deci conform Directivei Uniunii Europene, criteriile utilizate la adaptarea tarifelor de aeroport trebuie să fie relevante, obiective și transparente. Însă, în metodologia respectivă nu sînt stabilite aceste criterii și, prin urmare, ele urmau a fi revizuite.

La fel, în proiectul metodologiei era prevăzut ca taxa pentru zgomot și taxa pentru poluarea aerului nu vor fi stabilite la un nivel prohibitiv de mare pentru operarea anumitor aeronave. Astfel, sintagma „nivel prohibitiv de mare pentru operarea anumitor aeronave” era una discreționară, fiind necesar revizuirea ei.

De asemenea, am considerat necesar de a atrage atenție autorului asupra faptului că atunci cînd autoritatea care dorește să acorde măsuri de sprijin de ajutor de stat în domeniul dat să respecte prevederile Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru finanțarea aeroportului și ajutorului la înființarea pentru companiile aeriene, aprobat prin Hotărîrea plenului Consiliului Concurenței nr.4 din 25 iulie 2014.

Și ultima propunere era una mai tehnică, care ținea de citarea exactă a Regulamentului Uniunii Europene în vigoare care se transpun. Deci numai de această prevedere s-a ținut cont la elaborarea metodologiei. Acesta ar fi sumarul avizului nostru.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule Guțuțui,

Vă mulțumesc pentru această relatare.

Doar o precizare. Și în cazul când Guvernul a transpus neadecvat care sînt, care au fost sau care trebuie să fie acțiunile plenului Consiliului Concurenței?

Domnul Veaceslav Guțuțui:

Deci noi am examinat în baza competențelor ...și dacă autorul acestui document consideră că există alte aspecte mai importante decît concurența, urmează să fie argumentate de către autor, care este responsabil de politica în domeniul dat.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Eu doar solicit, întrebarea a fost adresată și Ministerului Economiei. Ministerul Economiei a ezitat să răspundă la această întrebare, doar că eu voi insista în continuare. Or, grupul de lucru, printre acele concluzii și recomandări pe problema concesionării aeroportului, a atenționat la faptul că există pericolul de concurență neloială și stabilirea unor monopoluri.

Despre aceasta a vorbit și CNA-ul. Despre aceasta, de fapt, ați intervenit și dumneavoastră atunci, știți foarte bine.

Și în final o să zic, concluzia este, de fapt, că Guvernul a transpus prin Hotărîrea nr.476/2016 neadecvat directivele europene. Aceasta este concluzia. Și atunci solicitarea mea este și către Consiliul Concurenței: să utilizați atribuțiile pe care le aveți prin lege pentru a face ordine și la acest capitol, pentru că și Guvernul este obligat să respecte atît Constituția, cît și legile, iar legea respectivă vă dă anumite atribuții, dar și obligațiuni pe care Consiliul Concurenței este dator să le aplice.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Guțuțui.

Domnul Veaceslav Guțuțui:

Domnule deputat,

Doar o remarcă. În conformitate cu prevederile Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, aprobat prin Legea nr.169 din 20 iulie 2017, toate autoritățile publice de nivel central și local urmează să reevalueze barierele anticoncurențiale și aspectele anticoncurențiale care împiedică dezvoltarea mediului concurențial în domeniile care sînt responsabile.

În acest context, ministerele și alte autorități care sînt responsabile de politici în domeniile date urmează să facă acest exercițiu în 2017–2018. *(Discuții.)*

Noi doar raportăm.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Guțuțui.

Domnule Țap,

În legătură cu semnarea decretului de demitere a domnului Octavian Calmîc, prezența ministrului nu este posibilă.

O invităm la tribuna principală pe doamna Aliona Serbulenco, viceministru al sănătății, muncii și protecției Sociale.

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Îmi pare rău că domnul ministru nu poate fi prezent astăzi și s-au aranjat lucrurile așa cum s-au aranjat, doar că pe parcursul a cîteva luni de zile domnul ministru al economiei așa și n-a găsit posibilități să vină s-o facă cînd a fost citat regulamentar.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Ну вот сегодня он планировал, но...

Domnul Iurie Țap:

Da, chiar a depus efort.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Serbulenco,

Poftim.

Doamna Aliona Serbulenco – viceministru al sănătății, muncii și protecției sociale în exercițiu:

Mulțumesc.

Multstimat domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, în conformitate cu actele normative în vigoare, și anume: în baza articolului 43 „Lucrări cu surse de radiație ionizante” din Legea nr.10 cu privire la supravegherea de stat a sănătății publice, dar și în conformitate cu normele fundamentale de radioprotecție, efectuează studiul concentrației radionucleizilor artificiali, în speță, cesium 137 și stronțiu 90 în produsele alimentare, apa potabilă, vegetație, sol și altele.

Există un program al Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice zonal care include toate teritoriile administrative ale Republicii Moldova, este un program multianual de colectare a acestor produse, din teritoriile Republicii Moldova, pentru examinare.

Vreau... să informez plenul Parlamentului că, în ultimii 2–3 ani, din toate probele investigate de Centrul Național de Sănătate Publică nu au fost depistate depășiri ale radioactivității.

În conformitate cu solicitarea multstimatului domnului deputat Iurie Țap, care în ședința plenului a invocat morbiditatea sporită prin cancer în teritoriul orașului Florești, potențial determinată de factorul radiologic provenit de la unitatea militară dislocată în acest raion.

Împreună Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în special, Centrul Național de Sănătate Publică, de comun cu Ministerul Apărării, Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, în prezența autorităților publice locale, viceprimarul orașului Florești și a șefului Centrului de Sănătate Publică din acest raion, la data de 19 decembrie curent, s-a deplasat această comisie, la fel, vreau să vă informez că este prezent unul din membrii acestei comisii – domnul doctor Ursulean, care poate să dea explicații mai detaliate. Vreau doar să remarc că comisia a examinat aspectele solicitate de către dumneavoastră cu determinarea impactului potențial al fondului radioactiv asupra sănătății populației din orașul Florești, precum și studiul indicilor morbidității prin cancer a populației acestei zone.

Cercetările au fost efectuate atât în cadrul unității militare din orașul Florești, teritoriul limitrof unității, cât și în perimetrul adiacent zonei de trai a populației din localitate. Au fost colectate mostre ale obiectelor mediului ambiant, inclusiv solul necultivat și vegetație în imediata vecinătate a unității militare.

Urmare a investigațiilor efectuate, s-a stabilit că fondul radioactiv estimat în perimetrul unității militare, zona blocurilor adiacente, precum și în partea centrală a orașului, este situat în limitele fondului caracteristic teritoriului Republicii Moldova. Astfel, debitul dozei ambientale gama a indicat valori cuprinse între 52 și 72 nano sievert pe oră, fiind mult inferior limitei admisibile pe teritoriul Republicii Moldova de 250 nano sievert pe oră, în conformitate cu normele fundamentale de radioprotecție.

S-a stabilit, la fel, că pe teritoriul unității militare sînt depozitate surse radioactive tip B8 utilizate la calibrarea echipamentului dozimetric care sînt

păstrate într-un depozit special în ambalaj container cu plumb de protecție destinat special păstrării surselor radioactive și sînt sub paza asigurată de către Ministerul Apărării. Toate aceste surse neutilizate au fost demontate din dozimetre radiometre și sînt depozitate la un loc special ce urmează a fi predate obiectelor speciale de stocare pentru deșeurile radioactive.

Concomitent, s-a constatat că pe teritoriul unității în condiții corespunzătoare la depozitul chimic se păstrează și dozimetre radiometre destinate pentru instructajul personalului militar.

Ca concluzie, investigațiile de laborator ale concentrațiilor radionucleizilor cesium 137 și stronțiu 90, precum și a altor radionucleizi artificiali, în mostrele de sol colectate și vegetale pe perimetrul depozitelor nu au depistat contaminări cu elemente radioactive.

Reieșind din cele expuse, s-a constatat că fondul radioactiv în perimetrul unității militare, în zonele adiacente unității și în întreg teritoriul orașului Florești nu depășește valorile admise caracteristice fondului radioactiv natural pe teritoriul Republicii Moldova și nu prezintă pericol pentru viața și sănătatea populației.

Multstimate domnule deputat,

Vreau să enunț că comisia, la fel, de comun cu reprezentanții Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, am studiat foarte amănunțit ce se întîmplă cu morbiditatea și mortalitatea în raionul Florești. În context, vreau să enunț că atît în structura morbidității, cît și în structura mortalității și generale, și în vîrsta aptă de muncă, predomină maladiile cardiovasculare care dețin întîietatea. Pe locul al doilea, cu adevărat, se află maladiile canceroase.

Și avem cîteva raioane care au indicatori care atestă depășirea indicatorului mediu pe republică. Anume: dacă indicatorul pe republică în structura principalelor cauze de deces, adică ca tumori, constituie 173,6 la 100 mii populație, atunci acest indicator este depășit în raioanele Vulcănești, Florești și Comrat.

La fel și în structura mortalității în vîrsta aptă de muncă avem cîteva raioane, întîi de toate care locul întîi îl dețin raioanele Glodeni, Florești, Ștefan Vodă.

Am studiat și mortalitatea, și morbiditatea și după localizarea cancerului și afectarea diferitor organe. Toate împreună ne-au permis să conchidem că morbiditatea prin tumori în raionul Florești nu poate fi legată nicicum de sursele radioactive utilizate la unitatea militară din raionul Florești, dar poate fi cauzată de acțiunea altor factori nocivi de ideologie comună, întîi de toate: fumatul, consumul abuziv de alcool, alimentația și alți factori de risc comportamentali, întîi de toate.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Eu vă mulțumesc pentru această informație.

Și vreau, în special, pentru locuitorii orașului Florești, dar și raionului Florești, să le spun despre acest răspuns calificat care a fost pregătit de către responsabilii din cadrul autorităților competente ale statului și care vin, de fapt, să dezmință acea informație eronată pe care primarul orașului Florești a vociferat-o la întâlnirea cu angajații Societății pe Acțiuni „Servicii comunale Florești”.

Partea cealaltă o să încercăm s-o ducem la capăt nemijlocit cu ei.

Doar aș vrea să precizez dacă sînt reprezentanții Ministerului Apărării, aș vrea să putem vorbi despre depozitare și modalitatea aprobării sau cine a decis dacă a fost coordonat, pentru că și acest al doilea aspect...

Dumneavoastră vă mulțumesc foarte mult pentru acest răspuns...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Da.

Doamna Aliona Serbulenco:

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Țap:

... operativ, calificat.

Mulțumesc.

Doamna Aliona Serbulenco:

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă mulțumesc, doamnă viceministru.

Domnule secretar general de stat al Ministerului Apărării Radu Burduja, Poftim, la tribuna principală.

Domnul Radu Burduja – *secretar general de stat al Ministerului Apărării:*

Domnule Președinte,

Domnule deputat,

Am onoarea să vă salut.

Radu Burduja, secretar general de stat al Ministerului Apărării.

Deci eu să adaug multe la raportul foarte complet pe care l-au făcut colegii de la Ministerul Sănătății nu pot, o să fiu foarte specific la întrebările care le-ați adresat dumneavoastră.

Deci ați văzut că, într-adevăr, sînt păstrate niște dispozitive de măsurare care sînt surse radioactive, dar ele sînt în limitele legislației în vigoare și nu depășesc aceste norme, nu sînt un pericol pentru sănătate.

Cît privește de autorizații, cum au fost depozitate acolo și în baza la care documente sau dispozitive, vreau să vă spun că unitatea militară din Florești reprezintă o bază de păstrare a patrimoniului militar, de aceea aceste dispozitive se păstrează acolo începînd cu independența Republicii Moldova. Aceste aparate de măsurare despre care s-a vorbit în special, sînt acolo începînd cu anii de independență a Republicii Moldova. Și mai este o categorie: în urma casării unor acestor aparate, ele au fost dezmembrate, respectiv, acest nucleul, această substanță, stronțiu 90, ele sînt păstrate în cutiile acestea de plumb specializate, într-un loc special ca să nu prezinte pericol pentru mediu, pentru populație ș.a.m.d. Ele au fost depozitate acolo în anul 2005 și toate acestea s-au făcut în baza dispoziției Șefului Marelui Stat Major, pe timpuri cine era atunci, dacă nu mă-nșel era domnul general Corobcean, dar unitatea fiind în subordinea nemijlocită a Șefului Marelui Stat Major, în baza dispoziției dumnealui.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Vă rog.

Domnul Iurie Țap:

Această precizare era foarte importantă. Or, domnul primar a invocat autorizarea de către autoritățile locale anterior, de aceea v-am rugat să faceți această precizare și să spuneți și anul cînd a fost, ați vorbit despre anul 2005.

Eu vă mulțumesc pentru acest răspuns.

Dumneavoastră, cred că cunoașteți, pe timpuri eu am avut și calitatea de primar al orașului Florești. În anul 2000 noi am avut probleme foarte serioase la acest subiect, pentru că atunci începuse construcția unui depozit, să spun, și am avut... cîteva zile am avut turbulențe serioase în orașul Florești, a fost și un miting foarte mare atunci, au fost și reprezentanții Ministerului Apărării care ne-au asigurat... a fost creat un grup de lucru care a mers la fața locului, a demonstrat că au fost stopate lucrările și atunci nu au fost depozitate. Iată de ce era foarte important să facem lumină în acest sens.

Eu vă mulțumesc dumneavoastră pentru aceste răspunsuri calificate și doamnei secretar de stat de la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Este important ca cetățenii să cunoască faptul că fondul radioactiv este chiar mai mic, din spusele dumneaei, decît cel general la nivel de republică, iar morbiditatea sau îmbolnăvirile de cancer nu au nici o legătură cu acele dozimetre și celelalte dispozitive pe care Ministerul Apărării le întreține. Și, totuși, cred că Ministerul Apărării trebuie, împreună cu primarul orașului Florești, cu consilierii, să aveți o discuție și să informeze cetățenii orașului, pentru că ține de securitatea lor, au dreptul la informație, este unul dintre drepturile cetățenilor și ei trebuie să fie încrezători că autoritățile statului nu mint. Or, atunci cînd această informație a fost adresată sau adusă de către edil, de către primarul orașului, evident, aceasta a creat în oraș o situație, dacă vreți, și de panică, și de nervozitate și de aceea am

insistat să obținem acest răspuns. Și vreau... o să am întâlnire și eu cu consilierii orașului Florești, cu domnul primar, vedem poate o să avem și alte acțiuni, pentru că orice încălcare trebuie să fie sancționată, dar pe dumneavoastră vă rog această legătură sau această comunicare cu dumnealor să fie, eu știu, una permanentă pentru a-i ajuta să înțeleagă starea reală de lucruri. Dacă va fi necesar, poate chiar să fie creat un grup de lucru în care ar intra și reprezentanții orașenilor, societății civile, consilierilor, care să se documenteze și să poată convingător să le răspundă cetățenilor.

Vă mulțumesc mult pentru atitudinea dumneavoastră.

Domnul Radu Burduja:

Domnule deputat,

Am luat act de solicitarea dumneavoastră. Ministerul Apărării este social... o instituție, pretindem să fim, social responsabilă și desigur că vom merge și vom discuta cu primarul și cu autoritățile publice locale, inclusiv cu cetățenii. Eu, fiind floreștean de baștină, voi urmări personal îndeplinirea acestor indicații.

Vă mulțumesc pentru comentariile pe care le-am auzit și vă urez în continuare o zi plăcută.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule secretar general.

Am finalizat cu răspunsurile și **începem adresarea întrebărilor.**

Cine, colegi, aveți?

Domnule Bejan,

Poftim.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Întrebare către președintele Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

La ultimul raport care a fost prezentat de domnia sa în Parlament, eu i-am adresat o solicitare referitor la faptul că atunci când are loc publicitatea la televizor, sunetul se mărește brusc, ceea ce afectează, mai ales după ora 22.00, când copiii deja sînt în pat și dorm, dacă maturii au de gînd să se mai uite la televizor, atunci sînt obligați ca să țină în mîna „pultul”, pentru că de fiecare dată când apare publicitatea să micșoreze sunetul.

Dumnealui mi-a spus că nu au avut anterior utilajul respectiv de măsurare a sunetului, iar, ulterior, deja, au așa utilaj și ar putea deja să intervină pentru a soluționa această problemă.

Cu regret, noi constatăm că nimic nu s-a făcut la acest subiect. Aș vrea un răspuns în scris și în plen, pentru a ne informa ce s-a făcut la acest subiect pentru a schimba situația.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Bejan.

Doamnă Bodnarencu,

Poftim, întrebare.

Doamna Elena Bodnarencu:

Mulțumim.

Am două întrebări și amîndouă le adresez Prim-ministrului Republicii Moldova, domnului Pavel Filip.

Prima întrebare. Первый вопрос от имени коллектива работников железнодорожного узла станции Окница (374 подписи), в котором сотрудники железнодорожного узла пишут о том, что у них закрылась амбулатория, медицинская амбулатория, которая начала работать с 1864 года как составная часть общего здравоохранения в целом, имеет присущую ей специфику и была предназначена для оказания медицинской помощи работникам железнодорожного транспорта и не в последнюю очередь пассажирам.

Также железнодорожная медицина – это эффективная медицинская помощь при крушениях и авариях на железной дороге. Медицина является также составной частью производственно-технологического процесса в обеспечении безопасности движения поездов при перевозке пассажиров и грузов, очень часто особо опасных, химико-токсичных, радиоактивных, легковоспламеняющихся и так далее.

Постановлением Правительства Молдовы №1033 от 4 декабря 2017 года эта служба была закрыта. Работники напоминают, что в 2002, 2003 году за счет своего свободного времени, на общественных субботниках, за счет собственных средств они красили, штукатурили, благоустроивали территорию, ремонтировали трассы для воды, отопления, канализации, собирали новую мебель и просят, чтобы на Окницком железнодорожном узле было сохранено и здание лаборатории, и коллектив медицинских работников. Ответ прошу дать в письменном виде.

И второй вопрос адресую Премьер-министру от имени директора Сорокского аграрно-технического колледжа доктора экономических наук господина Константина Нестеренко, который в период ликвидации аварии на Чернобыльской атомной электростанции 30 дней участвовал в ликвидации аварии – к сожалению, до сегодняшнего дня господин Нестеренко не имеет официального подтверждения статуса участника ликвидации последствий аварии на Чернобыльской АЭС.

Несмотря на то, что он обратился в судебную инстанцию, предоставил документы, подтверждающие то, что он там был, приказ Сорокского

комиссариата полиции и более десяти удостоверений о награждении различными наградами Украины за участие в ликвидации последствий чернобыльской аварии, начиная медалью и заканчивая орденом «Чернобыльский крест. Мужество. Честь. Гуманность», к большому сожалению, Национальная касса медицинского страхования не признает никакие из предоставленных документов и господин Нестеренко, который с каждым годом становится все старше, а его состояние здоровье ухудшается, в том числе из-за того, что он участвовал в ликвидации последствий аварии на Чернобыльской электростанции, не может получать необходимую или гарантированную государством поддержку. Я прикладываю 80 подтверждающих листов, в том числе решение суда.

Прошу дать ответ в письменном виде.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Cobzac,

Poftim, întrebarea.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Întrebarea mea este una foarte scurtă. Ieri, Guvernul a decis alocarea a 15 milioane de lei pentru compensarea pierderilor cauzate de intemperiiile din primăvara acestui an la 60 de companii, aproximativ. Cel puțin, așa a sunat în presă.

Solicitez să mi se prezinte în scris lista acestor companii cu sumele de care au beneficiat.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc și dumneavoastră.

Stimați colegi,

Am epuizat agenda de azi.

Ședința este închisă.

Mîine începem la ora 10.00 aici, în sala de ședințe a Parlamentului.

Ședința s-a încheiat la ora 16.07.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului